

Slovenija

Sreda, 21. september 1994

100 SIT, 13,8 KUNE 27 ATS
6 DEM, 6 CHF, 3 USD
18 SEK, 6 AUD, 3660 ITL

Št. 38

Leto XXVIII

NOVA DOBA

LJUDSKA BANKA

Zaupanje zavezuje.

Celje - skladišče

Per

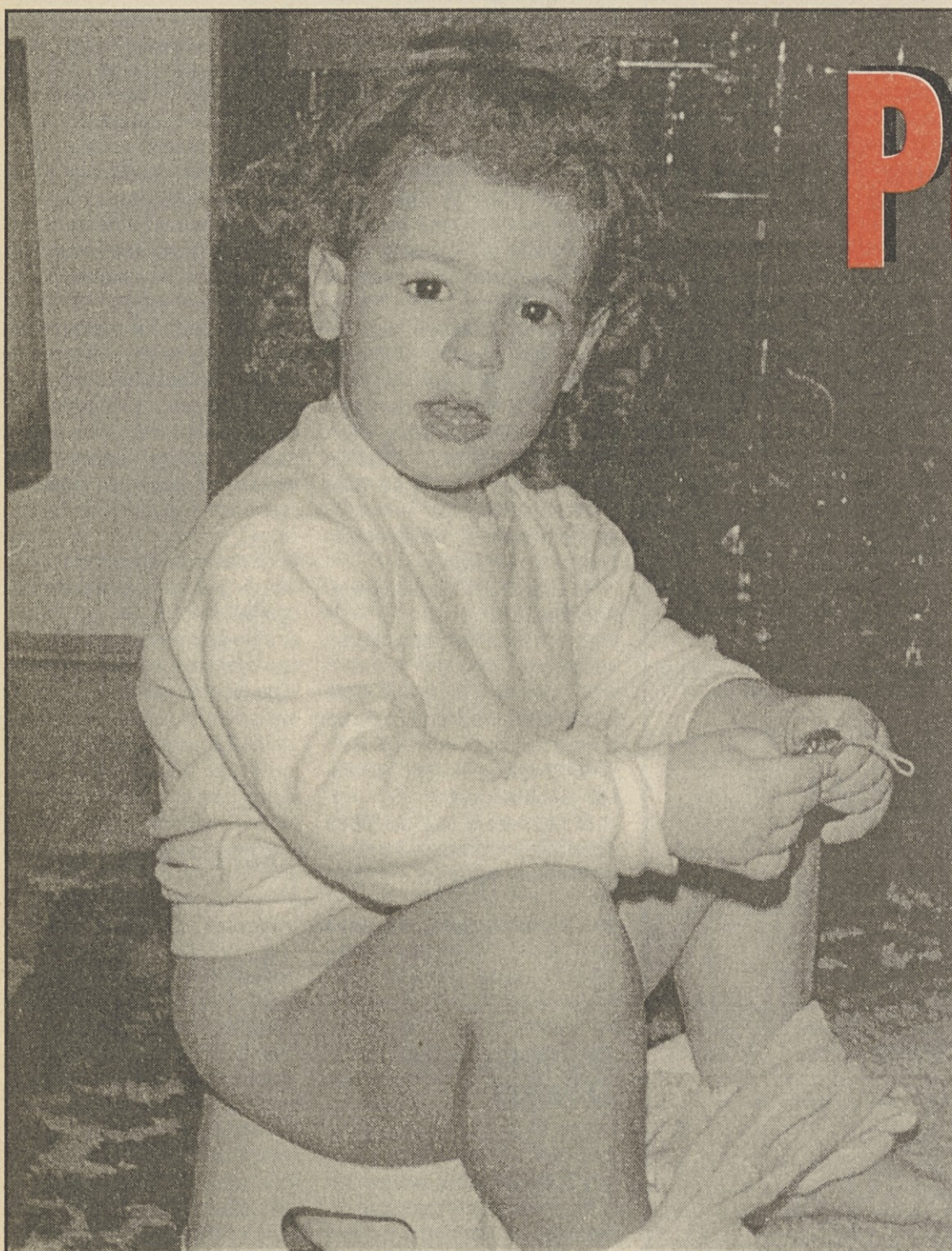
III 127/1994

5000001680,38

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

Popit pred papežem

HITROST UBIJA - ZAVARUJMO OTROKE

Iz vsebine:

Bantu - kracija	stran 2
Pozabljene petdesetletnice	stran 3
Ali se je vlada res odločila, da uniči proizvodno gospodarstvo	stran 4
Malica za Janšo	stran 5
Čudna histerija okoli otoškega gradu	stran 6
Križ v Razkrižju	stran 7
Skica za besedo v slovo	stran 10
Prvi uspehi	stran 12
Dinozavri, zmaji in dogmatiki	stran 14
Prispevki za novejšo zgodovino: Še pomnite tovariši	stran 16
Papež na Balkanu	stran 19
Malo, ki te ljubim veliko	stran 21
Molitev je lahko nevarna	stran 22
Ohranimo dediščino	stran 23
Ko se sprijazniš, je lažje	stran 24
Vznemirljiva Azija	stran 26
Plakati, plakati	stran 28
Glasba: Surova moč metala	stran 29
75 let Glasbene matice Maribor	stran 30
Rugby je boljši kot seks	stran 38

Najstarejši zasebni in nestrankarski časopis
Direktor in lastnik: Janez Sever
V. d. glavnega urednika: Milan Meden
Posebne naloge: mag. Konrad Kolšek
Grafično oblikovanje: Tanja Špiler
Ilustracije: Miss Take
Računalniška oprema: TRIS, podjetje za trženje, računalništvo in izobraževalne storitve, Murska Sobota, d.o.o.
Tajnica v uredništvu: Danijela Božič
Naročnine in prodaja: Mitja Ocvirk
Naslov uredništva: Aškerčeva 15, 63000 Celje,
Telefon: 063/ 441-606 in 441-215, Faks: 063/ 26-903
Izdaja: PRESE d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Trženje in računalniški prelom: SOK d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Tiska družbeno podjetje DELO - TISK časopisov in revij p.o.
Tednik izhaja vsako sredo
Nenaročenih rokopisov ne vračamo.
Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška 13.8 kune, Avstrija 27 ATS, Nemčija 6 DEM, Švica 6 CHF, ZDA 3 USD, Švedska 18 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 3660 ITL
Žiro račun pri celjski SDK, št.: 50700 - 603 - 31819
Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenju Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi Nova doba med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov

BANTU - KRACIJA

V industrijski dobi se je boj svetovnih delodajalcev, lastnikov proizvodnih sredstev za (tuja) surovinska ozemlja in (tujo) poceni (!) delovno silo odvijal z industrijskimi atributi, (vojnimi) stroji, osvojena "lovišča" (kvartirje) pa so si (lastninsko) obeležili z državnimi simboli (zastavo, grbom, uniformo, zakoni). V post-industrijski dobi se isti boj, še bolj pa boj proti tuji konkurenci odvija na gospodarskem nivoju (ZDA so Tokio 1945 pokorile z atomsko bombo, 1995 se revanž odvija s trgovinskim presežkom). 1937 je Berlin priključil Dunaj z zastavo, grbom, vojsko, parlamentom in policijo - 1994 se Anschluss odvija v okviru 12 enakih zvezdic, kjer jih je pet še posebej enakih - na gospodarskem nivoju. Drang nach Osten izveden 1939 - 1943 s tanki, pehoto in letali se 1989 - 1994 odvija na informacijskem nivoju, po preizkušenem zaporedju:

1. Glasnost ("kapitalna evangelizacija"),
2. Perestrojka ("spalio sam kuću, bio mi je čeŕj"),
3. Lakota ("država v bankrotu išče dobrega okupatorja"),
4. Privatizacija ("poberimo, kar je dobrega"),
5. Ogledalca in zvončki za Aboridžine ("arkade, kompas in bleščeči spoti").

Dr. Boris Ogrizek, Koroška
16, Kranj

SPOROČILO ZA
JAVNOST

Priljubljeni odbor za delovanje Protikorupcijske lige, na pobudo Civilne iniciative za Slovenijo, v skladu z zahtevami protikorupcijskega zborovanja v Ljubljani, 9. aprila 1994, ustanavlja svet za strokovno pomoč. Obenem s tem

odpira informacijsko pisarno z naslovom:

TAJNIŠTVO PROTİKORUPCIJSKE LIGE

Prešernov trg 2, Ljubljana
tel.: (061) 12-58-112

Uradne ure: torek in četrtek
od 8.00 do 12.00 srede od 14.00 do 18.00

Na tem naslovu se bodo zbiralale informacije, potrebne za strokovno delo Lige. Namen tega dela pa je, na podlagi preverjene dokumentacije, olajšati in pospešiti redne postopke preiskovalnih in sodnih organov, katerih delo sedaj ovira znano politično ozadje.

S tako zastavljeno strokovno podporo namerava Liga v največji meri zadostiti svojemu temeljnemu namenu, namreč nudenju pomoči pri zatiranju korupcije kot sredstva, s katerim se pridobiva politična moč ali oblast na nezakonit ali nedemokratičen način: z izsiljevanjem, s kupovanjem parlamenta, volivcev, sredstev obveščanja, položajev.

O naših dognanjih in dejanjih bomo javnost sproti obveščali.

Tajništvo začne delovati na omenjenem naslovu z objavo tega sporočila.

Za pripravljalni odbor
Viktor Blažič

VESPUZIANA

Ljudje, ki so konec petnajstega in v naslednjih stoletjih do zaključka devetnajstega odhajali preko Velike luže civilizirati nova prostranstva, so bili nedvomno hrabri in pogumni. Toda ko so v dvajsetem stoletju začeli "nazaj civilizirati" tudi svojo izvorno domovino Evropo, se kaže, da je pet stoletij LOČE-NEGA razvoja kljub predhodnim skupnim tradicijam naredilo ameriško civilizacijo popolnoma drugačno od evropske. Amerikanci so gotovo vodilni na področju tehnologije me-

dijev, ne razumem pa, zakaj moramo skupaj z ameriškim televizorjem kupiti še ameriške teve nadaljevanke. To je isto, kot bi morali skupaj z Mitsubishijem kupiti še nekaj japonskih - starih mam"

Dr. Boris Ogrizek, Koroška
16, Kranj

POZABLJENE PETDESETLETNICE

Osamosvojeni se kar naprej izživljamo z vsemi mogočimi in nemogočimi obveščevalnimi in varnostnimi službami. Sovami, Vomi, kriminalisti, specialci, morisovci. Pa zaradi poti v Evropo še z zasebnimi detektivi in varnostniki. Začuda o obveščevalni službi zunanjega ministristva pa nič! Verjetno je res nima, saj drugače ne bi tako "streljala kozlov" med našimi zahodnimi in vzhodnimi sosedi.

Mnogo časa je preteklo od tistih slovenskih obveščevalnih začetkov. Na Primorskem je pripadnica mladinske vosovske obveščevalne službe, zadolžena za popis prometa, poročala: "Sem gledala pa gledala, ma nisem nič videla. Ko bom kaj videla, bom takoj sporočila. Zažgite, kar je nevarno! Smrt fašizmu - Svoboda narodu!" Pozneje so, seveda, obveščevalna poročila izgledala drugače, posebno tista, hranjena v "izginulih" arhivih.

Prešeren bi moral v Zdravljico poleg kitic o trtah in vincu dodati še kaj o vohljačih in biričih, saj je to tudi naša narodna posebnost. Vkljub temu pa smo kar pozabili na petdesetletnico ukinitve VOS OF - Varnostno obveščevalne službe Osvobodilne fronte - čeprav je s svojo Centralno komisiji bila podrejena edinole CK KPS. Ukinjena je bila februarja leta 1944 v Črnomlju z odlokom SNOS - Slovenskega narodno osvobodilnega sveta - kot najvišje slovenske

oblasti. Ukinjena je bila s svojimi "posebnimi pooblastili" vred, še posebej znanimi iz Ljubljane in Dolenjske leta 1942. Ob petdesetletnici njene ustanovitve pa toliko besed! Takih in drugačnih! Nekdo je VOS proglasil kar povprek za "zločinsko organizacijo", pozabil pa je na Štajersko in Primorsko. Drugi pa je v imenu veteranskega združenja VOS zatrdil, da "...so krivdo posameznikov preverjali... z največjo odgovornostjo..." Pri tem je navedel za Ljubljano le 50 "smrtnih obsodb", pozabil pa je na Dolenjsko.

Tudi na Primorsko je pozabil. Tam je pokrajinska komisija VOS dobila ukaz oblastnega partijskega komiteja za ustrelitev "krivcev" napada Nemcev na partijsko šolo v Cerknem. Začuda so bili "krivci" prav tisti nasprotniki komunizma, ki so sodelovali z oficirjem zavezniške misije pri IX. korpusu. Obveščevalna služba korpusa jih je že prej obravnavala. Tedanji pisec vosovskega veteranskega združenja je pozabil tudi na samovoljno "kazensko ekspedicijo" idrijskih vosovcev na Vipavsko. Padale so glave nedolžnih vaščanov. Predstavniki partije v pokrajinski komisiji VOSD je to krstil za "svinjarijo". Isti izraz je uporabil tudi pokrajinski načelnik Maks, ko je v začetku leta 1944 grajal nas, goriške vosovce. Za povzročitelja te "svinjarije" so bila tedaj uporabljena "posebna pooblastila" načelnika Maksa. Bil je obsojen na smrt, a so mu varnostniki iz tovariške solidarnosti dopustili, da je pobegnil. Danes bi rad povzročitelj te "svinjarije", eden izmed pravakov vosovskega veteranskega združenja na Goriškem, prikazal to kot "ukaz", svojcem žrtev pa pustil celo sodni pečat sorodnikov "izdajalcev". Pri tem ga podpira tudi pisec vosovskega veteranskega združenja ob petdesetletnici ustanovitve VOS. Uporablja se celo kot olajševalna okolnost mladoletnost pod 21 leti, veljavna v fašistični Italiji. Sam pa sem bil v socializmu obsojen na

smrt z ustrelitvijo za dejanja, ki naj bi jih storil z 20 leti in to v tedanjem "Untersteiermarku", kjer je tudi veljala polnoletnost kot pod fašizmom.

SNOS pa pred petdesetimi leti ni samo ukinil VOS OF, ampak je tudi ustanovil novo obliko varnostne in obveščevalne službe, pravzaprav policije. Izpostave Oddelka za notranje zadeve pri Predsedstvu SNOS. Na kratko ONZ. Te okrožne in pokrajinske izpostave ONZ naj bi opravljale običajne posle notranjih zadev na terenu, posle že obstoječe Narodne zaščite, pa od VOS prevzeto obveščevalno službo. Iz bataljonov in varnostnih skupin VOS je bila hkrati ustanovljena VDV - Vojska državne varnosti - kot vojaška in izvršilna vojska, dodeljena ONZ. Tako je nastala sicer kratkotrajna - tam od marca do septembra leta 1944 - a svojstvena oblika slovenske varnostno obveščevalne službe. Podrejena je bila novo nastali izvršni oblasti, Predsedstvu SNOS, in ne več partijskemu CK KPS. Vkljub veljavnosti in izvajanju Dolomitske izjave je bil to korak naprej. Na žalost je bil malo "dolomitski" z imenovanjem

pretežno nešolanih "proletarcev" - komunistov za nove načelnike. Ta oblika slovenske partizanske policije je izgubila "posebna pooblastila" - obsojanje na smrt in izvajanje te kazni. Vse osumljence je morala predajati v nadaljnji pravosodni postopek sodiščem Vojnih področij.

Nekaj mesecev po tem, 13. maja 1944. leta, pa je maršal Tito kot vrhovni komandant JA, predsednik in poverjenik za obrambo NKOJ - Nacionalnog komiteta oslobodjenja Jugoslavije - izdal ukaz o ustanovitvi OZN - Odeleženja za zaščito naroda - na vsem področju Jugoslavije. Kasneje je bil izdan še ukaz o ustanovitvi KNOJ - Korpusa narodne odbrane Jugoslavije - kot vojaške enote OZN. OZN in KNOJ sta imela po ustanovitvenih ukazih ter navodilih za delo pravzaprav spet tista v Sloveniji že opuščena "posebna pooblastila". Njuna ustanovitev je bila korak nazaj, kot je dejal eden izmed priznanih zgodovinarjev v prejšnji vladavini. OZN in KNOJ sta bila vojaški enoti, podrejeni vrhovnemu komandantu JA.

Tako so se tam koncem avgusta, začetkom septembra

JAVNI POZIV

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve poziva vse upravičence do otroških dodatkov, da do 30. septembra 1994 centrom za socialno delo, ki so o pravici do otroškega dodatka odločili, za otroke, ki bodo v šolskem letu 1994/95 dopolnili 15 let oziroma so že pred tem dopolnili 15 let, pa se še redno šolajo, predložijo potrdilo o šolanju.

Centri za socialno delo bodo namreč po uradni dolžnosti s 1. 10. 1994 preverili upravičenost do otroških dodatkov za vse otroke, starejše od 15 let. Otroci, starejši od 15 let, imajo namreč pravico do otroškega dodatka le, če se redno šolajo, zato bodo otroški dodatki za vse otroke, starejše od 15 let, za katere ne bodo predložena potrdila o šolanju, s 1. 10. 1994 ukinjeni.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

leta 1944, glede na pokrajino, pač začela ustanovljati pokrajinska in okrožna pooblaščenstva OZN. VDV pa je s svojim divizijskim poveljstvom, s tremi brigadami ter s kurirsko TV mrežo, do tedaj podrejeno CK KPS, dobila k nazivu dodatek NO - Narodna obramba.

Tako je bilo vse do konca vojne pa še malo čez. Nikjer pa ne zasledimo nikakršnih sklepov SNOS o tem. O slovenskem ONZ nič kaj dosti ne govorimo! Tako kot nismo govorili o 27. aprilu, dokler smo imeli od "bratstva in edinstva" po "velikosti" dodeljen 22. julij za praznik vstaje!

O teh petdesetletnicah čisto nič! Posebno še o ustanovitvi ONZ. Ta svojstvena oblika slovenske policije v tistem času morda presega celo današnjo. Vsaj spomniti bi se je morali!

Zdenko Zavavlav, Ljubljana

ALI SE JE VLADA RES ODLOČILA, DA UNIČI PROIZVODNO GOSPODARSTVO?

Dolžnost vlade vsake države je ustvariti makroekonomske odnose, v katerih bo lahko njeno gospodarstvo - industrija proizvajala in prodajala svoje izdelke na domačem in tujem trgu.

Od uvedbe lastne valute (08. 10. 91 do 31. 08. 94) tolarja je le ta revalviral za približno 80 odstotkov. To je razlika med našo inflacijo, ki je v tem obdobju znašala 341,08 odstotka in devalvacijo tolarja nasproti marki, ki je znašala 140,625 odstotka.

Na primer:

Podjetje, ki je bilo 08. 10. 1991 zadolženo 1.000.000,00 DEM, kar je bilo enako 32.000.000,00 SIT in ni vračalo niti obresti niti glavnice (moratorij).

Devizni brezobrestni kredit 1.000.000,00 DEM (32.000.000,00

SIT) od 08. 10. 91 do 31. 08. 94 = 1.000.000,00 (79.500.000,00).

Tolarski brezobrestni kredit 32.000.000,00 (1.000.000,00 DEM) z R od 31. 08. 91 do 31. 08. 94 = 141.145.200,00 SIT (1.775.412,00 DEM).

Če pa upoštevamo še realne obresti, je tolar revalviral za 165,9 odstotka.

Primer:

1. Devizni kredit po svetovni obrestni meri 8 odstotkov z moratorijem.

2. Tolarski kredit z revalorizacijo - R + realne obresti.

1. Kredit 1.000.000,00 DEM (32.000.000,00 SIT) r 8 odstotkov od 08. 10. 91 do 31. 08. 94 = 1.259.712,00 DEM (100.147.104 SIT).

2. Kredit 32.000.000,00 SIT (1.000.000,00 DEM) R + r od 08. 10. 91 do 31. 08. 94 = 266.320.000,00 SIT (3.349.937,10 DEM).

Ob taki monetarni in obrestni politiki proizvodna podjetja ne morejo konkurirati na svetovnem trgu in ustvarjati dobička.

V svetu je moč domače valute odraz moči gospodarstva - pri nas pa je očitno ravno obratno.

Ob eni najvišjih prispevnih stopenj iz osebnih dohodkov (118 odstotkov) na svetu pa bi naša vlada podprla (po besedah državnega sekretarja za industrijo dr. Iva Baniča) podjetja, ki ustvarjajo 70.000,00 DEM dodane vrednosti na zaposlenega. Takih proizvodnih podjetij v Mariboru ni, pa tudi v Sloveniji bi jih lahko prešteli na prste ene roke. Zavedati se moramo, da je večina slovenske proizvodnje prisiljena prodajati na zahodnoevropskem in svetovnem trgu, ki nas po novem uvršča med države srednje Evrope s Poljsko, Češko, Slovaško, Madžarsko in Hrvaško, kjer so proizvodni stroški bistveno nižji od naših. Menimo, da je v prehodnem obdobju tudi 20.000,00 do 30.000,00 DEM dodane vrednosti na zaposlenega spodbudno (edino realno) in da je taka podjetja potrebno ohraniti, ne z enkra-

tnimi finančnimi injekcijami, ampak z drugačno makro ekonomsko politiko.

Vlada dopušča, da se bohota siva (že bolj črna) ekonomija z izgovorom, da s tem duši socialne nemire. Dejansko pa ne zna pobrati davkov na dobiček, ampak le davek na delo (prispevki). Če pa bi plačevali davke in prispevke vsi, bi lahko bili ti nižji, brezposelnost pa bi lahko bila manjša.

Dolgoročne rešitve niso v odpuščanju delavcev! Te so lahko samo kratkoročne, da podjetje zajame sapo in da management v predahu na svetovnem trgu poišče delo za obstoječo tehnologijo in znanje, ponovno zaposli bivše in dodatne delavce, paralelno pridobiva znanje - strokovnjake in zahtevnejšo tehnologijo, s čimer bo postopoma ta proizvodnja sposobna ponuditi tržišču strokovno bolj zahtevne proizvode, ki so tržno tudi bolj zanimivi. V kolikor pa tehnološko in z obstoječim znanjem podjetje v kratkem času ne more pogonati prvotnega kroga proizvodnje, se pa mora čimprej (pa četudi brezplačno) rešiti odvečne strojne opreme in poslovnih prostorov, ki mu samo povečujejo fiksne stroške na zaposlenega in proizvajati v zmanjšanem obsegu ob nižjih stroških.

Vlada zavlačuje s privatizacijo, ker le nikogaršnja lastnina omogoča prelivanje kapitala iz proizvodnih podjetij v banke in sklade ter neopravičeno povečevanje deviznih rezerv, ki neizkoriščene ležijo deponirane v tujih bankah. Domača proizvodnja pa mora najemati abstraktno drage kredite.

Če bi naša proizvodna podjetja imela lastnike, bi ti že prej povabili sindikat - delavce, da skupaj protestiramo in od vlade zahtevamo normalne pogoje gospodarjenja. Tako pa so naša podjetja iz meseca v mesec bolj zadolžena in verjetno nekdo špekulira, da jih bo poceni odkupil.

Zdrava kmečka logika nam pove, da v tem (teoretično sicer dobrem) makroekonomskem sistemu proizvodnja ne more preživeti. Teoretično bi bilo tudi lepo, če bi kmet kravo naučil stradati in bi mu dajala 20 litrov mleka dnevno. Na srečo vsak kmet ve, da bi mu ob takih pogojih krava poginila. Na žalost imamo v vladi preveč teoretikov, ki s prakso nimajo izkušenj, in ti izvajajo z nami eksperimente. Naj poskusijo (ob takih pogojih gospodarjenja) upravljati proizvodna podjetja in naj bodo nagrajeni z odstotkom od dobička.

Občasne finančne investicije v gospodarstvo ne pomagajo, le podaljšujejo agonijo zaposlenih. Potrebno je spremeniti makroekonomsko politiko in s tem omogočiti našim podjetjem, da bodo lahko konkurirala na svetovnih trgih, zato podpiramo sindikate pri napovedanem protestnem shodu 27. 09. 94 in zahtevamo spremembo makroekonomske politike.

Slovenska ljudska stranka
Podružnica Maribor
Podpredsednik Janko
Razgoršek

ITALIJANSKO DRŽAVLJANSTVO

V času, ko smo se osamosvajali (odcepljali) od "gospodarjev" v Beogradu, je bilo zanikanje svojih vsakdanjih, življenjskih potreb nekakšen "Bolje grob, nego rob" razumljivo. Potem je izbruhnil mir, bili smo sami sebi gospodarji, oblastovali so nam Slovenci. Stranke se bolj ali manj pobalinsko (ker drugače ne znajo, saj nimajo tradicije in se na svojih napakah niso mogle učiti) ravšajo za oblast. Oblastniki, ki so poskrbeli za svoje zemeljske potrebe več kot lepo, v skladu z "lepo" slovensko fofšarijo vodijo to državo tako, da nam, navad-

nim smrtnikom, ne omogočajo človeka dostojno življenje (če-tudi bi kdo utegnil biti uspešen kot podjetnik, ga naša predpisologija spravi na kolena - glej Odprto pismo predsedniku vlade Franca Bolte v Delu, 3. 8. 1994).

Razumljivo je potem, če zaradi te otročjosti naših oblastnikov naša država lahko postane plen bolj izkušenih sosedov (predvsem seveda, če so ti dovolj nesramni, saj "priložnost dela tatu"!). Nič presenetljivega ni, če so Italijani "zavohali", da lahko bolj ali manj legalno pridejo do tistega, kar po njihovem mnenju tako ali tako pripada njim. Praktično nič jih ne stane (ali pa le malenkostno, tiste pokojnine si država iz grupe sedmih najbogatejših pač lahko privoščijo), če našim ljudem ponudijo nekaj bolj belih drobtin kot naša vlada.

Thomas Babington Makaulay: Najboljša je tista vlada, ki želi ljudem srečo in tudi ve, kako naj jih naredi srečne. Tega naša vlada seveda ne ve, je preveč "zelena", naše zunanje ministrstvo (lesarsko čebelarska harmonikarsko kolesarska ekipa - Bauer v Slovenskih novicah 31. 8.) pa veleumno izjavi, da je državljanstvo pač tako rekoč intimna pravica vsakega posameznika. Obsojam zato očitiranje ljudem, ki so v maniri socialističnih vrst stali za italijanski žegen (največkrat niti sami niso povsem natančno vedeli, kaj sploh čakajo), da niso dovolj zavedni (Tratnik, Delova pisma bralcev 7. 9.). Če so si oblastniki na naš račun z rožicami postlali preko tistega, kar rabijo, mora biti dovoljeno tudi ljudem, da poskušajo poskrbeti vsaj za svoje preživetje. Naši oblastniki so tisti, ki nam kažejo, kako je potrebno biti moralno pokvarjen, kako malo je potrebno imeti nekakšne narodne zavesti, kako se nam mora fučkati ta država (ne pa ljudje, ki poskušajo živeti in preživeti na kolikor toliko dostojen način). Nesporno se je ponovno potrdilo, da riba smrdi pri glavi.

Uroš Blatnik

Malica za Janšo

Analitiki političnih razmer v Sloveniji se trudijo pojasniti, kaj se **pravzaprav dogaja na politični sceni?** Menijo, da preboleva slovenska država otroške bolezni. Imamo mlado demokracijo, trdijo.

Na drugi strani hitijo dokazovati državno kontinuiteto z narodno osvobodilnim bojem, optimisti pa celo z izleti v staro slovansko zgodovino.

Glede teh vprašanj bodo morali član-kopisci poenotiti svoje kriterije z zdravo pametjo: **pod državo s kontinuiteto si lahko predstavljamo odraslega človeka, ne zariplega dojenčka, ki preboleva otroške bolezni.**

Nekaj podobnega velja tudi za "mlado" parlamentarno demokracijo v Sloveniji, kjer so še čili in zdravi tudi tisti rodovi Slovencev in Slovenk, ki poznajo večstrankarski parlamentarni sistem. Nekaj koristnega vedo o njem tudi Slovenci po svetu, poslovneži in **ne ravno butaste generacije slovenskih dijakov in študentov.**

Ako pa imajo analitiki političnih razmer v Sloveniji prav, pristajajo na logiko, da smo doslej razuzdano živeli goli in bosi. Omenjene karakteristike so značilne za Adama in Evo v raju. **Zaradi greha sta bila nagnana...**

Toda kaj če Slovenija preživlja "samo" krizo svoje identitete?

Najbrž gre bolj za to.

Nenehno pehanje Slovenije v različne smeri - evropsko, srednjeevropsko, višegrajsko, regionalno, južnoslovansko - mora zbegati še tako pametne in hladnokrvne ljudi in kaže predvsem na **stanje duha tistih, ki brez kompasa letajo po Evropi.**

Najbrž mora biti Slovenija odprta v vse smeri hkrati in še kakšno, ne le v eno. Toda pri tem je zelo važno, da ohrani svojo identiteto, svoje značilnosti. **Iz Slovencev ni mogoče narediti Japoncev, iz Rusa ne kaj prida Američana.**

Lahko pa drug z drugim sodelujemo.

Ko bo enkrat to jasno, bo najbrž tudi v Sloveniji kakšen problem manj. Potem tudi aktualni politični pretresi v Sloveniji

ne bodo nič posebnega.

Na dlani je bilo, da množična politična in civilno - družbena koalicija, ki je sodelovala v prehodu iz ene razvojne etape v drugo, z lastninjenjem, večstrankarstvom itd., ne more dolgo časa vzdržati in da bo razpadla na veliko število sestavnih delov. **Spet se bo videlo, kdo je velik, majhen, zabiti, bister, priden, len, svetlolas, temnolas itd.**

Pri tem je opaziti vrsto običajnih težav, ki jih imata "levica" in "desnica" v Sloveniji.

Desnica se poskuša oblikovati tako, da vpije neslanosti in pri tem grdo gleda, levica zavija nedolžne oči in pridiga tolerantnost, kulturnost, nežno žgečka pod bradico še neobgljena civilno - družbena gibanja itd.

V bistvu pa ne "levica" ne "desnica" nista našli načina, da bi začel strokovno delovati upravljavski aparat države.

Na simbolni ravni se kažejo težave tako, da Slovenija v enem dnevu dobi ministra brez listnice za občinsko samoupravo in izgubi zunanjega ministra. Prvi bo razvijal občinsko samoupravo dasi-ravno še nihče ne ve, koliko občin že imamo in koliko bi naj jih še imeli, in na koncu vedno prišel do nekakšne zveze občinskih skupščin (ZOS). Brez drugega bo težko uresničevati zunanje-politično strategijo, ko je to najbolj potrebno.

Poleg tega je prišlo do naglega zblizanja dveh laičnih strank, kar je velik dosežek zvitega Janeza Drnovška, ki se počasi in zanesljivo premika brez svoje stranke proti centru, kjer samevajo krščanski demokrati.

Na ta način prostor sredine ni izprazen; levica, ki jo je nevzdržno kompromitiral Jelinčič s svojimi izpadi, se bo morala končno začeti obnašati laburistično (delavsko) in paziti na vzkipljivo desnico. Pri tem mora levica plačati pivo Janezu Janši, ker jim je naredil prostor. Najverjetneje bo populil nekaj zob tudi desnici, zato mu je dolžna tudi sendvič. Pa bo malica.

In to je vse. Tresla se je gora, gremo naprej!

Čudna histerija okoli otoškega gradu

Gotovo je v zadnjem času ena najbolj razvpitih snovi poročanja naših medijev grad Otočec na Krki in postopek njegovega vračanja dediču predvojnih lastnikov grofu Karlu de Villavicencio - Margheri iz Hamburga. V pravcato histerijo pa se je sprevrglo pisanje ob začetku letošnjega poletja, ko je otoški grof priredil v bližnji cerkvi in gradu večje zasebno slanje v počastitev nedažne poroke njegove hčere. Tako razen nekaj izjem naši časopisi oz. avtorji člankov (podpisani in nepodpisani) kar tekmujejo, kdo bo naredil iz zadeve večjo senzacijo, farso, pri čemer celo ne izbirajo načinov, kako bi otoškega grofa in vseh okoli njega čim bolj osmešili, oblatili, celo žalili.

Niso mi sicer znane vse zgodovinske in pravne okoliščine postopka lastninjenja tega gradu. Tudi nisem poklican, da bi kogarkoli zagovarjal ali obtoževal. Vendar je postalo to pisanje mestoma tako neresno, nizkotno, da ne rečem neokusno in nevredno naše publicistične kulture, da ne morem mimo vsega tega.

V svoji dosedanji obsežni poklicni in drugi publiciteti sem se vedno boril le za en smo-ter, za odkrivanje ter oznanja-nje resnice. Zato tukaj vsaj nekaj k resnici o zadevi Otočec in otoškem gradu.

Kot je pri nas že dolgo navada, lahko najlažje nekomu nekaj odvzamejo, ali mu ne vrnejo, kar mu je bilo odvzeto, če ga obdolžijo nekakšne politične oporečnosti, zlasti za medvojni čas v letih 1941-45 in za sodelovanje z okupatorji. Tako naj bi začeli tudi pri otoškem grofu. Vendar tisti, ki bi ga hoteli na ta način spraviti ob ugled, pozabljajo, da ob začetku zadnje vojne ni bil star niti polnih deset let in ob koncu niti štirinajst. **Gotovo pa okupatorji niso postavljali na odgovorna mesta otrok. Kolkor naj bi to letelo na njegovega, že pokojnega očeta, je prav tako jasno, da otrok ne more odgovarjati za očeta ali nositi ustreznih posledic. To je veljalo le v stalinističnih režimih.** Isto velja za odhod družine leta 1942 na nemško ozemlje ter po vojni v Avstrijo in Nemčijo, kjer je grof naposled našel mir in zaposlitev (sedaj je upokojenec letalskega podjetja Lufthansa). Vemo tudi, da so partizani kmalu zatem grad Otočec požgali in uničili z vsemi dragocenostmi, ki jih ni mogoče z ničimer nadomestiti (knjižnica, slike, staro pohištvo, porcelan idr.). Kdo torej pred takim početjem ne bi bežal? Tudi na vse to mnogi pozabljajo, ko skušajo tehtati predvojno vrednost gradu z zidar-sko - tesarsko obnovo po

vojni za potrebe štaba delovnih brigad ob gradnji nove ceste tam mimo. Naj ocenijo obnovljeni grad še tako visoko, to ne odtehta njegove nekdanje izvirne zgodovinske vrednosti, njegovih nenadomestljivih umetnin ipd.! Mar menijo, da lahko vse to odpravijo s ciničnim geslom medvojne uničevanja nič krivih gradov "grad gori, grof beži"? **Naveden boljševiski primitivizem!**

Prav izjemno nizkotno in neresno je bilo nedavno pisanje nekega našega časopisa oziroma nepodpisanega avtorja. Obrega se domala ob vse, kar je videl in slišal na omenjenem slavlju. Motijo ga "frfotajoče" obleke in "smešni" klobuki žlahtnih gospa, fraki gospode, celo ob nek zaprašen avtomobil, s katerim so se pripeljali tuji gostje od daleč, se spotakne. **Kar zadeva obred v cerkvi, naj bi po njegovem nadškof dr. Suštar, ki ga je vodil, govoril "v glavnem" nemško, zato naj bi ga navzoči "bolj malo razumeli" itd.** Tudi v gradu naj bi bil po njegovem občevalni jezik "hoch deutsch". Milo rečeno, **smešno natolcevanje!** Sam sem bil na slavlju povabljen ter tam navzoč in vem, da je bil obred v cerkvi slovenski, le neposredne nagovore novoporočencema (oba sta iz Nemčije) je nadškof prevedel v nemščino. Podobno velja za pogovore v gradu, saj je bilo razmerje povabljenih gostov iz Slovenije proti gostom iz Nemčije in Avstrije 2,3 : 1 v korist Slovencev. Sicer pa ima na zasebnih prireditvah vsakdo pravico govoriti v kateremkoli jeziku. Pripomba pisca (s sliko), da se je potem družina "zapodila" med pladnje v restavraciji, pa najbrž ne potrebuje nobenega komentarja.

Tudi spotikanje ob plemiške naslove v tej družbi s pripombo, da bi bili v Avstriji, katere državljan je otoški grof, za tako razkazovanje modre krvi kaznovani, ni le nizkotno, ampak brez vsake stvarne osnove. Pisec članka namreč trdi, da so v Avstriji in Nemčiji taki naslovi prepovedani že od

konca prve svetovne vojne. Pa poglejmo! Avstrija je po letu 1918 res prepovedala plemiške naslove, vendar, kot piše izrecno v zakonu, le za uradno rabo, to je v dokumentih, javnih imenikih ipd., ne pa tudi za zasebno rabo, torej za vizitke, zasebno dopisovanje. V Nemčiji pa so, česar avtor članka ne ve ali noče vedeti, ti naslovi celo uradno priznani, pač s pogojem, da ne pomenijo plemstva v klasičnem smislu, ampak se razumejo le kot tradicionalni deli priimkov. Zato jih tam opazimo v vseh uradnih dokumentih, spričevalih, telefonskih imenikih in drugod. Tako so v teh (in še v drugih državah) časopisi polni reportaž o bučnih porokah plemstva, zlasti višjega (grofje, knezi), s ceremoniali in pompom, kakršnega si večkrat niso mogli privoščiti niti v starih, cesarskih časih. Vse to nikogar ne moti, le pri otoškem grofu je bil to dobrodošel kamen spotike. **Ko bi mu hoteli očitati še nezakonito rabo plemiških naslovov (je tudi španski markiz in vitez malteškega viteškega reda), so z navedenimi dejstvi tudi ti očitki ovrženi.**

In končno, če so mu sedaj priznali slovensko državljanstvo, gre nedvomno za zakonit postopek. Saj je grof znan, sposoben ter uspešen poslovnež (pisarno svoje firme ima tudi v Ljubljani), pa si je to državljanstvo zaslužil z raznimi zaslugami za naše gospodarstvo in najbrž ne le z nekaj nemškimi štipendijami za naše glasbenike, kot pišejo v časopisih. **Tudi z gradom Otočec, ki mu je rojstna hiša, želi prispevati k dvigu našega turizma, kar gotovo ne zasluži zlonamernega omalovaževanja, ampak le razumevanja in spodbude.**

Lahko bi napisal še precej, a za zdaj toliko k resnici o Otočcu in otoškem gradu.

Branko Ozvald, dipl. inž., univ. profesor v p., Ljubljana, Prijateljstva 19

IZDAJALCI

Kraljevina S. H. S., nastala 1919 z Versailles - kim sporazumom Velikih Sil, zmagovalk ob koncu prve svetovne vojne, okrog kraljevine Srbije in kneževine Črne Gore, ki sta vstopili in izstopili kot del na kraju zmagovite koalicije z deli do tedaj pod avstrijsko krono in turški sultanat "pripadajočih" ljudstev, je kot nosilka formiranja nove S. H. S. armade v svoje vrste sprejemala TUDI slovenske (in druge) častnike, čeprav so se med vojno kot avstrijski častniki borili "proti" kasneje zmagovitima srbski in črnogorski vojski!

Dogodke na tleh bivše Jugoslavije, ki potekajo od 25. 6. 1991, bo pravilno ocenila šele zgodovina. Prvotni zanos se je sčasoma v mnogočem pokazal kot zabloda, odnosno - kot je to v življenju sicer pogosto - se stvari kažejo mnogo bolj zahtevne in kompleksne, kot se je nekaterim zdelo izpočetka. Zato mislim, da bi bilo umestno vrednostno sodbo o udeležbi in akcijah slovenskih uslužbencev JA med "junjsko" vojno leta 1991 ponovno podrobno razmotriti. VOJNIH ZLOČINOV v tem obdobju ni bilo z nobene strani. Število žrtev (kar prizadetih seveda ne more potolažiti) je bilo minimalno, enako materialna škoda. Slovenci smo tako majhen narod, da ne moremo zavreči nobenih intelektualnih kapacitet (česar ne počno sicer niti mnogo večji in prav v tem njih je - veličina).

Dr. Boris Ogrizek,
Koroška 16, Kranj

KRIŽ V RAZKRIŽJU

Spoštovani urednik.

V ponedeljek, dne 12. sep. 1994 je Delo na naslovni strani objavilo članek "Veličasten sprejem papeža v Zagrebu". V članku je zapisalo

žaljive besede hrvaškega kardinala Kuhariča, da smo Razkrižani poslovenjeni Hrvati, da teroriziramo bivšega župnika Slavička, ker da ne dobi vozniškega dovoljenja, slovenskega državljanstva in kar je še posebej pomembno in zelo nevarno, da omenjajo hrvaško manjšino v Razkrižju.

V Novi dobi št. 37 z dne 14. sep. pa je v sestavku "Križ v Razkrižju" in na naslovnici "Križ za Razkrižje" med drugim zapisano "...Zdaj mora slovenska Cerkev demonstrirati z bogoslužjem v hrvaškem jeziku (za hrvaško manjšino v Sloveniji) strpnost in kulturo sobivanja..."

V Razkrižju ni niti - enega - Hrvata!

Zato zahtevam, da objavite zapis Krajevnega ljudskega odbora Razkrižje št. 640/46 z dne 19. VI. 1946 prezidiju v Ljubljano o nepravilnostih, ki so se dogajale zaradi nepravilne razmejitve LRS in LRH.

"Po sporazumu dveh ministrstev za notranje zadeve in to LRS in LRH se je dne 3. junija 1946 sklenilo na okrajnem odboru OF v Ljutomeru, da se 8 krajevnih ljudskih odborov štrigovskega okoliša izloči iz LRS in priključi LRH. Razlogi: da se je to ugotovilo, da ljudstvo iz teh krajev pripada hrvatski narodnosti in to na podlagi bivše avstroogrške meje.

V vseh osmih KLO živi okroglo 8.000 prebivalcev, ki so upravno razdeljeni na 8 KLO in sicer: Razkrižje, Robadje, Jalšovec, Sv. Urban, Stanetinec, Železna gora, Grabrovnik in Štrigova. Ljudstvo teh krajev se je svobodno izjavilo pri sestavljanju volilnih imenikov pred volitve KLO o svoji nacionalnosti in sicer takole: Razkrižje in Robadje 99 odstotkov Slovenci, Jalšovec, Sv. Urban in Stanetinec 80 odstotkov Slovenci, Štrigova, Železna gora in Grabrovnik pa večina Hrvati.

KLO obsegajo Razkrižje 5 vasi, Razkrižje, Veščica, Banjje, Šafarsko in Gibina. KLO Štrigova obsega dve vasi Štrigovo in Leskovec. Vsi ostali

krajevni ljudski odbori pa vsak po eno vas. Vsi navedeni odbori gravitirajo k Sloveniji oz. okraju Ljutomer..."

Ta dopis v celoti izpodbija kardinala Kuhariča laži. Župnik Slaviček pa je zagrešil številne prekrške, ki so zavedeni na ministrstvu za notranje zadeve.

Po osamosvojitvi in razmejitvi obeh župnij, razkriške in štrigovske, so stvari na slovenski strani jasne in narodnostno čiste - na naši strani ni Hrvatov!

V Štrigovi in okoliških vaseh pa živijo Slovenci in za njih

je potrebna resna skrb. Celjski knezi so bili prvi lastniki teh krajev in oni so postavili škofijo v Štrigovi ter zgradili Pavlinski samostan. Šele po padcu Celjskih so te kraje začasno okupirali Zrinski in kasneje Madžari. Šele 1945. leta je bila temu življu storjena prva in po osamosvojitvi Slovenije ter Hrvaške - druga, saj je navzlic raznarodovalni politiki na oni strani državne meje ostalo nekaj tisoč Slovencev!

Lenart Horvatič,
Polule 77/a, Celje

POBUDA

Osamosvojeni, demokratični, večstrankarski, parlamentarni Slovenci si z vsemi močmi prizadevamo za "včlanitev" v Evropo. Pa nam na tej poti vsi mečejo polena pod noge. Predvsem so z nami "grdi zahodni sosedje. Pozabljajo svojo črno narodno zatiralsko in okupatorsko preteklost s "cofi". Sami pa postavljamo na poti v Evropo vedno bolj uspešni "podalpski" mafijci in neuspešni "trgovci s smrtjo" in nevarnimi odpadki. Poleg tega še na strankah in oblastnikih vedno bolj prebija skozi "preplesk" osnovna rdeča barva. Saj ena izmed strank kar vidi svoj izvor v Čebinah. Še Sveti oče je šel stisnit roko sosednjemu državnemu prvaku, nabritemu spokorjenemu jugoboljševističnemu generalu, ne pa našemu, samo "prebarvanemu".

Vse to nam ovira pohod na "evropski pešpoti". Pa še na poglavitno pozabljamo! Vse demokratične dežele na stari celini imajo svoje obsojene in neobsojene vojne hudodelce. Brez njih ni svobodne celine, ni demokratičnega parlamentarizma, ni civilne družbe. Mi pa nič od tega! Celu staremu, a vztrajnemu in neustrašnemu raziskovalcu Simonu na Dunaju se bomo zamerili. Kot se mu je že prejšnja "bratska in enotna" država, od katere ni mogel dobiti nobenih podatkov o vojnih hudodelstvih. Saj je kar zbolel v pričakovanju obiska v Sloveniji.

O naši edini možnosti na tem polju v zadnjem času pa nič! Hotelirja izza meje je pravosodstvo kar "razrešilo". Popolnoma napak!!! Slovensko pravosodstvo resda nima nobenih možnosti. Ima pa jih naš večstrankarski demokratični državni zbor. Zavedati se mora, da bomo brez vojnega hudodelca omagali na "evropski pešpoti". Zato je potrebno našega edinega, skoraj že "uradno" priznanega, sprejeti v državni zbor. Za stalno, kot sta to predstavnika manjšin. Treba mu je dati isti položaj kot poslanec. Tudi pisarno, plačo, kredite, hišo po stanovanjskem zakonu, pravico do pokojnine, čeprav je za vse to že sam poskrbel. Pripada mu kot ostalim, ki so tudi že vse imeli. Druge izbire ni! Ta je le pri vojnih hudodelcih iz "zaključnih operacij" druge svetovne vojne v naši deželi. Teh še živih je na pretek! S tako odločitvijo bi bilo tudi dokončno rešeno vprašanje govorcev pri postavljanju kenotafov za "slabe" žrtve.

To je moja **državljska pobuda!**

Podpisov ne zbiram, ker se bojim, da bi jih zbral preveč. Pa spet ne bo prav. In moje pobude se ne bo upoštevalo.

V Ljubljani, 13. kimavca 1994

Zdenko Zavadlav
Ljubljana

ŠE BESEDA ALI DVE O CERTIFIKATIH!

Občani ste že seznanjeni s potekom zbiranja 40.000 podpisov za izvedbo zakonodajalnega referenduma, na katerem se boste odločali o spremembah "Zakona o lastnini". Namen teh sprememb je, da se dodajo dodatni certifikati v višini že izdanih, kar prinese povprečni družini dodatnih 10.000,00 DEM v obliki lastnine. Da pa ne bi prišlo do razvrednotenja že sprejetih certifikatov, zahtevamo, da se po enakem postopku lastnino tudi podjetja, ki so pod Skladom, banke, zavarovalnice in drugi javni zavodi, ki sedaj niso zajeti v procesu lastninjenja. Višek certifikatov, ki jih ne bo mogoče vložiti v matično podjetje, boste lahko uporabili za zgoraj navedene ustanove.

Občane opozarjamo na dejstvo, da demagogi poizkušajo razvrednotiti vrednost certifikatov. Ti so lahko tudi vođeni od privatizacijskih lobijev, ki na ta način želijo vplivati na imetnike certifikatov in jim po nizkih cenah odkupiti delnice. Enako velja za posameznike, ki širijo podobno miselnost v podjetjih.

Da so certifikati vrednost, se da dokazati. V pretekli zgodovini je bila najvišja želja vsakega sužnja biti svoboden in želja vsakega tlačana postati svoboden kmet. Ali je vaš interes (ki po položaju niste mnogo na boljšem) postati svoboden človek (ki ima lastnino, s katero se preživlja) dosegljiv danes, je odvisno od vašega sodelovanja. Če ne bi lastnina omogočala neodvisnosti in kvalitete življenja, se v Sloveniji ne bi izvajala (in se dogajala) divja lastninjenja in kraje. To je argument, ki nakazuje vrednost lastništva. Ekonomsko politična mafija se trudi, da bi na vsak način dokazala javnosti, da to ni res, da bi jo med tem lahko v miru okradla.

Drugi argument, ki govori v prid notranjemu delničarstvu,

je, da boste tisti, ki imate delnice, imeli prednost pri zaposlitvi v podjetju (pri enakih pogojih), ker dajete podjetju več kot tisti, ki delnic nima. Naložba certifikatov je zmeraj rizična. Mnogi živijo v prepričanju, da jim bodo družbe naložile certifikate v najboljše podjetja. To se ne bo zgodilo, ker so le ta v večini že notranje olastnjena. Za zunanje lastninjenje so ostala podjetja podobna vašemu. Nihče vam ne jamči, da ne bodo investicijske hiše vašega certifikata vložile v vaša podjetja in pri tem pobirale provizijo. V povprečju je najvarnejša direktna naložba v matično podjetje, ker vam daje kot lastniku možnost neposrednega upravljanja. Pri dobrem poslovanju podjetja vam bodo delnice prinesle letni dobiček, ki je lahko v večletnem obdobju enak njihovi vrednosti. Lastnina omogoči lastniku preživetje, denar in svobodo.

Zadnji čas je, da se odločite med dvema potezama. Želimo vam pravo izbiro in odločitev za podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma.

**Za predsedstvo
NSS: Rastko Plohl**

ODPRTO PISMO G. UROŠU KORŽETU, DIREKTORJU SKLADA ZA RAZVOJ REPUBLIKE SLOVENIJE

V Zvezi združenj šoferjev in avtomehanicov Slovenije smo zelo zaskrbljeni nad dejstvom, da je nekdanje ugodno prevoziško podjetje "SPEDTRANS" iz Maribora, katero je imelo v voznem parku skoraj 300 tovornih avtomobilov, danes tik pred stečajem.

Sprašujemo se, kaj je naredilo novo vodstvo podjetja od meseca marca naprej za saniranje podjetja? Situacija se je poslabšala tako daleč, da danes vozi le še nekaj to-

vornih avtomobilov in da so neporavnane obveznosti narasla na 15 milijonov mark.

Pripomniti moramo, da je pri šoferjih Špedtransa prisotna velika politična zrelost, čeprav so bili vseskozi priče vrsti nepravilnosti, niso nikdar stavkali, ker niso hoteli s tem še poslabšati svojega položaja. S tem pa se postavlja vprašanje, ali lahko delavci sploh računajo na pomoč države v takšnih težavah ali pa je edini moment klica države na pomoč samo "stavka". Sklad za razvoj Republike Slovenije je po izjavah šoferjev zaposlenih v Špedtransu samo od daleč opazoval agonijo podjetja Špedtrans. Sedaj ko ni več druge rešitve, pa naj gre podjetje v stečaj ne oziraje se na usodo stotine delavcev. Okoli 240 zaposlenih delavcev bo prepuščeno samim sebi od nosno Zavodu za zaposlovanje, ki mu že tako primanjkuje sredstev za reševanje gmotne situacije nezaposlenih.

V Špedtransu vseskozi deluje tudi zelo uspešno Združenje šoferjev in avtomehanicov, ki je v lanskem letu praznovalo 40-letnico obstoja in v katerem so včlanjeni skoraj vsi zaposleni v podjetju. Sedaj je tudi pod vprašajem nadaljnji obstoj tega zelo uspešnega združenja, ki je odigralo pomembno poslanstvo v šoferski solidarnosti.

Od vas, gospod direktor Sklada za razvoj Republike Slovenije, pričakujemo čimprej jasne in konkretne odgovore o nadaljnji perspektivi in usodi tega zelo uspešnega podjetja, predvsem pa zaščito delavcev v tem podjetju.

**Zveza združenj šoferjev in
avtomehanicov Slovenije
Predsednik Izvršnega odbora
Alojz Selič, dipl. ing.**

ODPRTO PISMO

Hmeljarski starešine, ki so ob prevzemu častne dolžnosti podali obljubo, da bodo skrbeli za ugled sa-

vinjskega hmelja, so z Odprtim pismom (Novi tednik, 23. 5. 1991) opozorili širšo javnost, da se tuji hmelji najslabše kakovosti mešajo v podjetju Hmezad Export Import - Žalec s kvalitetnim savinjskim hmeljem ter nato prodajajo kot hmelj z blagovno znamko uveljavljenega savinjskega hmelja.

Po navedbah hmeljarskih starešin se je v podjetju Hmezad Export Import mešanje uvoženega hmelja najslabše kvalitete z visoko kakovostnim savinjskim hmeljem in prodaja te mešanice pod blagovno znamko uveljavljenega savinjskega hmelja nadaljevalo tudi v letih 1992, 1993 in 1994. Tovrstne manipulacije s savinjskim hmeljem, ki so dobro poznane hmeljarskim proizvajalcem in trgovcem, naj bi bile po mnenju hmeljarskih starešin absolutno dokazljive, saj so neposredno razvidne iz poslovne dokumentacije, ki se nahaja v podjetju Hmezad Export Import.

Hmeljarski starešine so zaradi navedenih dejstev v letu 1994 podali kazensko ovadbo zoper odgovorne osebe Hmezad Export Import zaradi utemeljenega suma manipulacij s kvaliteto savinjskega hmelja. V tej ovadbi so utemeljili neustreznost oziroma nezakonitost zavrnitve tozadevne ovadbe iz leta 1991 in predvsem izpostavili dejstvo, da se nezakonite in izredno škodljive manipulacije s savinjskim hmeljem nadaljujejo tudi v letih 1992, 1993 in 1994.

Na osnovi navedb in dokumentacije, ki so mi jo dostavili hmeljarski starešine, naslavljam organom pregona odprto vprašanje: "Zakaj se ne prepreči oziroma ne kaznuje nezakonito in izredno škodljivo mešanje tujih, nekvalitetnih hmeljev z uveljavljenim savinjskim hmeljem in zakaj to mešnico podjetje Hmezad Export Import prodaja pod blagovno znamko uveljavljenega savinjskega hmelja?"

**Marjan Podobnik,
predsednik Slovenske
ljudske stranke**

VPORABITE > MO TISKA

1. Alternativa pokomunistične Slovenije: vladavina mafije ali delno obnovljeni avtoritativni režim zaradi spregledanih posledic transformacije lastnine.
2. Naivno pojmovanje, da je komunizem razpadel sam od sebe, je velika zmota.
3. Jasna podpora zahodnih držav diktaturam v Rusiji, Sloveniji, Srbiji in na Hrvaškem (politika Vatikana predstavlja veliko in častno izjemo), kaže, da je razvoj demokracije trdno v ameriško - nemških rokah. Pri tem ostaja cilj - "novi svetovni red" - nedefinirana puhlica. Analitiki zrušenih držav niso mogli predvideti razvoja dogodkov, ker so bili nosilci perestrojk hkrati poveljniki vojsk in policij.
4. Doktrina rušenja iz vrha navzdol je imela sistemsko napako: v klet je vdrla umazana voda. Domača in tuja mafija.
5. Očitna obveščevalno analitična napaka ima katastrofalne posledice: povečana nevarnost atomske vojne se stopnjuje s tihotapljenjem radioaktivnih snovi. Nato pridejo na vrsto biološki strupi?
6. Rusijo obvladuje mafija, ostale pokomunistične in zahodne države pa poleg mafije nova desnica in neofašizem. Padalci ne morejo pomagati, ker strelovodi zaradi povečanega treskanja pregorijo.
7. Mafija deluje v idealnih pogojih: podkupa nove vladajoče sloje, ki bogatijo čez noč. Represivni aparati so v razsulu, ker so obremenjeni s hipoteko preteklosti. Nadzor nad prodirajočo mafijo je amaterski.
8. Evropa vnovič na razpotju: s fašizmom in mafijo do nove evropske ureditve.
9. Kaotična posledica kaotičnega nastajanja združene Evrope je neizbežna ogrlica konfliktov
10. Rojstvo protifašističnih koalicij in prenovljen vzorec svetovne ureditve (bi)polarni.
11. Slovenija: na sončni strani Alp.

Skica za besedo v slovo

(Listi iz neobjavljenega dnevnika Bojana Štiha, veliki srpan 1984)

Nadaljevanje iz prejše številke

Spomnil sem se na Jaima Torresa Bodeta, Mehikanca in generalnega sekretarja UNESCO po Julianu Huxleyu, ki je nekega večera leta 1950 pripovedoval pariškemu omizju svežih prijateljev španske anekdote. Tudi tisto o kastiljskih krčmah, v katerih krčmar na potnikovo vprašanje, kakšno jed mu lahko ponudi, odgovori: "Senor, s tisto, ki ste jo prinesli s seboj." Ko sem v začetku sedemdesetih let, Franco je bil še živ in močan, potoval iz Valencije v Madrid, sem iskal ob cesti krčmo Bodetove anekdote. Nisem je našel, le to sem spoznal, ko je čas poezije nepreklicno minil! V krčmi, ki je imela jedilnik in tudi vse, kar je na njem pisalo, sem se z dvema Špancema zapletel v razgovor o Lorci, o Doni Rositi in Bernardi Albi. Mimogrede pa sem ju vprašal, zakaj glavne ulice v nekaterih španskih mestih nosijo le naslov Generalisimova avenija brez omembe Francovega imena. Slišal sem sledeči odgovor: "Senor, tako je bolj praktično in tudi ceneje. Ko umre en generalisim, pride za njim drugi. Nam pa ni treba zamenjati tablic z uličnimi imeni. Kakšna modrost! V trenutku sem bil v stari kastiljski krčmi in v gotski katedrali Toleda sem šepetal evangelijske besede iz svoje mladosti.

Naša preteklost je kakor krčma v Kastilji. Vse smo dobili v njej, kar smo prinesli s seboj in kar smo obvarovali, da nam niso vzeli. Nekoč pred davnimi časi je Oton Župančič potožil, kako je smeh izginil iz našega življenja. Verujem, da morata biti ironija in smeh med programskimi sklepi našega življenja. Biti morata na vprašalni poli sodobnega slovenstva, že

zaradi pregovora: Kdor se zadnji smeje, se najslajše smeje. Prepričan sem, da nam je zgodovina pripravila po tisočletju muk, garanja, poniževanj ta zadnji, veliki in zmagoviti smeh...

Ponavljam, kar sem pred leti, dvajset in več let je tega, rekel Speransu v foyerju ljubljanske drame. Slovenci smo obstali na ozemlju in v zgodovini zaradi orjaške moči, ki nam jo daje strast zavisti. Zakaj v siloviti nagonski želji, da bi vendarle videli in doživeli, kako bo propadel naš bližnji, premagamo v sebi smrt in bolezen, s po-močjo te želje pa porazimo tudi sovražnike in naravne ujme. In v

pričakovanih konca in poloma naših bližnjih ali pa kar celih generacij smo preživeli tisočletje in več. Zavist nas je ohranila. V njenem imenu smo kljubovali vsem sovragom. In tudi samemu sebi. Toda v dilemi, ali naj zaradi zavisti zrušimo in porušimo svoje domove in s tem domačijo, ali pa poizkušamo s spreminjanjem in modrostjo doseči nova duhovna in moralna stanja, se kot človek, ki se boji vojne, nasilja in slepega sovražstva, odločam za reformo in ne za Robespierrov radikalizem, ki ni in ne more biti ničesar drugega kakor avtodafe. Vendeeje ni priklicala v življenje

tako imenovana kontrarevolucija, marveč jo je spočela in sprožila revolucija. Mimogrede: ne Chirac, ne Giscard d'Estaigne in ne Jean Marie Le Pen, marveč Mitterrand in njegovi socialistični aktivisti so vzrok nove francoske Vendeeje. Za nobeno Vendeejo, preteklo, sedanjo ali prihodnjo pa ne bi obtoževal socialistične ideje, pač pa bi za sedanjo iskal vzroke v pragmatični politiki francoske socialistične nomenklature. Ko premišlujem o Mitterrandu, se spomnim na izrek iz starega Rima: Video barbam et pallium: philosophum nondum video. (Vidim brado in haljo, filozofa še ne vidim). Socializem kajpada ni dekorativno vprašanje in če vsa mesta prebarvamo z rdečo barvo in okrasimo z zvezdami, vrtnicami, srpi in kladivi, še nismo storili ničesar. Vendeeje se pojavijo tam, kjer ni Descartesovega duha. In ne Montaignevega. Kjer ljudje ne bero Tocquevilla in Micheleta. In tam, kjer se socializem spremeni iz ideje o človeški harmoniji v čisto oblast in represijo, so podani vsi socialni in politični pogoji za politiko, ki jo je nekoč obsodila Roza Luxemburg.

Vem, narod je neizmerno število snidenj in slovesov. Že leta in leta, ko me je pot vodila po deželah in mestih tega sveta, sem velikokrat opazoval na kolodvorih, letališčih in v pristaniščih snidenja in slovese med ljudmi. Doživljal sem ž njimi srečo, pa tudi žalost. Narod in človeštvo pa sta podobna večnemu valovanju, ali pa nebu, po katerem hitijo sem in tja oblaki in pod njimi ptice. Narod je kakor gozd, po katerem tekajo živali, na videz brez reda, a vendarle po ukazu življenjske sle in nagona po ohranitvi.

Narod je kakor drevo, ki krasi naravo z zelenimi, rumenimi in rdečimi listi, ti pa množijo s svojimi barvami barve cvetov. Narod je podoben glasovom vetra in vseh živih bitij, ki ustvarjajo muziko narave. To pa dopolnjuje zvonjenje domačih slovenskih zvonov, ki nam povedo, kdaj je poldne, kdaj je jutro in kdaj je večer. Glejte, med narodi tega sveta je tudi naš. Zanj so še kako pomembna snidenja in slovesi. Zaradi ujm, ki so nas preganjale, zaradi vojn, ki smo bili vanje pahnjeni, zaradi meja, ki nas ločijo. Pa tudi zaradi nasprotij in socialnih stisk, ki so nas razmetale po vseh celinah in po vseh obalah rek in morij. Misliti moramo na naša snidenja in slovese. Zlasti pa na tisto slovo, ki zanj ne moremo prevaliti odgovornosti na nemilo usodo, ampak moramo v njem videti le posledice naših nespametnih dejanj, v katerih se razkrivajo slepote, oholosti in predrznosti.

Vem, kako moder moram biti, če želim preživeti v pokrajini dveh otokov. Na prvem je bil raj, na drugem pekel. Tudi tega se spomnim iz latinskih šol, da je galski vodja Breno vzkliknil *Vae victis!* Obžalujem smrt pesnika Balantiča, pa tudi vseh, ki so izgubili življenje v minuli vojni. Smrt je zdaj pomirila nasprotja vsaj med mrtvimi. Toda ko pregledujemo našo tragedijo druge svetovne vojne, ne moremo mimo dejstva, da leta 1941 niso napadli slovenski komunisti, krščanski socialisti, sokoli in kulturni delavci Hitlerjeve Nemčije, Mussolinijeve Italije in Horthyjeve Madžarske! Tudi ni Osvobodilna fronta preseljevala nemških Štajercev, marveč so Nemci izseljevali slovenske izobražence, duhovnike in kmete. To je kajpada zgodovinsko dejstvo, ki je bilo prav tako jasno pred več kot štiridesetimi leti, kot je tudi jasno še danes. Vsaka vojna je zločin proti človeku in človeštvu. Toda priznati bomo morali, da poglobitna vojna krivda leži na napadalcu in ne na tistem, ki se brani. Toda dodati je treba, da to dejstvo ne opravičuje braniteljevih dejanj, ki so bila

več kot obramba! Paradoks vojn in vojaških strasti spremlja tistega, ki se brani, pa tudi tistega, ki tega ne počne ali celo napada. Sicer pa je prišel čas, ko moramo misliti predvsem o prihodnosti in manj o preteklosti, ki je ni mogoče spremeniti. V kakšno novo tragedijo nas lahko pripravi nora ljubosumnost na preteklost, nam razkrije Pirandellova igra *Nocoj* bomo improvizirali! Glejte, čudežni Albinonijev *Adaggio* pač ne more postati koračnica

nikogar. Ne tistega, ki se brani, in ne tistega, ki napada ali pa se ne brani. Novo življenje lahko najdemo le v umetnosti, ki je metafora vsega živega in dobrega, tako kot je politika metafora vsega mrtvega ali vsaj bolnega.

In z umetnostjo naj se začne novo poglavje na vprašalni poli sodobnega slovenstva. **Zaradi umetnosti sem povedal vse pričujoče besede. In če parafraziram Siloneja, sem povedal te besede: kot revolucionar brez**

stranke, kristjan brez Cerkve, Slovenec brez oblasti in kulturni delavec brez graščine na Gorenjskem. Zato naj končam tako, kot se začno vse stare španske povesti in legende: "Bilo je nekoč, proč vse, kar je hudega, le semkaj z vsem, kar je dobrega, hudo za Mavre, dobro pa vse za nas." Vem, kdo so Mavri, komajda pa slutim, kdo smo mi, ki se vsi skupaj imenujemo slovenski narod...

Konec

Največji problem pri zdravljenju gospodarskih bolnikov je vprašanje lastnine

Prvi uspehi

Tudi podjetja v celjski regiji niso mogla uiti vsem nalezljivim boleznim, ki so ob spremembi politično gospodarskega sistema napadle slovensko gospodarstvo. In medtem ko so nekatera še nekako držala glavo nad vodo, jih je večina nezadržno tonila vse globlje do bridkega konca. Luč na koncu predora, v katerem se nahaja gospodarstvo na Celjskem, sta pred kratkim prižgali dve podjetniški pobudi, in sicer Eterna v Emu in Kili v Libojah. Dve sicer različni zgodbi se srečata, ko je govora o vprašanju lastninjenja, drastičnemu zmanjšanju režije in uspešnemu poslovanju.

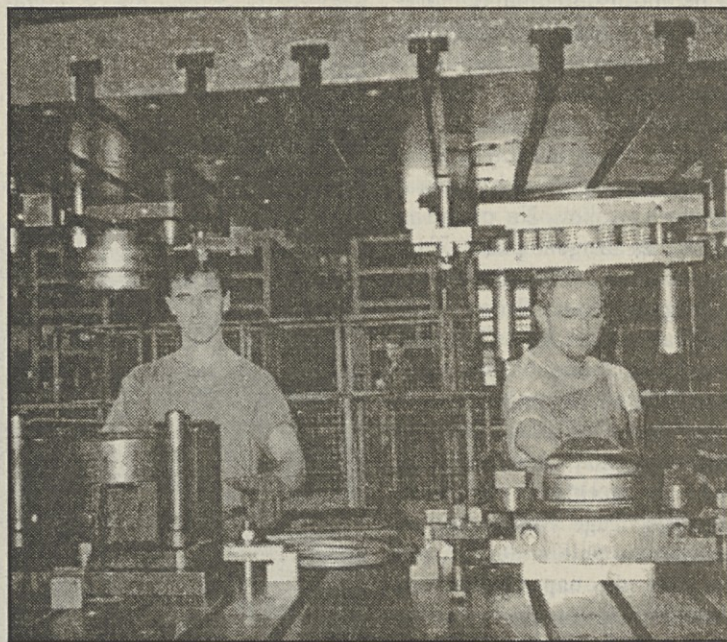
Eterna je lahko uspešna firma

Tovarna posode Eterna je začela na novo poslovati v sredini februarja, potem ko je njena predhodnica s 698 milijoni tolarjev izgube v letu 1993 šla v likvidacijo in pod upravo Sklada RS za razvoj. Koržetov

sklad je najel skupino menedžerjev, ki je v slabe pol leta izvedla občutno zmanjšanje režije, racionalizacijo proizvodnje, uskladitev cen na tujih trgih in proizvedla 42 milijonov tolarjev dobička. Vodilni v Eterni, Justin Felicijan, Tone Zimšek in Jurij Ludvik, so tako praktično potrdili napovedi in upra-

Več kot dovolj za zadovoljstvo v Eterninem taboru.

“Poleg zmanjšanja režije,” meni Justin Felicijan, “znižanja proizvodnih stroškov in cenovnih uskladitev je zelo pomembna tudi nova mentaliteta med zaposlenimi. Izmet se je iz 4.6 odstotka celotne proizvodnje zmanjšal na 0.6 odstotka, samo v mesecu maju pa smo zabeležili 32 inovacijskih predlogov, ki so

vičili svoje razvojne načrte. Od 582 delavcev, kolikor jih je podjetje štelo ob stečaju, so jih na novo zaposlili 351, ob tem številu pa Eterna dosega skoraj devetdeset odstotkov prejšnje fizične proizvodnje. Plače delavcev so na začetku znašale 56 odstotkov kolektivne pogodbe, danes pa 96. Osemdeset odstotkov proizvodnje gre na tuje trge, tako na vzhod kot na zahod, proizvodov pa ne prodajajo več pod ceno, kar je bilo včasih potrebno za ohranitev trgov. Ob tem se je njihova prisotnost v tujini še povečala.

bili vsi sprejeti in koristno uporabljeni.”

“Naša ekipa meni,” nadaljuje Tone Zimšek, “da je dosežen ritem, ki kaže, da je smiselno ohraniti proizvodnjo posode. Celoten kolektiv je dokazal, da je Eterna lahko uspešna firma tudi v prihodnosti.”

Pred tem pa čaka vodstvo Eterne še uskladitev amortizacijskih stroškov in predvsem vprašanje lastnine. Sploh pa je lastninjenje najvažnejši proces za oživitev slovenskega gospodarstva.

Liboje - v tretje gre rado

Tovarno keramike v Libojah je v marcu letošnjega leta po dveh stečajih najelo podjetje Kili, od nekdanjih 390 zaposlenih ponovno zaposlilo 130 delavcev, katerih število se je do danes zvišalo na 164. Direktor keramične industrije Liboje, Srečko Šrot, gleda na revitalizacijo podjetja poslovno pragmatično: "V ta posel se gotovo ne bi podali, če ne bi verjeli, da je uspešno poslovanje možno. Mesečno plačujemo 15.000 nemških mark najemnine, o ostalih stroških pa verjetno ni potrebno govoriti. To nemara pove največ o našem prepričanju, da bo podjetje izplavalo iz težav. Če nam namreč poslovna priložnost ne bi bila zanimiva, vanjo ne bi vlagali denarja."

V Libojah so zmanjšali režijo na minimum in tako je v skupnih službah zaposlenih le dvanajst uslužbencev z direktorjem vred. V Keramični industriji Liboje imajo petindvajset praznih pisarn. Osebe dohodke izplačujejo v višini 100 odstotkov

kollektivne pogodbe, brez zamud, če je potrebno, dan ali dva prej. Delavci so po dveh letih dobili regres, uvedli pa bodo tudi delo na akord, kar bo omogočilo finančno stimulacijo. Njihovi kupci, več kot osemdeset odstotkov jih je na tujih trgih, so sprejeli sedemodstotno povečanje cen, z zdajšnjim številom delavcev pa Kili dosega več kot dve tretjini prejšnje fizične proizvodnje, kar je približno 120 ton keramike mesečno.

"Edina težava je v razvoju, saj je mehanizacija tehnološko zastarela," meni Šrot, "v modernizacijo pa nihče ne bo hotel vlagati, dokler ne bo rešeno vprašanje lastnine. To pomeni, da se tudi podjetje ne more bistveno širiti, dokler ne bodo lastninski odnosi dokončno urejeni. Mi smo tovarno pripravljene kupiti, vendar ne za vsako ceno. Če bodo pogoji za nas previsoki, se bomo iz posla umaknili. Trenutno pa še ni nobenih znamenj, ki bi kazale na kaj takšnega."

Jasna tržna miselnost je pri nas neposredno povezana s

problemom lastninjenja. Gre namreč za proces, ki bo v gospodarstvo vpeljal interes za uspešno poslovanje, v katerem bo dobiček gonilna ekonomska moč.

Tisti, ki so pripravljeni vlagati v obnovo gospodarstva, tega gotovo ne počno iz samaritanskih vzgibov, temveč zaradi dobička. In če to počno uspešno, lahko to pomeni samo več delovnih mest.

Prav zato bi bilo potrebno pohiteti in končno predati podjetja v roke tistih, predvsem domačih lastnikov, ki bodo hoteli in znali modro upravljati z njimi ter dati brezposelnim delovna mesta.

Delavci tovarn tako ali tako ne bodo imeli v lasti. Kot da bi jih kdaj sploh.

**Tekst in slike
Vasja Ocvirk**

Smeri razvoja - PRISPEVKI ZA NOVEJŠO ZGODOVINO - JE ČAS LJUBEZNI

Dinozavri, zmaji in dogmatiki

Pred nekaj dnevi je odstopil predsednik Državnega zbora Herman Rigelnik.

Ugibanje o vzrokih za njegov odstop so bila omejena z domotom omamljene politike in novinarstva: vse je podrejeno strankarski kombinatoriki. **Načela nimajo cene.**

Na izrecno vprašanje, če ne more več prenašati politike, ki pelje Slovenijo v **sistemsko krizo**, ker imajo posamezne odredbe moč zakonov, kar se na očeh vseh dogaja že ves čas, mi je Rigelnik suho odgovoril: **da.**

Vsak človek lahko sklepa kompromise s seboj in svojo okolico toliko časa, dokler ga ne prisilijo, da podpiše, da je ena in ena tri. To je za vse normalne ljudi točka zloma in upora: **samo lažnivci in oportunisti gredo po tej poti naprej.**

Leta 1989 se je umaknil iz politike France Popit, ker na njegovi ravni političnega razumevanja verjetno ni bilo več prostora za **novosti**. Potem je umolknil. Ni človek, ki bi se znal sprenevedati: reče, kar misli.

Zdaj majhne duše po Ljubljani čvekajo, da je čudno, ker ga ves ta čas Janša ni napadel: kaj je v zakulisju tega, se sprašujejo?

Špekulacije v tej smeri so infantilne neumnosti in zanesljiv znak politične agonije. **Vendar tudi zelena luč za katarzo.**

Poslanec Janez Kopač ni odstopil, marveč je zagrozil skupini poslanskih kolegov, ki ga je pozvala, naj se poslovi, da bo tožil vsakogar, ki bi širil neresnice o njem.

Janez Kopač je leta 1992 s svojim podpisom jamčil, da nima

nepremičnin, čeprav jih je imel, kar je napisal in podpisal sam, vendar je to enostavno "pozabil".

Poslanec Kopač naj toži sebe in da mir drugim.

Poslanka Spomenka Hribar se je poslovila zaradi podobnih razlogov kakor Herman Rigelnik: na točki, potrebni za moralno ravnesje, ni mogla več sprejemati kompromisov z nevarnimi neumnostmi slovenske politike.

Njen soprog, filozof Tine Hribar, je točno definirala, da je lahko liberalizem samo **fašizem s človeškim obrazom.**

Odstopil je tudi poslanec Janez Janša, ki je menda kriv za vse afeze v Sloveniji, vendar še nihče od političnih tožnikov ni ponudil javnosti prepričljivih političnih dokazov za kaj takega.

Javnost je verjetno že sita ribarjenja v kalnem: na potezo mora priti sila pravnih dokazov. **Ustvariti je treba takšno družbeno razpoloženje, da bo postalo kršenje naravnih in pravnih zakonov nečastno dejanje.** Zdaj se to v Sloveniji dogaja: **udbomafija je otrok požrešnega liberalizma.**

Janez Drnovšek je medtem postal podpredsednik Liberalne internacionale, zviti in bistri lisjak Ljubo Sirc pa jo je zapustil.

Drnovškovi svetovalci za služijo **cvek**: po vseh velikih pretresih (na primer v Evropi po drugi svetovni vojni, padcu Berlinskega zidu itd.) je bila Liberalna internacionala največja **ponikalnica za partije**. Toda Drnovšek, ki toliko da na svoj amerikanizirani videz, očitno ni vedel, da so takšni tudi prepričljivi izsledki elitnega Hoover-

jevega instituta v ZDA glede tega vprašanja.

Vsak, ki govori v Sloveniji, angleško, še **ni ameriški politik nove dobe**. Lahko je tudi samo finančni mešetar in lopov. To pa so vsi, ki zaničujejo tiste, ki zaostajajo, **čeprav samo oni dovažajo opeko za zidavo poslopja nove slovenske družbe.**

Zdaj je slovenska liberalna partija tam, kjer mora biti: med svojimi. Ne glede na Drnovškove panične ugotovitve, da visi nad liberalno demokracijo meč nacionalističnega populizma in nostalgичnega komunizma.

To so oslarije: nad vladajočimi koalicijami v državah v "tranziciji" visijo predvsem konkretni problemi: gospodarski in upravno - politični. Vse drugo so variacije teh ključnih problemov.

Poleg tega Slovenija po letu 1955 glede ključnih vprašanj (samoupravljanje, različni tipi lastnin, proizvodni načini, bančni sistem itd.) **ni imela mile zveze** s sovjetskim, bolgarskim, romunskim, kubanskim in drugimi modeli real-socializma. Šele sedanja politika je približala Slovenijo tem dvoriščem: zdaj so to bankrotirane večstrankarske parlamentarne demokracije v krizi in tranziciji, Slovenija pa godna za anšlus.

Čeprav mi je Drnovšek zaradi videza svoje nebolgljene ležernosti neverjetno simpatičen politik, se bo vendarle moral odločiti in enostavno nagnati vse tiste svoje svetovalce, ki nimajo zgodovinskega spomina, smisla za moderno upravljanje in predvsem poštenosti.

To, da se je zakonbiniral in spustil svoje letalo na klasično partijsko letališče, je velika napaka. **Še večjo napako bi**

storila Cerkev, če bi zlezla pod to odejo.

Samo pravni in socialni vzorec libertatne demokracije bi bil za Slovenijo poživljajoča novost.

Ključni slovenski politiki ne morejo razviti scenarijev razvoja Slovenije, ker so podaljšana roka starih vzorcev. **In to je vse.**

Enako je z agenti: lahko povzročijo kaos, vendar ne morejo razviti scenarijev, ker ne odločajo o ničemer. **Njihova glava je podobna televizorju na daljinsko upravljanje: vklop - izklop.**

Rigelnik, Hribarjeva itd. niso izgubili ničesar, če so na tem intrigantskem slovenskem parketu pognili.

Nova doba objavlja ključni prispevek za novejšo slovensko zgodovino: poučen Popitov izstop iz CK ZKS. **Zato, da se vidi smer razvoja.** Podrobnosti je čas itak povozil.

To, kar je bil bavarski politik Franz Josef Strauss (med drugim tudi voditelj bavarske **krščansko socialistične unije**) v Nemčiji, to je bil slovenski politik Popit v Jugoslaviji.

Prestolnici nista marali ne enega ne drugega.

Ježeštana, samo da ne bo zdaj začel kdo s slabimi živci v latinici in cirilici rolati, da lezejo iz slovenske luknje dinozavri, zmaji in okoreli dogmatiki.

Prvi so varno spravljani v liberalni demokraciji, **drugi** so v pravljičah, **tretji** pa v zvezi borcev (vsi slovenski antifašisti so žlahtna dragocenost izven vseh teh umazanih iger).

Milan Meden

IN ČAS PORAČUNA - *Smeri razvoja* - PRISPEVKI ZA NOVEJŠO ZGODOVINO

Milan KUČAN: "...vedno se bom boril za tvojo pravico, da lahko poveš svoje mnenje, čeprav se z njim ne strinjam..." (prosto po VOLTAIRU iz 80-tih let)

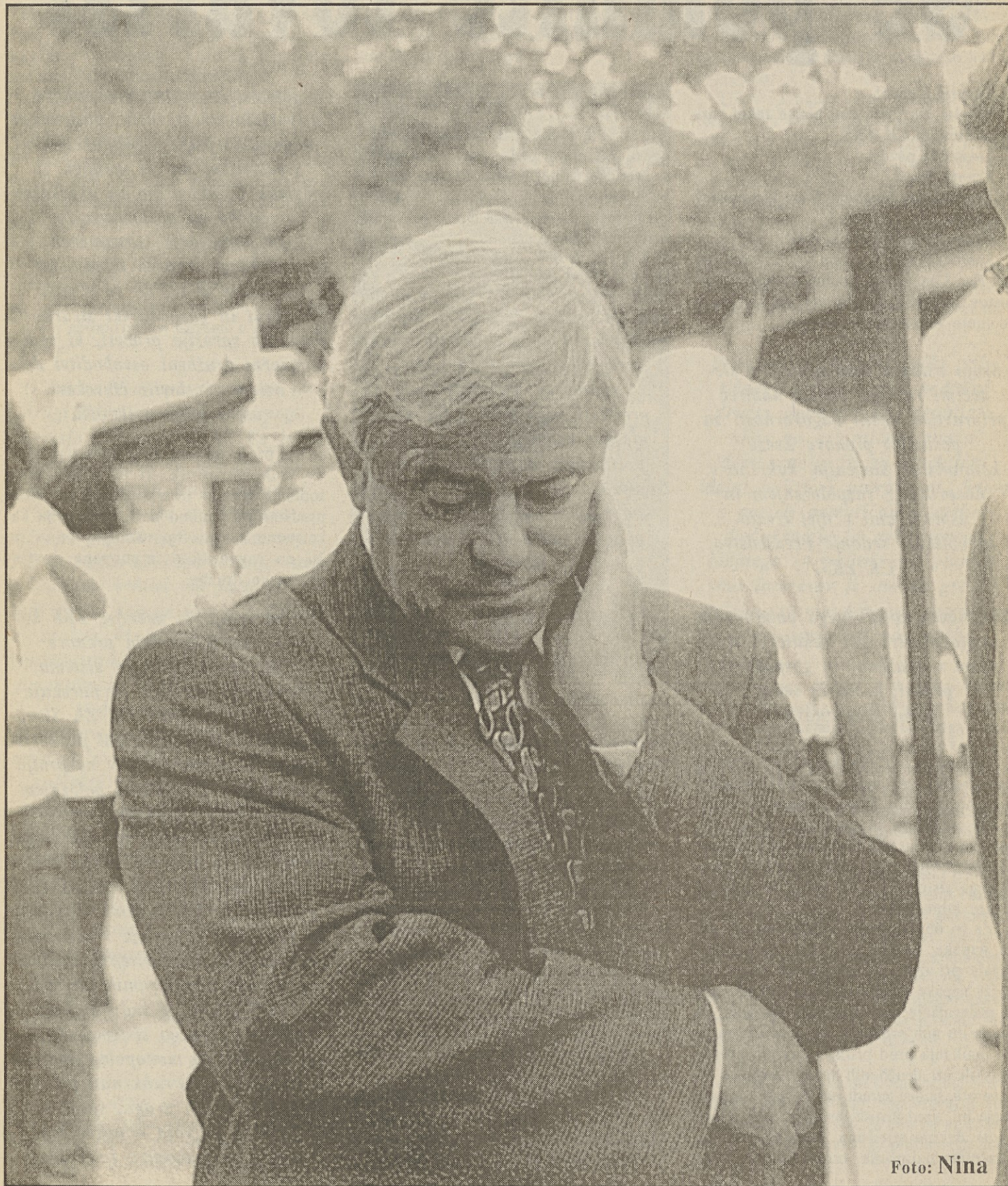

Foto: Nina

JE ČAS LJUBEZNI IN ČAS PORAČUNA - *Smeri razvoja* - PRISPEVKI ZA NO

Še pomnite tovariši

Tovariš Kučan!

Prosim, da priloženo pismo takoj razdeliš članom CK ZKS.

Tovariški pozdrav

France Popit

Centralnemu komiteju Zveze komunistov Slovenije

Drage tovarišice in tovariši!

Sporočam vam, da sem sklenil odstopiti kot član Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Prosim vas, da sprejmete to mojo odločitev na znanje.

Svojo ostavko utemljujem s sledečimi razlogi. Nisem namreč pripravljen nositi odgovornosti za posledice prenove Zveze komunistov Slovenije, kakršno v nasprotju z razpoloženjem in usmeritvami v njej izvaja in oblikuje sedanje Predsedstvo CK ZKS.

Tak način izvedbenega oblikovanja prenove utira pot nekaterih težnjam v družbeni in gospodarski praksi, ki so že sedaj jasno razpoznavne.

Gre za težnje, za katere v nobenem primeru ni več možno dolžiti politiko, kakršno je vodila Zveza komunistov v preteklih obdobjih in napakam, ki so bile storjene v preteklih obdobjih njenega boja za spremembo gospodarskega in političnega sistema ter za ustrezno prenovo Zveze komunistov.

Za to obravnavo je nebstveno, ali gre za napake, katere je Zveza komunistov delala pri izbiri prenovitvenih potez, ali pa za napake v njeni borbi za spreminjanje in prilagajanje novo nastalim odnosom, pa naj je do njih prihajalo zaradi omahovanja ali umikanja pred pritiski stvarnih gospodarskih ali družbenih težav, zapletov in nasprotij, bodisi zaradi omahovanja, popuščanja itd. pred pritiski proti prenovi. Zlasti proti dvema njenima pglavitnima in ključnima nalogama, zaradi katerih ures-

ničevanje se je borila Zveza komunistov Slovenije.

V mislih imam pritiske, ki so onemogočali ZK, da bi utrla pota konstituiranja sodobnega tržnega gospodarstva pri nas in stvarno udejanjanje procesov družbene osvoboditve dela oziroma človekove celotne ustvarjalne osebnosti.

Le-ta naj bi mu, v skladu s sodobnimi razmerami, zagotovila dejansko enakopraven položaj pri poslovanju in gospodarjenju na podlagi njegovega ustvarjalnega, produktivnega dela, na podlagi njegove ustvarjalnosti pri delu, poslovanju in gospodarjenju s kapitalom in na podlagi vloženega kapitala v vlagateljevi osebni, skupni, združni ali družbeni lastnini.

Za tak človekov položaj v sodobnem gospodarstvu in v sodobni družbi se je Zveza komunistov Slovenije borila, ker je v njem videla temeljni pogoj za razvoj stvarne demokracije, za razvoj sodobnega tržnega gospodarstva ter lastninskega in političnega pluralizma. Tako kot v svetu nasploh je tudi naše gospodarsko in družbeno izkustvu nesporno pokazalo, prvič, da so sodobno tržno organizirano gospodarstvo, pluralizem lastnin nad produktijskimi sredstvi in politični pluralizem objektivno nenadomestljiva gibalna sila razvoja sodobne družbene produkcije in ustvarjalnosti ter razvoja sodobne družbe in, drugič, da je družbena in gospodarska ureditev dejansko res demokratična samo, kadar človeku zagotavlja, da na vseh treh omenjenih temeljih in na temelju svojih osebnih svoboščin in pravic lahko deluje kot avtentični, legitimni subjekt poslovanja in gospodarjenja oziroma kot avtentični, legitimni subjekt politike.

V gospodarskem in družbenem položaju človeka kot svobodne, enakopravne, ustvarjalne osebnosti, je Zveza komunistov Slovenije doslej videla dvojno jamstvo:

jamstvo za razmah človekove ustvarjalnosti pri delu, poslovanju in gospodarjenju s produktijskimi sredstvi in, na tej podlagi, za razmah učinkovitega in uspešnega sodobnega poslovanja in gospodarjenja v razmerah sodobnega trga in trženja ter jamstvo za to, da se v naši družbeni in gospodarski stvarnosti dejansko sprožijo procesi, ki vodijo k stvarni družbeni osvoboditvi dela oziroma celovite človekove ustvarjalne osebnosti.

To pa je proces, brez katerega si je ob vseh možnostih, ki jih nudi razvoj sodobne tehnike in tehnologije, res težko predstavljati prehod naše družbe na kakovostno novo, višjo razvojno raven, to je, na raven tako imenovane postindustrijske družbe.

Način izvajanja prenove ZKS kot pomembnega dela prenove celotnega političnega sistema, kakršnega oblikuje in narekuje sedanje Predsedstvo CK ZK Slovenije, pa očitno utira pot prenovitvenim težnjam, ki so v nasprotju ne samo z legitimnim položajem človeka v gospodarskem in političnem sistemu, za kakršnega se je vse do nedavna borila Zveza komunistov Slovenije, ampak tudi v nasprotju s stvarnimi težnjami, ki prihajajo do izraza v sodobnih, gospodarsko najrazvitejših družbah predvsem v programih alternativnih gibanj, v sodobni krizi parlamentarnega sistema, ki je postal poprišče monopolne dominacije političnih strank nad politiko ter v številnih drugih sproženih procesih razvoja odnosov med ljudmi v gospodarstvu in v družbi.

VEJŠO ZGODOVINO - JE ČAS LJUBEZNI IN ČAS PORAČUNA - Smeri razvoja -

Vrh tega, sedANJI način vodenja prenove Zveze komunistov ne daje ohrabrujočih rezultatov. Nasprotno, rezultati, ki jih daje, so zelo zaskrbljujoči. Sodim, da je zato zadnji čas, da se resno in temeljito premisli, kam pelje prenova Zveze komunistov, kakršno izvedbeno snuje in narekuje sedanje Predsedstvo CK ZKS.

Svoje ugotovitve utemeljujem z naslednjimi dejstvi:

Prvo, posamezni najodgovornejši člani Predsedstva CK ZK Slovenije se dogovarjajo pod "zaščitno znamko" graditve akcijske enotnosti v pogojih političnega pluralizma s posamezniki in skupinami iz vodstev novoosnovanih političnih skupin in organizacij. Dogovarjajo se tudi o vprašanjih, ki so neločljivo povezana z ustreznim razrešitvijo žgočih, nevralgičnih žarišč v gospodarskem oziroma v političnem sistemu.

O teh zadevah pa se ne eni ne drugi liderji pred tem ne pogovarjajo s svojimi člani. To je s tistimi, ki naj bi bili kot človeške osebnosti edini legitimni subjekt politike in demokratičnega političnega organiziranja. Na ta način sporazumevanja med političnimi vrhovi via facti vlečejo tudi Zvezo komunistov v politično prakso, ki dezavuirala proces konstituiranja človeka kot edinega avtentičnega subjekta politike in demokratičnega političnega združevanja, kot edinega avtentičnega, legitimnega subjekta suverenosti lastnega naroda in njegove državnosti. S tem via facti potiskajo v slepo ulico tudi vsa tista proglašena prenovitvena prizadevanja, ki naj bi zagotovila človeku dejansko ustrezen položaj v gospodarstvu in politiki.

Skraini čas je, da slovensko politično vodstvo in Zveza komunistov Slovenije iz grenkih nauk, ki jih je že doslej dobila zaradi takega načina graditve akcijske enotnosti, potegne potrebne sklepe zase in za svoje početje. Udarci, ki jih je že doslej dobila zaradi takega ravnanja, so: Bavčarjevi zapisi, pojava dveh različnih deklaracij o avtentični volji slovenskega

naroda, protikomunistični, protisocialistični in nacionalistični izpadi kot poseben izraz stvarne demokratične "zrelosti" in demokratične "kulture" nekaterih političnih partneric Zvez komunistov pri graditvi tako imenovane akcijske enotnosti v pogojih političnega pluralizma.

France Popit

To govori, da se je tudi Zveza komunistov via facti znašla v vodah političnih manir, kakršne so skupaj z nekaterimi drugimi sodobnimi dejavniki tudi zunaj pripeljale strankarski parlamentarni sistem v najresnejšo krizo.

Drugo, na zadnji svoji seji se je CK ZKS znašel pred znanstveno utemeljenim celovitim predlogom pogledov in zamisli skupine levičarsko usmerjenih izobražencev, članov Zveze komunistov Slovenije, katerega je predstavil, utemeljil in branil dr. Vojan Rus. Predlog, ki obravnava preobrazbo Zveze komunistov s pozicij samoupravljanja in socializma kot zgodovinskega procesa osvobajanja dela in človeka v razmerah sodobnega gospodarstva in sodobne družbe, je bil z levo roko odpravljen.

Predsedstvo CK ZKS, ki sicer vehementno brani idejni in politični pluralizem, ki se pojavlja v Sloveniji, ni pripravljeno v lastni organizaciji sprejeti ponujenega integralnega koncepta prenove Zveze komunistov in ga skupaj z uradnim predlogom predložiti članstvu in ostalim ljudem v presojo.

Tako ravnanje prav gotovo zasluži temeljit in vsestranski razmislek, kakšen odnos se v njem izraža do naporov za tako prenovu političnega sistema in za tako prenovu Zveze komunistov Slovenije, ki naj dejansko zagotovi človeku položaj edinega avtentičnega, legitimnega subjekta politike in demokratičnega političnega združevanja ter položaj edinega avtentičnega legitimnega subjekta suverenosti lastnega naroda in njegove državnosti.

Prav na tej ključni točki političnega sistema se v sodobni družbi dobivajo ali izgubljajo bitke za avtentične temelje demokracije in za avtentični idejni politični pluralizem. Samo s pozicij avtentičnih temeljev demokracije in avtentičnega idejnega in političnega pluralizma interesov je možno graditi sodobno samoupravno, demokratično, socialistično družbo.

Samo s teh pozicij se je edino možno uspešno spopasti s še vedno nepremaganimi ostanki etatističnega unitarističnega socializma pri nas, kateremu je doslej še vedno uspevalo, da je z dominacijo nad družbenim kapitalom preprečeval dejansko konstituiranje sodobnega tržnega gospodarstva in samoupravne demokratične socialistične družbe.

Sedanje predsedstvo dela veliko politično napako s tem, ko s prekrizanimi rokami gleda, kako njegove politične partnerice pri graditvi tako imenovane akcijske enotnosti enostavno mečejo boj komunistov za razvoj socializma v Jugoslaviji v isti koš z bojem komunistov za njegov razvoj v Sovjetski zvezi in drugih vzhodnoevropskih socialističnih državah.

Taka propaganda, ki posameznim novoustanovljenim političnim organizacijam služi za kompromitacijo ZK, je ena od umazanih metod tako imenovanega političnega marketinga.

PRISPEVKI ZA NOVEJŠO ZGODOVINO - JE ČAS LJUBEZNI IN ČAS PORAČUNA

Zgodovinsko dejstvo je, da se je prav Komunistična partija Jugoslavije prva - in tedaj povsem osamljena, postavila po robu izvozu revolucije iz Sovjetske zveze po meri njene partije in izborila pravico vsakega naroda do lastne avtentične poti v socializem po meri lastnih ljudi.

Tedaj ni klonila pred grožnjami z vojno silo, pred podtalnim rovarjenjem brez precedensa in ne pred tedaj najtežjimi možnimi obtožbami, kot je bila obtožba, da smo izdali socialistično revolucijo, enotnost delavskega razreda socialističnega bloka, da smo izdali skupne višje interese tako imenovane socialistične skupnosti.

Prav tako je zgodovinsko dejstvo, da je celotno obdobje razvoja nove Jugoslavije izpolnjeno z družbenimi in gospodarskimi spremembami, ki jim je jasna temeljna težnja: pretolči se iz državno - lastninskega administrativnega socializma do graditve socializma, ki bo po meri lastnih ljudi, naslonjen na lastne ustvarjalne moči in potenciale, vpet v sodobno tržno blagovno gospodarstvo in v razvojne tokove sodobnega sveta.

Za prenarejanje teh zgodovinskih dejstev se lahko odloči le najbolj kratkovidna, pragmatična, s kramarsko rivaliteto medstrankarskih bojev za pridobivanje glasov volivcev obremenjena politika. Tak volilni politični marketing pa mora vedno računati tudi s tem, da se politična demagogija sorazmerno poceni prodaja, toda vedno zelo drago plačuje, še posebej takrat, kadar uporablja otipljive neresnice.

To so samo nekateri razlogi, ki govorijo za to, da je napočil čas, ko bo moralo sedanje Predsedstvo, če bo hotelo ostati zvesto svojim opredelitvam za idejni in politični pluralizem v slovenski družbi in v jugoslovanski Zvezi komunistov, temeljito spremeniti svoj odnos do predlogov tistih, ki imajo v Zvezi komunistov drugačne idejne in politične zamisli, kako urediti ključna vprašanja Zveze komunistov v celotni prenovi gospodarskega in poli-

tičnega sistema.

Tretje dejstvo, ki bi se ga morali sedanji najodgovornejši dejavniki v politiki in gospodarstvu začeti dodobra zavedati, je, da jim je

v nekaj zadnjih letih uspelo z vsesplošno grajo vsega, kar je obstajalo, dodobra demontirati funkcionalne sposobnosti gospodarstva in politike, ki so danes v tako bednem stanju, da se niso več sposobne resno sproprijeti ne z uničujočo inflacijo ne z novo nastalim prepleškanim etatističnim socializmom, ki pod zaščitno znamko borbe za krepitev federacije terja uvedbo tako imenovanih izvornih funkcij federacije.

Iz zdavnaj zavržene ropotarnice Stalinovega etatističnega socializma je via facti privlečena na dan teza o krepitvi socialistične družbene skupnosti z uvajanjem izvirne suverenosti federacije.

Jasno je, da bi uvedla izvirne suverenosti federacije via facti bistveno spremenila družbeni temelj in družbeno bit federacije in njeno notranjo strukturo.

Predvsem je jasno, da je uvajanje izvirne suverenosti federacije neločljivo povezano z ustreznimi omejitvijo suverenosti v njej združenih narodov, ki via facti omejuje tudi človekovo suverenost, ki je edini avtentični legitimni subjekt suverenosti lastnega naroda in vsakršne oblike njegove državnosti.

To pomeni, da uvajanje izvirne suverenosti federacije pomeni uvajanje nadnacionalne suverenosti federacije, ki bi seveda iz temeljev spremenila njeno družbeno bit in naravo. V federaciji seveda ni drugih ljudi kot tisti, ki so avtentični legitimni subjekt suverenosti lastnega naroda in vsakršne oblike njegove državnosti. Pravi namen ni krepitev federacije, ampak odprava človeka v funkciji edinega avtentičnega legitimnega subjekta suverenosti lastnega naroda in na tej podlagi seveda tudi vsakršne oblike njegove državnosti, tudi federacije. To je razvidno tudi iz drugih predlogov za prenovi političnega sistema v federaciji, ki tvorijo s predlogom

za uvedbo izvirne suverenosti federacije integralno celoto.

Pravo naravo te politike na novo prepleškanega unitarističnega, etatističnega socializma dejansko razkriva pred našimi očmi prebujanje in eskalacija najnižjih strasti mednacionalnih razprtij, sovraštva itd.

Kaže skrbno razmisliti o politični praksi sedanjega Predsedstva, ki se je pustilo namamiti k političnemu sporazumevanju med vrhovi političnih dejavnikov in s tem via facti puščati člane soje organizacije in člane Socialistične zveze izven aktivnega političnega snovanja. Praksa manipuliranja z ljudmi, z njihovimi interesi in čustvi na osnovi marketinga spreminja množice v objekt politike, namesto da bi bile ustvarjalni del političnih organizacij. Objektivno je to voda na mlin unitarističnemu, etatističnemu socializmu, kar slednji to s svojimi populističnimi prijemi v gonji proti republiškem etatizmu obilo izrablja.

To je politična gonja proti človeku kot edinemu avtentičnemu, legitimnemu subjektu suverenosti lastnega naroda in njegove vsakršne oblike državnosti.

Vse to samo po sebi govori o tem, kako bedni so učinki tako imenovanega političnega marketinga, ki obravnavajo človeka kot objekt, ne pa kot subjekt politike, ker via facti delujejo proti prenovi, kakršno objektivno rabimo v sedanjem družbenem in gospodarskem trenutku.

Centralnemu komiteju sem, če želi, pripravljen še dodatno obrazložiti in utemeljiti navedene razloge, zaradi katerih sem se odločil, da odstopim kot član CK ZK Slovenije. Prosim pa ga, da s tem integralnim tekstom seznanj javnost.

Tovariški pozdrav

Portorož, 15. avgust 1989

Smeri razvoja - PRISPEVKI ZA NOVEJŠO ZGODOVINO - JE ČAS LJUBEZNI IN

Papež na Balkanu

Najmanj tretjino milijonske množice, ki je na zagrebškem hipodromu pred papeževimi nogami doživljala ekstazo, so tvorili do včeraj najbolj zadržani komunisti na Balkanu. Po številu članstva v Savezu komunista Jugoslavije na število prebivalcev je bila namreč Hrvaška daleč pred vsemi ostalimi Republikami tedanje Jugoslavije, oziroma najbolj komunistična republika v Jugoslaviji, ki je tudi najbolj trdo obračunavala z drugače mislečimi. In druga značilnost, po maju 1990. je bilo med vsemi krščenci na Hrvaškem kar dve tretjini - odraslih. Tako je Hrvaška čez noč postala iz najbolj zadržane in komunistične najbolj verska država na Balkanu. In kaj je tem in tako verujočim ter svetu na hipodromu povedal papež? Glede na izredno velik odmev papeževga govora po svetu in ker nihče pri nas ni tega govora objavil v celoti, ga objavljamo mi.

Hrvaška - Zagreb - 11. 09. 1994
Hipodrom

Sveta Maša

1. "Ti si Kristus" (Mk 8, 29).

S temi besedami Evangelija današnje liturgije Peter v svojem in v imenu apostolskega zbora javno izpoveduje svojo vero v Jezusa, Sina Božjega.

Isto izpoved vere obnavlja Petrov naslednik danes, skupaj s svojimi brati te starodavne in slavne Cerkve zagrebške, svečanega in radostnega dne, ko se slavi 900. obletnica njene ustanovitve.

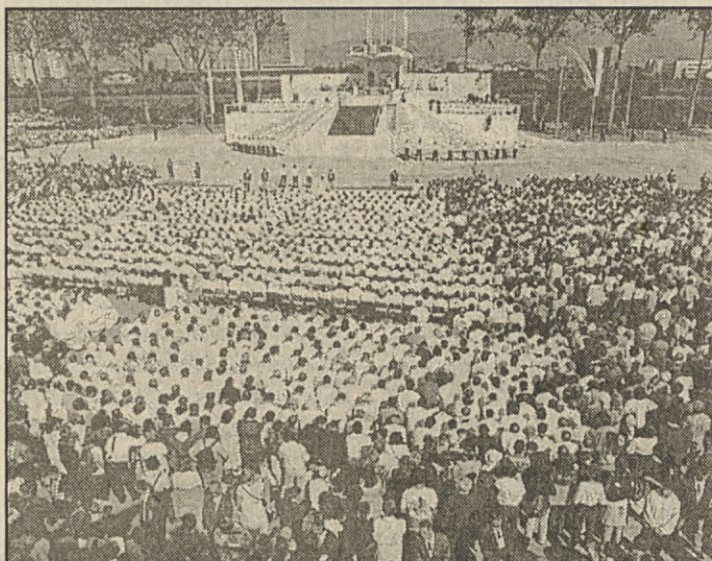
V zakramentu skupnosti svetnikov so združeni v tem slavlju verniki sedanjosti s predhodnimi generacijami vernikov. Danes se spominjamo začetkov krščanstva v tej deželi, ne samo zato, ker smo vođeni z razumljivimi čustvi ljubezni do lastnih korenin, temveč predvsem zaradi tega, da se zahvalimo Duhu Božjemu, ki je v teku 900 let stalno krepil to Cerkv in dal, da je živi znak ljubezni nebeškega Očeta v hrvaški deželi.

2. Ti si Kristus! To izpoved vere so med slovanskimi narodi prvi izgovorili Hrvatje. Ko so se naselili v teh krajih na začetku VII stoletja, so se srečali s krščanstvom, ki je v tem času cvetelo v Panoniji in Dalmaciji. Prvi stik med Svetim Sedežem in hrvaškim narodom se je zgodil pred več kot trinajstimi stoletji, ko je papež Ivan IV,

po poreklu iz Dalmacije, v te kraje poslal opata Martina. Poslanstvo evangelizacije se je nadaljevalo skozi misijonarje, ki so prišli iz Rima. Obogatilo se je v naslednjih stoletjih, s sadovi poslanstva Svetih Bratov Cirila in Metoda. Ta dva slovanska apostola sta znatno vplivala na verski in kulturni razvoj celotnega Balkanskega polotoka. Njuno delo je zapustilo globoke

sledove v liturgiji in jeziku nekaterih krajev na Hrvaškem, v katerih se je do pred nekaj leti rimska liturgija slavila v staroslovanskem jeziku.

3. Ti si Kristus! Zagrebška Cerkv je nasledila vero starokrščanske dediščine kontinentalne Hrvaške. To izpričujejo številni svetniki: sveti Kvirin, škof Siska; Sveti Euzebij in Polion bralec iz Vinkovcev.

Pridružujejo se jim svetniki iz dalmatinskih in istrskih krajev: sveti Venancij in Dujam iz Solina ter sveti Mavro iz Poreča.

Iz teh korenin je devet stoletij rasla duhovna zgradba zagrebške katoliške skupnosti, vklaplajoč se v skupnost lokalnih Cerkv.

Kako se ne zahvaliti Bogu za vse to? Kako se mu ne zahvaliti za dejstvo, da je večina Hrvatov stalno ostala zvesta Rimu in da so bili zaradi tega sposobni zoperstaviti se tolikim težavam in jih premagati?

V tem trenutku mislim na svetle podobe številnih svetnikov, vaših rojakov, ki jih vi dobro poznate. Z vznemirjenjem mislim na stran vaše sodobne zgodovine, na stran zvestobe Kristusu in Vrhovnem Svečeniku, napisano v letih neposredno po drugi svetovni vojni. Zagrebški nadškof, kardinal Alojzije Stepinac je bil protagonist te zgodovinske strani. S trpljenjem in preizkušnjami vseh vrst je plačal svojo hrabro privrženost Evangeliju.

4. Vsa ta zgodovina milosti postaja danes spodbuda za vas, da razmišljate o sedanjosti, in poziv, da zgradite prihodnost, ki je pred vami. Ta zgodovina postaja predvsem poziv, da, polni zaupanja, dvignete svojo gorečo molitev za mir!

Misel z nostalgijo leti v čas, ko so bili verniki v teh krajih v polni skupnosti in ko so pričali, vsakdo skozi svojo kulturo in svoje občutke, isto privrženost Kristusovemu Evangeliju.

Zdajšnje tragične delitve in napetosti ne smejo bit vzrok pozabe, da mnogi plemeni združujejo narode, ki so danes v vojni. Zato je treba hitro in nujno zbrati skupaj vse tisto, kar združuje - in tega ni malo

IN ČAS PORAČUNA - Smeri razvoja - PRISPEVKI ZA NOVEJŠO ZGODOVINO

- in s tem graditi nove perspektive bratske solidarnosti.

Mir na Balkanu - to želim v tem trenutku trpljenja posebej poudariti - ni utopija! Nasprotno, mir se ponuja kot perspektiva zgodovinskega realizma!

Narodi teh krajev so se med seboj skozi stoletja sprejemali, uresničevali so raznovrstne izmenjave na področju umetnosti, jezika, pisave, kulturnega ljudskega bogastva. Mar ni skupno bogastvo in tradicija verske strpnosti, ki se je odražala skozi skoraj celo tisočletje, pa tudi skozi zelo temna obdobja zgodovine? Ne, ne more se veriti pripisati fenomena nacionalističnih nestrpnosti, ki pustošijo po teh krajih! To velja ne samo za kristjane različnih cerkvenih pripadnosti - ki jih Bog danes kliče ne samo na Balkanu. Vsi oni so poklicani ustvariti civilizirano sožitje v medsebojnem spoštovanju.

5. Ti, Zagrebška Cerkev, ki danes slaviš 900 let milosti Gospodove, si poklicana, skupaj z drugimi Cerkvami na Hrvaškem, da postaneš apostol obnovljene sloge. Mar nas Kocil ne spominja, da je Cerkev "zakrament" ne samo pristne enakosti z Bogom, temveč tudi enakosti vse ljudske rase? (prim. Lumen gentium. 1)

6. V teh krajih, zdaj postavljenih na tolikšno preizkušnjo, mora vera ponovno postati moč, ki združuje in daje dobre sado-ve, kot reke, ki tečejo po teh deželah. Kot Sava, ki izvira v Sloveniji, teče skozi vašo domovino, nadaljuje svoj tok ob hrvaški in bosansko - hercegovski meji, ter se v Srbiji zlija v Donavo. Donava je druga velika reka, ki povezuje srbsko in hrvaško deželo z velikimi deželami Vzhodne, Srednje in Zahodne Evrope. Ti reki se srečujeta, kot so poklicani na srečanje tudi različni narodi, ki jih ti dve reki povezujeta. To morata, še posebej, uresničiti dve krščanski Cerkvi, Vzhodna in Zahodna, ki ravno v teh krajih od nekdaj živita skupaj.

V tej metafori rek lahko opazite sledove poti, po katerem Bog zahteva od vas, da hodite v tem težkem zgodovinskem trenutku.

7. To je pot enotnosti in miru, ki se mu ne sme nihče izogniti. Njega zahteva odločitev sama, še pred vero.

Ali ni zgodovina ustvarila tisoče nezlomljivih vezi med vašimi narodi? Vaši jeziki, tako različni, mar niso med sabo tako blizu, da se med sabo sporazumevate in razumete bolj, kot je to primer v ostalih delih Evrope?

Tudi sam zemljepisni položaj balkanskih dežel se ponuja kot graditelj miru, ker so te dežele obvezen prehod med Bližnjim vzhodom in Srednjo Evropo. Ravno zaradi tega je v prejšnjih stoletjih tu cvetela trgovina, menjava različnih dobrin in podjetništvo, in to vse za blagor in blaginjo vseh. V tej perspektive se tudi v prihodnosti nahaja Balkanski polotok. V sodelovanju in solidarnosti se bodo narodi Balkanskega polotoka lahko soočili z mnogimi problemi in jih rešili. Napredek in blagor narodov na Balkanu ima samo eno ime: mir!

8. Ne glede na človeške obračune, si ti, Zagrebška Cerkev in Cerkve v vsej Hrvaški, poklicana s kategoričnim moralnim imperativom. Z imperativom, ki se nezadržno pojavlja v vsaki vernikovi vesti, vsakič, ko ustnice izgovorijo molite "Oče naš".

S temi besedami nas je Kristus učil, kako naj nagovarjamo Boga. "Oče": sladka, toda zelo zahtevna beseda! Če nam je torej Bog Oče, potem vsi mi smo in moramo biti bratje. Pred vsemi razlikami, pred vsako pripadnostjo, pred vsako nacionalnostjo obstaja globoka temeljna enotnost, ki združuje vsako ljudsko bitje. Mi, kristjani, smo poklicani, da o tej enotnosti pričamo s posebno močjo in odgovornostjo.

Mar ne bi bila nedopustna dvoličnost ponavljati "Oče naš", medtem ko se gojijo občutki

jeze in zavisti ali celo namere nasilja in maščevanja?

"Oče naš" v resnici vsebuje v bistvu natančen načrt družbe, ki ne samo, da izključuje vsakršno nasilje, temveč se v vsaki svoji obliki gradi po načelih bratske solidarnosti.

Gre za družbo, dojeno kot velika družina, v kateri se posamezniki in skupine počutijo, brez kakršnekoli diskriminacije, spoštovani in ljubljeni. Ta kultura solidarnosti se prenaša posebej z izkušnjami v družini. Mednarodno leto, posvečeno družini, nas poziva, da prav družini posvetimo posebno skrb. Nujno je, da družine postanejo resnične "sole ljubezni"; družine, globoko združene in odprte proti vsej družbi; družine, v katerih je človeško življenje sprejeto s svetim spoštovanjem od trenutka spočetja in kjer se vzgaja v ljubezni do vsakega človeškega bitja, brez delitve na prijatelje in sovražnike. Ko bi ljubili samo tisti, ki ljubijo nas - nas opominja Gospod - kakšno plačilo bi imeli? "Mar tudi bojevniki ne počnejo tega istega?" (Mt 5,47).

9. Ta čudovita podoba družbe je, na žalost, izpostavljena človeški krhkosti. Zato nam tudi sama molitev Gospodova kaže pravo pot, po kateri naj gremo po vsakem našem padcu: to je po odpustitvi. "odpusti nam naše dolge, kakor jih tudi mi odpustimo svojim dolžnikom." Grožnja: samo tisto srce, ki se je osvobodilo vsakršnega sovraštva, lahko sprejme božje odpustitve. Obljuba: ni obsodbe za tistega, ki se, četudi kriv, pokesa in je sam milosten do svojih bratov.

Čas je, da Zagrebška cerkev, kot tudi vsa Cerkev na Hrvaškem, postane glasnica medsebojnega odpustitve in pobotanja. "Prositi odpustitve in sam odpustiti": tako bi lahko bila strnjena naloga, ki je pred vsemi, v kolikor se želijo postaviti čvrste podmere za doseg resničnega in trajnega miru.

10. To je predragi bratje in

sestre, izročilo 900. obletnice krščanstva, ki jo danes proslavljate. Poklicani ste, da boste dostojni nasledniki vernikov, vaših predhodnikov, z vzorom v vaših mučnikih in svetnikih.

To izročilo vam danes izroča Petrov naslednik medtem, ko vas toplo in prisrčno pozdravlja. Svoj pozdrav pošiljam v tem trenutku predvsem bratu kardinalu Franji Kuhariću, vašem dragem Pastirju, njegovim pomožnim škofom in škofom vse hrvaške nadškofije, ki so prisotni na tej sveti maši. Pozdravljam tudi duhovnike, redovnike, redovnice in vse člane Božjega ljudstva, posebej mlade, bolnike in družine. Pozdravljam pregnance in vse tiste, ki trpijo zaradi vojne na Balkanu. Pošiljam svoj pozdrav tudi predsedniku Republike in predstavnikom oblasti, katerih prisotnost na tem slavlju krepi vrednosti in pomen nepretrganih vezi in skladnosti med hrvaškim narodom in Svetim Sedežem.

11. Ves ta dragi narod priporočam milosti Presvete Device, toliko čaščene v tej Nadškofiji in v vsej Hrvaški. "Majka Božja od Kamenih vrat", zaščitnica mesta Zagreba, naj utrdi namene, ki jih ta obletnica budi v dušah pastirjev in vernikov tako slavne Cerkve.

To, kar čutimo v tem svečanem trenutku je najboljšje povedano v himni hvale in zahvale: "Tebe, Boga, hvalimo". Ta starodavna hvalnica se konča z iskrenim klicem k Bogu, naj reši svoj narod: "Reši svoj narod, Gospod".

To je klic, ki se danes vzdiguje kot krik iz naših src: reši, Gospod, svoj narod, ki živi na Hrvaške, reši narode na Balkanskem polotoku in vse tiste, ki kjerkoli na Zemlji še iščejo svoj mir. Reši, Gospod, svoje narode!

Reši nas, Gospod. Samo v tebe zaupamo: "V tebe zaupam, Gospod, ne pusti, da me bo kadarkoli sram!"

Hvaljena Jezus in Marija

Malo, ki te ljubim veliko

Svet je sestavljen večjih in manjših, bolj in manj pomembnih držav in najbrž ni potrebno posebej poudarjati, da je med pomembnimi zelo malo majhnih držav. Te so, če že, znane predvsem po revolucijah, državnih udarih, vojnah. Neprimerno manj je tistih, ki vedo, da zahteva majhna država posebno obravnavo. Tako v politiki kot v gospodarstvu in kulturi.

S svojima dvema milijonoma prebivalcev in dvajset tisoč kvadratnimi kilometri sodi Slovenija med najmanjše evropske države. Ne sicer med tiste, ki si zaradi svoje majhnosti ne morejo privoščiti popolnega državnega ustroja (kot je to primer pri Liechtensteinu, San Marinu, Monaku ali Andori), pa vendar med tiste, ki morajo svoj notranji politični ustroj ter ekonomsko in kulturno politiko prilagajati svoji majhnosti. Majhna država zahteva racionalizacijo tako njenih podsistemov (političnega, ekonomskega, socialnega in kulturalnega) kot odnosov med njimi. Majhna država ima namreč svoje zakonitosti in lastnosti.

Prvič, majhna država je draga. Vsaka država, naj bo velika ali majhna, potrebuje vrsto organov, nujno potrebnih za njen obstoj: policijo, vojsko, upravo, diplomacijo... Omenjeni organi predstavljajo nek stalen državni strošek, ki ga leta pokriva z denarjem davkoplačevalcev. Problem je seveda v tem, da mora majhna država vzdrževati enak spekter služb in organov kot velika, to pa pomeni tudi večje breme davkoplačevalcev. Racionalizaciji državne uprave navkljub. Finančno breme davkoplačevalcev namreč ni v strogem sorazmerju z velikostjo države, pač pa v primeru večjega števila davkoplačevalcev, razumljivo, pada. Primer: osem-

desetmilijonska Nemčija ima, denimo, več kot osemdeset diplomatskih predstavništev povsod po svetu, medtem ko naj bi jih imela dvomilijonska Slovenija manj kot štirideset (resda manjših), pa vendar je v tem primeru breme nemškega davkoplačevalca manjše od slovenskega.

Drugič, majhna država je praviloma ekonomsko manj stabilna. GDP Slovenije je relativno majhen (GDP per capita ne presega 7.000 USD), zato mora biti njena ekonomska politika bolj uravnotežena. Manjši ekonomski sistemi so namreč bolj nagnjeni k destabilizaciji, saj imajo lahko že so-

šibkejši, je logično tudi vložek v inovacije in razvoj neprimerno manjši. Zato morajo omenjeni gospodarski subjekti iskati predvsem tržne niše na mednarodnem trgu in svojo dejavnost osredotočiti nanje. Seveda obstaja tudi možnost, da se manjši, predvsem pa revnejši ekonomski sistemi uveljavijo tudi na področju visoke tehnologije (kot je to primer pri agresivnih imitativnih strategijah azijskih tigrov), vendar pa so tovrstni ekonomski preboji mogoči le v določenih okoliščinah - predvsem takrat, ko tovrstne uspehe pogojuje cenena delovna sila in nizka stopnja socialne zaščite zaposlenih. To pa je že predmet naslednjega odstavka.

razmeroma majhne gospodarske napake (n.pr. pretirano in nezdružljivo investiranje) hude posledice. Majhni ekonomski sistemi so tudi bolj občutljivi na dogajanje na svetovnih trgih in jih tovrstni pretresi tudi prej zamažejo. Prav tako je manjša tudi mednarodna konkurenčnost ekonomskih subjektov, ki prihajajo iz majhnih ekonomskih sistemov. Še posebej, če gre za ekonomske sisteme z nižjo stopnjo razvitosti tržnih mehanizmov. Ker so praviloma kapitalsko

In tretjič, majhna država svojim državljanom težje zagotavlja njihove temeljne pravice in svoboščine - predvsem socialne in kulturne. Nekateri slovenski ekonomisti že lep čas opozarjajo, da slovenski ekonomski prostor zaradi svoje majhnosti ne more in ne sme biti podrejen le zakonitostim trga, pač pa mora v zadovoljivi meri upoštevati tudi obče priznane kriterije socialne varnosti. Pri tem seveda ni pomembno, ali bodo mehanizmi socialne

zaščite državljanov temeljili na svojevrstni nadgradnji samoupravljanja ali pa se bodo zgledovali po trenutno aktualnih neokorporativističnih metodah humanizacije dela in družbe. Slovenija si namreč ne more privoščiti, da bi temelje njenega gospodarskega razvoja (t. i. pole rasti) predstavljala relativno ozka elita tovarnarjev in podjetnikov, medtem pa bi preostala večina državljanov predstavljala tisto, kar so marksisti radi imenovali rezervna armada delavcev. Tovrstna polarizacija namreč vodi v pretirano razslojevanje že tako neštivilne družbe in povzroča neproduktivna socialna trenja.

Omenjene značilnosti in težave majhnih držav (še vsaj dvajset bi jih lahko našteali: vse od tega, da boste v Lusaki potem, ko vam bodo ukradli potni list, zaman iskali slovensko veleposlaništvo s pripadajočo konzularno službo, pa do tega, da koncerta Madonne v Sloveniji - predvsem zaradi majhnosti trga - v tem tisočletju ne boste videli) se seveda odražajo na različne načine, prav tako pa je različna njihova intenziteta. Vse je namreč odvisno od stopnje gospodarske razvitosti države ter njene pripadnosti določenemu kulturnemu in civilizacijskemu prostoru.

Slovenci imamo srečo. Slovenija resda ne bo nikoli center sveta, je pa na najboljši poti, da v nekaj letih postane prijazna, morda celo zmerno bogata majhna država. Seveda ob upoštevanju prej naštetih značilnosti.

To pa še ne pomeni, da se bo Madonna skozi Lógarsko dolino sprehodila prej, kot smo zapisali.

Molitev je lahko nevarna

Poslušajte zgodbo, ki je bila zelo ljuba učitelju sufizma Sadiju iz Širaza:

Neki moj prijatelj je bil zelo vesel, da je njegova žena zanosila. Goreče si je želel moškega potomca in je neprestano za to molil k Bogu in delal vse mogoče zaobljube.

Res je žena rodila dečka. Prijatelj se je nadvse radoval in je povabil vso vas na zahvalno slovesnost.

Mnogo let pozneje sem na poti iz Meke šel skozi vas, kjer je živel

Oltarna podoba Frančiška Ksaverija v podružnični cerkvi v Ribnici, delo Antona Jebačina
Dekan Maks Ipavec z najmlajšimi udeleženci maše Za pravično in pošteno Slovenijo

moj prijatelj. Povedali so mi, da je v ječi.

“Zakaj? Kaj pa je storil?” sem vprašal.

Njegovi sosedje so povedali: “Njegov sin se je napil, ubil nekega človeka in zbežal. Zato so aretirali človeka in ga zaprli.”

Res je hvalevredno, če Boga vztrajno prosimo za to, kar želimo. Je pa tudi zelo nevarno...

Anthony de Mello: Ptičja pesem

DRAGO AVSENAK: *Ob obnovi župnijske cerkve pri Veliki Nedelji*

Ohranimo dediščino

Velika Nedelja se nahaja na jugovzhodnih obronkih Slovenskih goric in jo odlikujeta izbrana lega in impozantna kompozicija župnijske cerkve Svete Trojice, Križniškega gradu in šole. Omenja se že v 12. stoletju (leta 1199), ko je tukaj Frideriku Ptujskemu s pomočjo Križniškega viteškega reda uspelo pregnati divje Madžare, in sicer na samo Veliko noč, zato je kraj dobil ime Velika Nedelja.

V zahvalo je Križniški red dobil opustošeno ozemlje okoli Velike Nedelje, Ormoža in Središča ob Dravi, da ga varuje in kulturno obnovi. Križniški red, ki je sicer nastal v Palestini v času križarskih vojn, je spodbudila ljubezen do bližnjega, zlasti romarjev, bolnikov in ranjencev. Po neuspehih križarskih vojnah se je Križniški red širil po Evropi in kljub raznolikim in zapletenim okoliščinam tudi na sončni strani Alp - v Sloveniji uresničeval veliko karitativno, pastoralno in kulturno delo. Zavetišča (domovi za onemogle in ostarele - Muretinci na Štajerskem in v Metliki), bolnica (v Ormožu) in že blizu osem stoletij trajajoče pastoralno delo med Slovenci na osmih župnijah (Velika Nedelja, Ormož, Središče ob Dravi in Miklavž pri Ormožu z Jeruzalemom na Štajerskem ter Črnomelj, Metlika, Semič in Vinica v Beli Krajini in Križanke v Ljubljani), bogata kulturna dediščina, s katero je obogatil ljudstvo pod Triglavom in nenazadnje velika prizadevanja in žrtve za ohranitev neokrnjenega slovenskega ozemlja (ob Dravi in Kolpi) dovolj zgovorno pričajo o tem.

V zahvalo za to veliko delo med Slovenci je Križniški red med 2. svetovno vojno izgubil 10 članov (duhovnikov in bra-

tov), leta 1949 svoje duhovno središče Križanke v Ljubljani (cerkev in samostan), bolnico v Ormožu, domova za ostarele v Muretincih in Metliki, grad pri Veliki Nedelji ter vsa posestva (900 hektarjev zemljišč). Kljub rehabilitaciji pokojnega priorja Križniškega reda, p. Valerijana Učaka, s strani Vrhovnega sodišča, nacionalizacijski postopek za posestva še do danes ni bil razveljavljen.

Križniški red, ki je mnoge Slovence pastoralno oskrboval in gradil kulturne bisere - cerkve, jih je s svojim premoženjem tudi v precejšnji meri obnavljal, sofinanciral. Ko mu je bilo po vojni odvzeto vse premoženje, tega poslanstva seveda ni mogel več izvrševati. Tako je bila tudi župnijska cerkev pri Veliki Nedelji, ta "prleški kulturni biser", prikrašana za pomoč. Prvotna romanska cerkev je bila zgrajena v letu 1236, povečana v času gotike in končno barokizirana v letu 1698. Povsem ohranjen romanski prezbiterij z dragocenim romanskim krstilni-

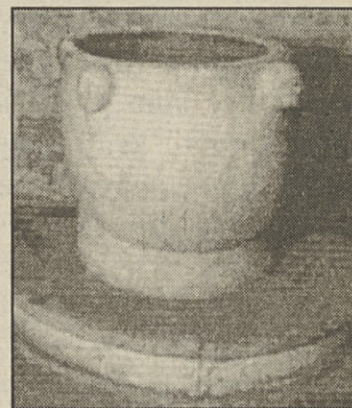
kom, impozantno štukaturo v kapelah in na koru, čudovito baročno prižnico in križev oltar, freske in slike prihajajo občudovat ljubitelji umetnosti iz domovine in tujine. Čudijo se, da državne ustanove posvečajo obnovi tega kulturnega biserja tako malo pozornosti. Po presoji strokovne komisije so namreč nujna naslednja dela: obnova dotrajanega zvonika, sanacija temeljev, obnova fasade, obnova zelo kvalitetne notranjščine (štukature, oltarji) ter ureditev okolja. Zgoraj navedena dela ne bodo presegla vsote 500.000 DEM.

Ker župljani sami nikakor ne bodo mogli zbrati niti polovice zgoraj navedene vsote, smo seveda prisiljeni iskati sredstva izven župnije.

Prvo pomoč nam je pomudila Krekova investicijska družba za upravljanje iz Maribora. Namesto drage reklame v časopisju nam je namenila znatno vsoto za nujna obnovitvena dela pri obnovi župnijske cerkve, ki je prvovrsten kulturni spomenik. Za to plemenito gesto se Kre-

kovi družbi tudi ob tej priložnosti iskreno zahvaljujem v imenu vseh velikonedeljskih župljanov. S tiskovno konferenco smo želeli potrkati na državne in privatne ustanove, da bi nam pomagale rešiti in obnoviti kulturni biser, ki naj bi bil vsem obiskovalcem, nenazadnje tudi tistim iz tujine, prepričljiv dokaz, da smo Slovenci kulturni in da cenimo svoje kulturne bisere.

Drago Avsenak,
velikonedeljski župnik

Romanski krstilnik, star 700 let

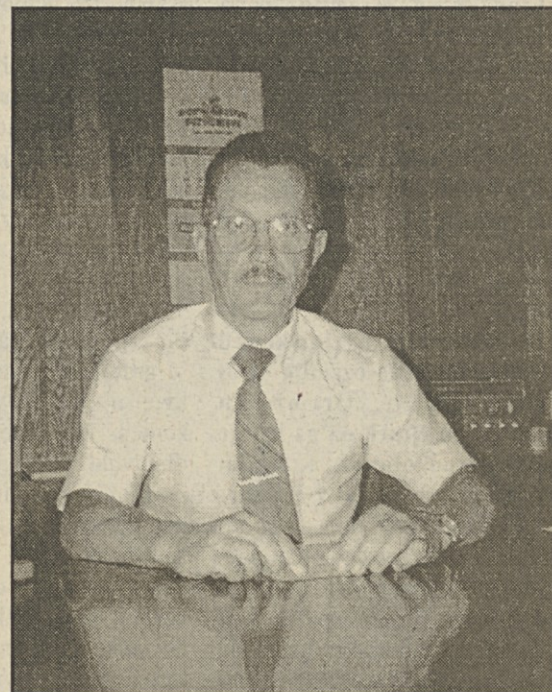
Notranjost cerkve krasi štukatura, delo italijanskega mojstra Schomassija

■ En dan z invalidi v Ponikvah

Ko se sprijazniš, je lažje

Ponikve so majhen kraj, postavljen nekam na pol poti od Ljubljane do Kočevja. V njem že tri desetletja obstaja Delovno varstveni zavod, ki mu krajani in varovanci preprosto pravijo DVZ. V domu prebiva približno sto invalidov in starejših občanov, prvi pa v okviru delavnic, ki so postavljene neposredno ob domskih zgradbah, tudi proizvajajo najrazličnejšo drobno kovinsko galanterijo. V Ponikve smo prišli na soparen, poznopoletni dan, ko so se nad te kraje ravno razvili nevihtni oblaki, kakor da bi nam narava hotela sporočiti, da v življenju sonce ne sije vse dni za vse ljudi enako.

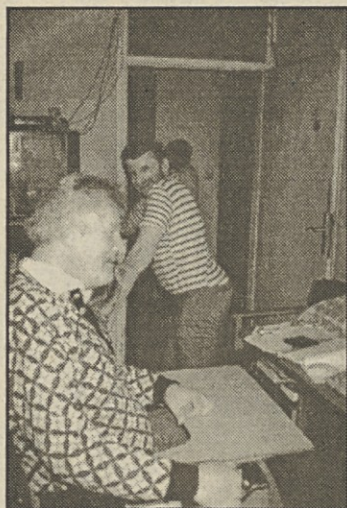

Hotimir Košir

DVZ je razdeljen na dva dela, dom, ki nosi naziv "Prizma" in invalidske delavnice. Nastal je leta 1962, ko so v zgradbe nunskega reda iz Osjeka naselili invalide iz Kamnika. Ker so se invalidi želeli ukvarjati z neko dejavnostjo, so počasi zrasle delavnice. Ker je bil obseg celotnega doma še majhen, so ob invalidih nastanili v domu še starejše občane. Ob starih zgradbah so rasli novi objekti za vedno premajhne domske kapacitete. Naziv DVZ je prišel šele leta 1972, zaradi vse večjih notranjih trenj pa so v začetku devetdesetih dom in delavnice medsebojno pravno ločili. "Od takrat naprej," pripoveduje direktor doma, **Hotimir Košir**, "so se odnosi popravili za sto odstotkov. Glavni vzrok trenjem so bili ekonomske narave, saj je bilo zaradi vse večje inflacije nemogoče ohraniti

zavod pri življenju v takšnem stanju kot je bil. Danes vse kaže na to, da je bila odločitev o razdelitvi pravilna. Delavnice so danes podjetje, dom pa zavod."

V domu je tiho, vendar ne tako kot v bolnišnicah. Morda bi bilo bolj prav, če bi dejali,

da vlada mir. Življenje teče počasi, če imaš telesno okvaro. Tisto, kar se zdravemu človeku zdi otročje lahko, je lahko za invalida nepremostljiva okvara. "Večinoma gre za ljudi, ki postanejo invalidi razmeroma mladi," pripoveduje Košir, "ki so še polni življenjske energije, zato lahko delo učinkuje tudi psihološko terapevtsko. Poleg tega se varovanci odločajo za delo v delavnicah tudi zaradi ekonomskih razlogov. V nekaterih primerih se namreč zaradi precej nerazumljivih zakonskih primerih plača invalida zniža celo na deset odstotkov prejšnje. V takšnih primerih pride prav vsak dodaten zaslužek. Odločitev za delo je seveda prostovoljna." Preprost račun nas naenkrat sooči z resnico: če je nekdo pred nastankom telesne okvare zaslužil trideset tisoč tolarjev, mu država zdaj vsak

mesec odškrne tri tisoč. Saj ne more biti res.

Slavko Pirš je priklenjen na invalidski voziček že dlje časa. Roke premika s težavo, vendar še vedno dovolj, da lahko upravlja miško na njegovem PC-ju. "To je moja strast, moj edini hobi, saj drugega preprosto ne morem početi. Če ne bi imel tega, bi lahko cele dneve strmel v zid. Z računalniki se ukvarjam, odkar so postali dostopni tudi za navadne ljudi, še od prvih Sinclairjev sem. Tegale PC-ja sem kupil na kredit pri Gorenju. Res so bili prijazni, saj s svojo invalidnino pri normalnih kreditnih pogojih nikdar ne bi zmozel tega nakupa. In kadar mi je zaškripalo - raje vam ne povem, koliko dobim od države na mesec - so me razumeli. Sicer pa sem vso računalniško literaturo kupil sam," in pokaže na zajeten kup

knjig. Slavko je eden izmed tistih invalidov, ki si ne more izboljšati proračuna z dodatnim delom.

V domu bi radi ustanovili računalniški krožek, toda sredstev za nakup opreme ni. "Zanimanje obstaja," meni direktor Košir, "prav tako ljudje, ki bi vso stvar vodili. Zdaj moramo le še dobiti opremo. To pa je pravzaprav najtežje."

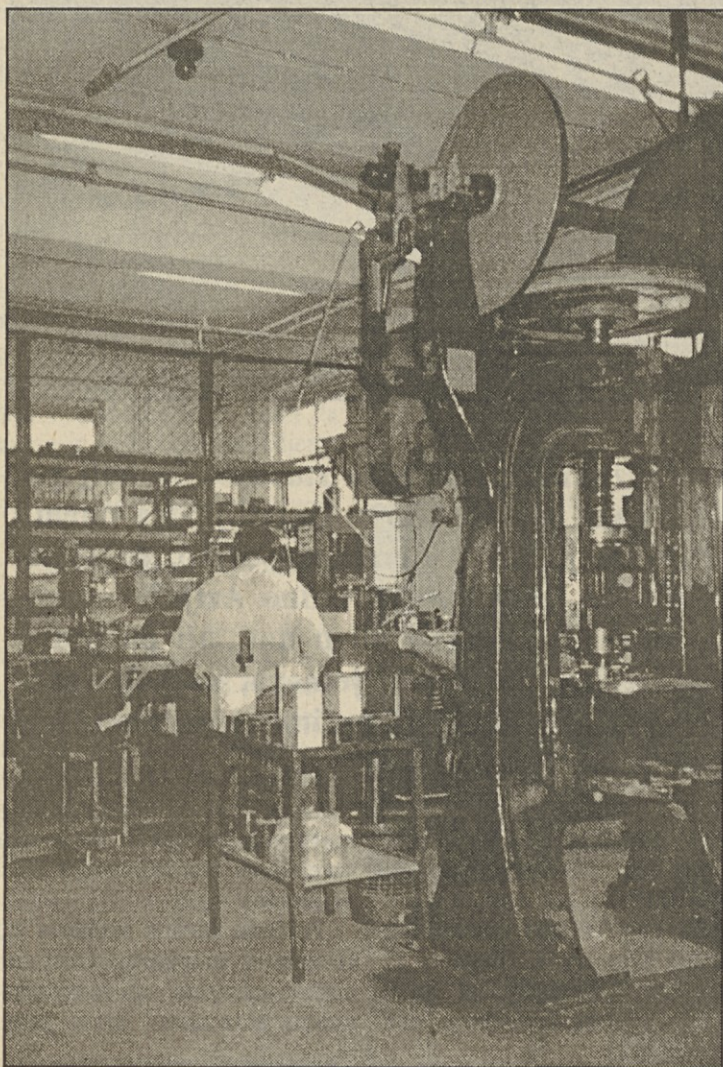
Odpravimo se v delavnice. Direktor podjetja **Rihard Gašperčič** je službeno odsoten in vlogo vodnika prevzame direktor doma. Največ proizvodnje predstavlja izdelovanje značk, obeskov, plaket in ostalih spominskih predmetov, kakor tudi navojnice za spenjanje koledarjev in drugih tiskovin, ter sitotisk. Pri vходу v pritlično podolgovato zgradbo dela delavnic visi na zidu velika zbirka značk - po ena iz vsake serije, ki so jo naredili tukaj. Kmalu izvemo, da je nepopolna, da je bilo serij

veliko več. Dela torej ne zmanjka.

V delavnicah je urejen ves proizvodni postopek, od rezalnih strojev, lužilnice, galvanizacijske naprave, preš, brusilnih strojev, do barvalnice s polirnimi stroji. Za nekaterimi sedijo invalidi, zaposleni v svoje delo, nekateri stroji samevajo - kar pač zahteva trenutna proizvodnja. Človeku, ki je že videl delavnice v kakšni tovarni s podobno proizvodnjo, bo najprej padla v oči sproščena disciplina, oziroma nekakšna umirjenost, ki se je ne da povsem opisati.

"Največji problem, s katerim se ljudje ob nastanku invalidnosti soočijo, je sprijazniti se s svojo hibo. Nekaterim morda celo nikoli v popolnosti ne uspe," pravi Košir, "čeprav je to pravzaprav ključ do reševanja ostalih težav, ki jih v življenju invalida gotovo ni malo. Tisti, ki se lahko sprijaznijo s tem, kmalu ugotovijo, da ni vse popolnoma izgubljeno."

Invalidske delavnice

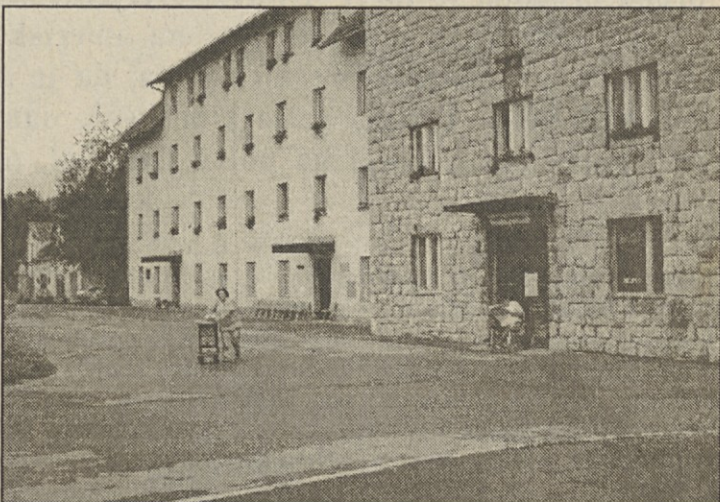
Finančna sredstva ostajajo za nekatere invalide v Sloveniji še naprej najbolj pereč problem. V Ponikvah si pomagajo z delom v invalidskih delavnicah. Tisti, ki so delovno dovolj sposobni, seveda. Ostali so odvisni od države, njenih zakonov in pravnih regulativov. Ki so le besede in številke na papirju - brez posluha za človekovo stisko.

Ko smo odhajali, je začelo deževati. Poletna nevihta se je kmalu unesla in skozi oblake je posijalo sonce. Ki sije, se je utrnila misel, na ene bolj in na druge manj. In tem drugim ponuja življenje samo eno izbiro: sprijazniti se.

Vasja Ocvirk

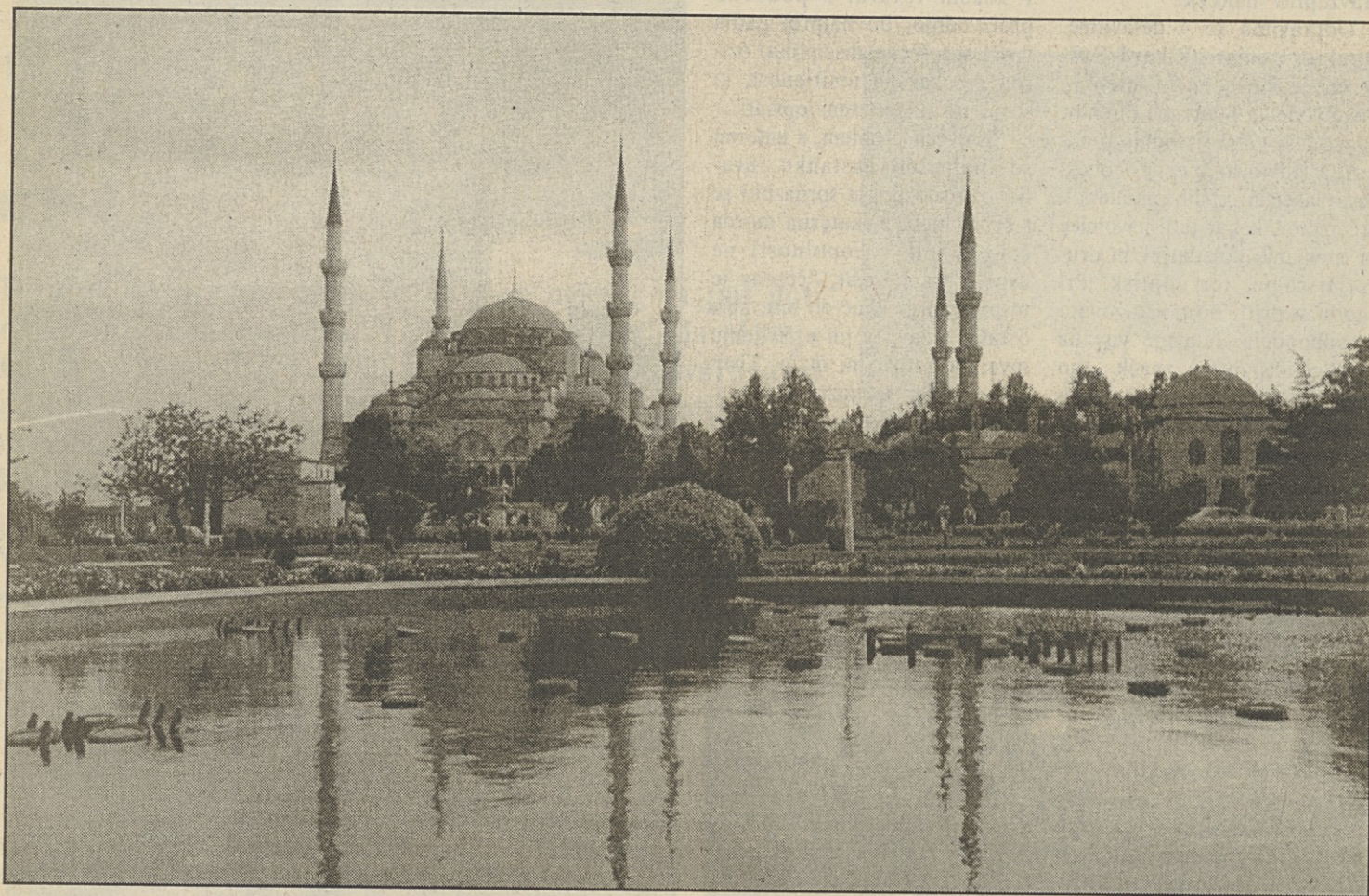

Delovno varstveni zavod - DVS

■ Maja Zagoričnik: Pot v Istanbul

Vznemirljiva Azija

Kako naj se je človek loti? Pred zemljevidom te neznanske celine se zmedeš. Še bolj pa si zmeden, ko si pred njenim pragom. Spominjam se, da sva bila v Ismaniji. Na onem bregu prekopa je torej Azija? Neverjetno... Pa v Nomeju, pred Beringovo ožino, da si jo lahko kar peš primahal na ameriško celino, je torej tam še vedno Azija?

Resnica, vznemirljiva resnica je ta, da je Azija blizu, neverjetno blizu nas, ali pa prav zelo oddaljena. Lotimo se je z dobrega, nam najbližjega, najbolj prijetnega, najbolj vznemirljivega konca. Torej na pot v Istanbul, na tisti Vzhod, ki so ga optimistična pokolenja krstila na Bližnjega.

Vseeno živi osem od deset Turkov od zemlje, ostala dva sta pogosto neposredno odvisna od nje, kajti polovica turškega narodnega dohodka prihaja od kmetijstva. Skoraj vsak turški kmet, tudi če je samo yarici,

spolovinar, poseduje svoj košček lastne zemlje. Sicer jo obdelujejo s kar najbolj primitivnimi sredstvi. Še vedno kraljuje povsod na njivah ralo, plug iz najstarejših časov z lesenim, na oglju utrjenim lemežem (nemara

ga je izumil Turek). S takšnim, kakršno pač je, si pridela lastnik skromni živež kot v izročilu, črn kruh in zelenjavo, ki mu od nekdaj zadoščata. Uboštvo, ki bi ga najlaže imenovali revo, uboštvo nima posebnega, po-

mena, če ga kakor tukaj ne spremljata niti domišljija niti negotovost.

Življenje turških vaščanov je še zmeraj preprosto. Hiše so majhne, nekatere celo iz betona, vse pa zelo čiste. Hrano ses-

podobno dejavnost ali pa si vsaj zgradili novo hišo. Toda njihovi otroci, ki so zrasi sredi evropskega mestnega življenja, se pogosto težko privadijo življenju na vasi.

Za konec

Podoba dežele, stkana iz pisane mešanice narodov in jezikov, iz valov nezadržnega naraščanja prebivalstva, iz gmotne revščine ter kulturnega in

duhovnega bogastva.

Zopet odhajava iz Turčije z dobrim - trojnim - prepričanjem. Ta dežela je zdrava, svobodna, pomembna. Turek ima najbolj hladno glavo na Vzhodu. Nekoliko posvaljkan gospod, neotesanec, ki je doslej resnično ljubil samo poljedelstvo in trgovino in ki naravnost pobožno sadi vsako leto svoje drevesce in se ne sramuje pohajkovati s šopkom cvetlic v roki, dasi je sam brez vsake sentime-

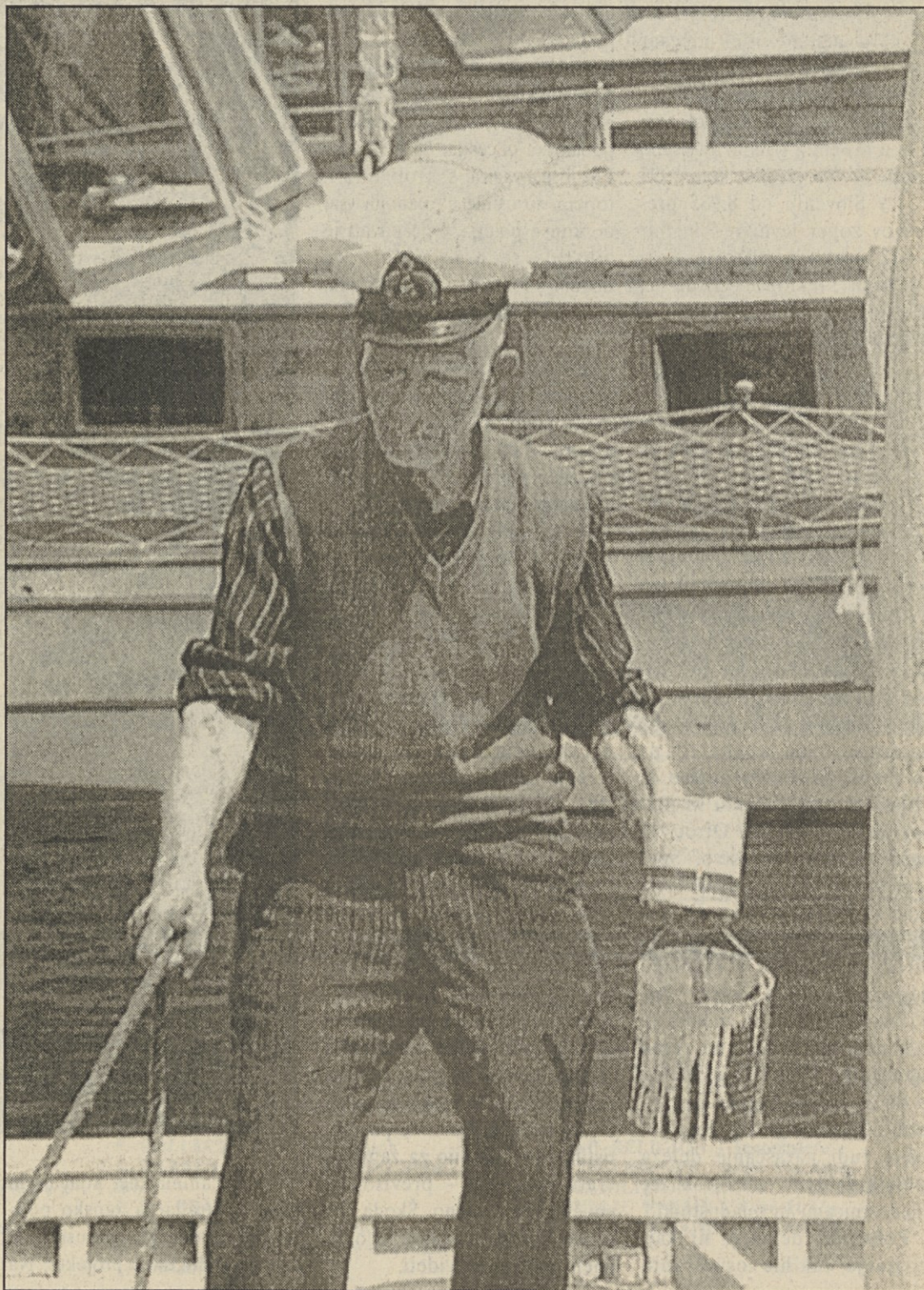
ntalnosti, togi Turek, obdarjen s komaj trohico humorja, nezmožen tudi najmanjše domišljije, brez sence dvoma o lastni preteklosti ali o svoji usodi, zaneseni Turek, ki se vendarle tako daleč spušča v igro napredka, da zmore zase nenaravno čednost - strpnost -, tale Turek je videti zgrajen po meri za dobo, ki se še odpira pred njim...

Hasta la vista, Istanbul!

Konec

tavljajo ovčje meso, kruh in zelenjava. Nekdanja oblačila so izginila, samo v vzhodnih krajih še spominjajo na stare čase. Po vaseh še živijo stare naporne obrti (usnjarstvo, kovaštvo). Vsakdanje vaško življenje je še vedno pod vplivom izročil in meril, globoko zakoreninjenih v islamu in patriarharnih družinskih vezeh. Vsaka turška vas ima halkevi, ljudski dom, kjer dobivajo vaščani zametek politične vzgoje in se lahko učijo celo tujega jezika, glasbe, in v verjetnejšem primeru, da so nepismeni, se lahko naučijo pisati in brati. Včasih sedita na večernem tečaju oče in sin v isti klopi. Vsaka vas pa ima tudi mošejo, vendar tudi Atatuerkovo poprsje ali kip. Turčija je z Atatuerkovimi prenovami stopila v sodoben svet, toda za kmete in vaščane se je življenje le malo spremenilo. Boljše zdravstveno varstvo preprečuje umiranje otrok, zato pa - kot že rečeno - naraščata brezposelnost in odseljevanje v mesta.

Svet sodobnih mest nezadržno vabi vaščane. Tisoči njih si iščejo dela drugod in podeželje je polno opustelih kmetij in vasi. Nekateri odhajajo v industrijska mesta Istanbul, Izmir (Smirna), Bursa in Adana ali v tujino. Zdaj živi na tujem, v glavnem v Evropi, okrog dva milijona Turkov, samo v Nemčiji 1,4 milijona. Turški delavci v Evropi upajo, da se bodo nekoč vrnili z dovolj denarja, da bodo lahko začeli kakšno obrt ali

Aha, cerkev vrača udarec, sem si dejal, ko sem med sprehodom po mestu prvič naletel na plakat z zamišljenim debeluškom, ki sloni na neki oblaku (krompirju?) podobni zadevi, iz hrbta pa mu poganjajo angelska krila. Tudi slogan je bil kar pravljen: V družini naj vladajo ljubezen, spoštovanje in razumevanje. Pravzaprav mi ni bilo čisto jasno, zakaj naj bi cerkev udarec vrnila, pa se mi je vendarle zdelo, da bi moralo biti tako. Kljub temu, da nikjer na plakatu nisem videl ničesar razpela podobnega. Ko sem stopil bliže, sem spoznal svojo zablodo. Pod debeluškom je bilo z drobnim tiskom zapisano sporočilo, da je bilo "leta 1993 (...) v Sloveniji od 8.985 prekrškov zoper javni red in mir 6.442 prekrškov storjenih v zasebnih prostorih. Glede na povprečje zadnjih let, so bili v približno 90 odstotkih prijavljenih primerov kršitelji moškega spola. Pogosto je dejanju botroval alkohol." Pod besedilom je bil podpisan državni urad za žensko politiko.

Dobro, kaj se misli tale Bajaga preseliti v Slovenijo, ali kaj, sem zamrmral v brado, ko sem po nekaj metrih trčil ob plakat z blazino, ki jo krasi zadovoljni obraz spečega (predpostavljajmo) otroka. Plakat me je namreč neznansko spominjal na ovitek njegovega drugega vinila Sa druge strane jastuka. Ali pa so morda le Bijelo dugme in Uspavanka za Radmilu M. Begal me je le slogan: Otroci so naše največje bogastvo. Spet sem stopil bliže, spet državni urad za žensko politiko. In spet statistika: "Leta 1993 so na otroškem telefonu v Ljubljani odgovorili na 2.683 klicev. Približno 200 otrok in mladih je bilo duševno in telesno resno ogroženih. V največ primerov je šlo za spolno zlorabo. V treh letih obstoja tega telefona beležijo tudi naraščanje deleža spolnih deliktov nad otroki ter mladostnicami in mladostniki."

Pohvalno dejanje, ni kaj, izdajanje takihle osveščenih

plakatov. Pohvalno. Vendar pa se ne morem znebiti občutka, da so ravno plakati tisto, kar povzroča uradu za žensko politiko največ preglavic. Najprej se je Vera Kozmik, direktorica urada in strokovnjakinja s področja stikov z javnostmi, silovito zagnala v tiste mračne predmete poželenja (beri zagorele ženske riti), ki so poleti onečaščali podalpska obcestja. Ni ji uspelo. Poloble, vsaka s svojim faktorjem, so ostale na panojih vsaj do konca poletja. Pričakovati je bilo, da se urad ne bo več ubadal s plakati. Pa se. In zdaj se jim je zalomilo še drugič.

Pred dnevi je izdal serijo socioloških (???) plakatov. Namen: povečati občutljivost in pozornost do aktualne družinske politike. Noben od obeh omenjenih plakatov (menda obstaja še tretji) pa kljub vsem dobrim namenom ne upošteva - vsaj ne v zadostni meri - temeljnih zakonitosti grafičnega komuniciranja. Plakata (govorim o tistih dveh, ki sem ju imel priložnost videti) nista niti pretirano dopadljiva, še manj pa sta učinkovita. In izjava Renate Šribar, sicer ene izmed avtoric, da je pri opazovanju plakatov potreben intelektualni vložek, ni nobeno opravičilo. Plakati so po definiciji namenjeni najširši javnosti, torej tudi butcem. Ti pa plakatov ne gledajo od blizu. Zato je drobno tiskano sporočilo, ki je namenjeno ravno njim (normalnim in vsaj zadovoljivo osveščenim ljudem namreč ni treba posebej poudarjati, da je število kaznivih dejanj in prekrškov - še posebej tistih, ki se zgodijo za zaprtimi vrati stanovanj - previsoko), neučinkovito, ničeno. Škoda. Pa toliko dobrih plakatov smo že imeli priložnost videti.

PLAKATI

PLAKATI

P.s.: Zanima me, kdaj bodo gospe z urada za žensko politiko svojo energijo preusmerile v bolj produktivne projekte. Na

primer v emancipacijo populacije, ki jo zastopajo.

Gregor Kozovinc

Novi metal iz Kalifornije: Machine Head

Surova moč metala

Za skupino MACHINE HEAD velja, da predstavljajo eno izmed najhitreje vzpenjajočih se ameriških metalnih atrakcij, kakor tudi, da so vse prej kot običajen metal bend.

Skupina igra brutalni crossover med metalom im hardcore-om, glasba in besedila pa so neposredna refleksija na ritem urbanega, neizprosnega življenja v njihovem rodnem Oaklandu v Kaliforniji. Začeli so v juniju leta 1992 ter v slabih dveh letih dosegli kultno slavo, ki preti, da se ima razviti v še kaj večjega. Nekateri kritiki jih celo opisujejo kot novo Metallico, kar pevec in kitarist Machine Head, Robb Flynn zavrača z besedami: "Ne želimo si primerjav z drugimi skupinami, še posebej ne s tistimi, ki so močno popularne. Našo glasbo raje opredeljujemo kot posebno zmes metala in alternativne go-dbe. To je metal za devetdeseta leta."

Machine head so predvsem zelo ekstremni. Njihovi živi nastopi predstavljajo huronski, vendar kontroliran izbruh življenske energije, kakršnega je moč srečati le pri redkih živih nastopih. S svojim debitantskim albumom "Burn My Eyes", ki ga v je v Evropi moč dobiti pri založbi Roadrunner, so hitro osvojili neodvisne lestvice na obeh straneh oceana. Očitno

imamo opravka s skupino, ki ve kaj počne in ima za to tudi vse predpogoje. Zapomnite si to ime, gotovo ga boste še slišali.

OVA

V četrtek, 29.9., bo v ljubljanskih Križankah koncert legendarnih NOMEANSNO. Kot predskupina bo nastopila POLSKA MALCA iz Krškega, ki je te dni izgotovila nove posnetke. \$\$\$ V soboto, 24.9., bo ob 22. uri v celjskem Barflyu koncert zagrebške zasedbe SOUL FINGERS.

<LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE><LESTVE>

TEEN TOP 10

1. BCS25 - The Flinstones
2. WET WET WET - Love Is All Around
3. YN'DOUR / N CHERRY - 7 Seconds
4. ITAL PRINC / MARKY MARK - Life On The Streets
5. ALL 4 ONE - I Swear
6. JAM & SPOON - Find Me
7. INNER CIRCLE - Games People Play
8. THE GRID - Swamp Thing
9. BIG MOUNTAIN - I Love Your Way
10. THE PRODIGY - No Good

TOP 10 AMERIKA

1. COOLIO - Fantastic Voyage
2. LISA LOEB - Stay
3. SOUNDGARDEN - Black Hole Sun
4. STONE TEMPLE PILOTS - The Big Empty
5. COLLECTIVE SOUL - Shine
6. WARREN G / NATE DOGG - Regulate
7. DA BRAX - Funkdafied
8. CANDLE BOX - Far Behind
9. STONE TEMPLE PILOTS - Vaseline
10. WARREN G - This DJ

Slovenija - Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. L7 - Andres
2. BEASTIE BOYS - Sure Shot
3. REVOLTING COCKS - Crackin' Up
4. KILLING JOKE - Millenium
5. GREEN DAY - Basket Case
6. BAD RELIGION - Incomplete
7. STRELNIKOFF - Man Machine
8. DEMOLITION GROUP - The Model
9. PUBLIC ENEMY - Give It Up
10. ROLLINS BAND - Disconnect

75 let Glasbene matice Maribor

Plemenito izročilo

Glasbena matica Maribor bo leta 1994 praznovala svojo 75-letnico. Ustanovljena je bila 5. 9. 1919 po razpadu Avstroogrske na pobudo skladatelja, zborovodje in sodnega svetnika Oskarja Deva ob sodelovanju generala Rudolfa Maistra.

Njeno delovanje lahko časovno razdelimo predvsem na čas med obema svetovnjima vojnama od leta 1919 do 1945 in na čas po drugi svetovni vojni od leta 1945 dalje. V času okupacije je med drugo svetovno vojno prenehala delovati, saj je okupator preganjal dirigenta zbora, predsednika zbora in številne pevke in pevce.

Slovenski kulturniki in glasbeni strokovnjaki, ki iz časovne distance vrednotijo pomen Glasbene matice Maribor med obema svetovnjima vojnama, ocenjujejo, da je po razpadu Avstroogrske dala Mariboru novo, slovensko kulturno podobo in ves čas zagotavljala izredno kvalitetno in raznovrstno glasbeno življenje ne samo v matičnem mestu, ampak tudi v drugih slovenskih mestih in celo v tujini.

Čeprav je bila Glasbena matica Maribor ustanovljena kot društvo, ki je temeljilo na prostovoljnem članstvu in samofinanciranju, je že 1. 10. 1919 ustanovila svojo GLASBENO ŠOLO, ki je bila stalna ustanova in je vzgojila vrsto nadarjenih muzikov in glasbenih pedagogov ter priredila več uspešnih produkcij. Imela je tudi kvaliteten SIMFONIČNI ORKESTER, svojo ZALOŽBO "STRUNA" in KONCERTNI BIRO, iz katerega je nastala kasnejša koncertna posredovalnica. Glasbena matica Maribor pa se je proslavila predvsem s svojim odličnim PEVSKIM ZBOROM, ki je veljal za enega najboljših vse do okupacije leta 1945. Slovensko pesem in ime Maribora je z uspešnimi turnejami ponesel v druga mesta predvojne Jugoslavije in celo v Švico in Avstrijo. Iz njegovih vrst so se kadrovali najboljši pevci mariborskega opernega zbora.

Predvojna Glasbena matica Maribor je ves čas zagotavljala kvaliteto in množičnost ne samo zaradi predanega in požrtvovalnega prostovoljnega dela svojih članov,

ampak tudi zato, ker je uspela pritegniti za svoje zborovodje, dirigente orkestra, direktorje glasbene šole in pedagoge odlične slovenske skladatelje, za predsednike pa pomembne slovenske kulturnike in politike.

Imena, pomembna za Glasbeno matico, so: general Rudolf Mai-

ster, skladatelji, profesorji in dirigenti: Oskar Dev, Josip Hladek - Bohinski, Vasilij Mirk, Drago Šijanec, Marjan Kozina, Janko Arnuš, Oto Bajde, Milan Pertot, Pec Šegula, Gustav Rakuša, Radovan Brenčič in Jože Ritoc.

Leta 1948 se je Glasbena matica Maribor preimenovala v KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO JOŽE HERMANKO, ki naj bi razširilo dotedanjo dejavnost društva z novimi sekcijami. Tako so od leta 1948 v KUD-u Jože Hermanko delovale daljši ali daljši čas poleg mešanega pevskega zbora, otroškega pevskega zbora in moškega mladinskega pevskega zbora še lutkovna sekcija, literarna in literarno novinarska sekcija, dramska sekcija, ljudska univerza, plesno - športna sekcija, plesna šola in glasbena šola.

V zadnjih desetih letih pa so v okviru KUD Jože Hermanko delovali poleg ženskega pevskega zbora predvsem folklorna, plesno - športna in orkestralna sekcija, sekcija za rock'n'roll, skupina za aerobiko, skupina Stil, modno oblikovalna skupina, tamburaški

orkester, čarobni krog ter ljubiteljska glasbena šola in plesna šola.

Leto 1993 je za društvo izredno pomembno, saj se je odločilo, da bo v samostojni slovenski državi s kadrovske, organizacijske in vsebinske prenove svojega delovanja oživilo društveno življenje in druženje ter doseglo ponovni razcvet amaterske ljubiteljske kulture. Že januarja 1993 je društvo izvolilo novo vodstvo, ki je ob požrtvovalnem sodelovanju svojih članov pripravilo vsebinsko spremembo statuta društva, notranje organizacijske in kadrovske spremembe in kljub težkemu gospodarskemu stanju v Mariboru zagotovilo potrebna sredstva za delo društva.

Društvo se je na občnem zboru dne 6. 5. 1993 odločilo, da bo

sredstva za ravnatelja šole g. Bojana Goriča in nujno potrebno adaptacijo učilnic nad Unionsko dvorano. Pritegnilo je tudi enajst pedagogov, ki poučujejo klavir, elektronske orgle, citre, kitaro in pihala.

Za naraščaj skrbi poleg ljubiteljske glasbene šole tudi GLASBENI VRTEC, ki ga vodi glasbena pedagoginja Alenka Golja. Glasbeni vrtec obiskujejo otroci stari od 3 do 6 let. Od meseca novembra 1993 deluje tudi OTROŠKA PLESNA SKUPINA, ki jo vodi priznana koreografinja Mojca Kasjak.

Ob obstoječem ŽENSKEM PEVSKEM ZBORU s 24 pevkami, ki ga je potrebno pomladiti, uspešnem ŽENSKEM NONETU in LJUDSKIH PEVKAH že celo sezono uspešno deluje MEŠANI PEVSKI ZBOR, ki ga vodi ravnatelj Bojan Gorič.

V naše sekcije smo pritegnili Mešani mladinski pevski zbor III. gimnazije z mlado, nadarjeno dirigentko Anjo Šulič, ki pa je danes prerasel v osrednji mariborski srednješolski zbor in že prejema republiška priznanja.

Tradicijo nekoč znane plesne šole g. Ludvika Simončiča enako zavzeto in strokovno vodi njegov učenec, znani športni plesalec in danes uspešen plesni mojster g. Mirko Herman. Plesni tečaji za dijake, mladino in odrasle so iz meseca v mesec bolj obiskani in tako koristno in lepo zapolnjujejo prosti čas plesa željnih občanov.

V okviru naše plesne šole "Rusalka" smo ustanovili "KLUB SENIORJEV" (veterani), kjer ohranjajo spomine in obnavljajo plesno znanje nekdanji tečajniki znane plesne šole KUD-a Jože Hermanko pa tudi ostali.

Pomembna novost GMM pa je oddelek za ljudsko umetnost. Iz bogate zakladnice ljudskega izročila želimo obujati pozabljene navede naših staršev: od pesmi in plesa do muziciranja po domače, se naučiti mnogih ročnih spretnosti domače obrti ter oživljati druge zanimive šege in običaje. Tako bomo s krajani Svečine že 24. in 25. septembra letos pripravili kmečki praznik, kjer bomo poleg domačih kmečkih opravil, jestvin, domače obrti, petja in glasbe izvedli še srečanje najboljših folklornih skupin podravsko - pomursko - koroške regije. Pa o tem več v naslednjem prispevku.

oživljanje dragocenih tradicij predvojne matice v lastni državi podkrepilo tudi s svojim imenom in je ponovno prevzelo ime GLASBENE MATICE MARIBOR ter sprejelo novi statut.

Meseca maja 1993 je društvo izdalo in založilo kroniko "S KUD Jože Hermanko do Glasbene matice v Mariboru (1919 - 1993)". Od maja do oktobra 1993 je bila v Muzeju NO v Mariboru odprta razstava o delovanju društva. S kroniko in razstavo je bila zaščitena in ponovno predstavljena javnosti pomembna kulturna dediščina. Društvo pa je v letu 1993 ponovno odkrilo in zaščitilo velik arhiv notnega materiala izjemne vrednosti.

V letu 1993 so sekcije društva izvedle več nastopov in se 28. 5. 1993 predstavile Mariboru tudi na svečani akademiji v Unionski dvorani.

Glasbena matica Maribor želi doseči nekdanjo kvaliteto in popularnost svoje GLASBENE ŠOLE, ki jo danes obiskuje več kot 190 učenec. Zato je vodstvo društva kljub velikim težavam zagotovilo

23. - 25. SEPTEMBER

Kmečki praznik v Svečini

Nekje v zadnjem kotu Slovenskih goric smo doma. Zaprti smo v svojih dveh kotlinah, obdanih z zelenim valovjem gričkov. Pokrajina in meja sta nas vselej varovali pred prevelikimi vplivi sosedov in nas napravili zaprte, manj zaupljive in samim sebi zadostne. Različne politične muhe, sistemi, meja, odloki, so nas zredčili in prevetrili. Odšli so tisti, ki so želeli na bolje, za hruhom, za partnerjem, za streho. Ostali smo sanjači, zaljubljeni v svoj kraj.

Počasi smo spoznali, da bo potrebno nekaj storiti, odpreti vrata, zadihati, spustiti k nam nove sape. Ni vselej koristno in tudi ne prijetno, da te nihče ne pozna.

In rodil se je naš Kmečki praznik, prvi korak našega odpiranja v veliki, beli svet.

Kako smo izbrali ime prireditve?

V času pred trinajstimi leti se je takšno ime pojavilo le tu in tam na Slovenskem. Nam se je zdelo primerno, saj si pod tem imenom ne predstavljamo praznika kmetov, ampak vseh nas, ki živimo v tem kmečkem okolju in dihamo v istem ritmu.

Pred leti mi je pripomnil prijatelj na Kmečkem prazniku, kako da nam v času, ko se vsak zapira za svoj plot, uspe angažirati več kot 100 sodelujočih krajanov. "Niti težko niti lahko," sem pomislila. Domačini smo, dobro se poznamo, le pravega človeka rabimo, da nas spodbudi. Začetek pa je bil vseeno težaven. Čas je v tem jesenskem delu še posebno dragocen in težko je bilo ljudi prepričati, da ga žrtvujejo in ne vedo, ali bo kaj uspeha. Vrednost takšnih in podobnih prireditev je v majhnem kraju predvsem, da zopet začutijo skupno srce, da delajo z veseljem, da živijo za skupen cilj. Bolj se uveljavlja komercialni vidik prireditve, bolj se prvotni žar pri delu izgublja.

Od kod ideja?

V osnovni šoli se je porodila ideja, da bi napravili tržno nedeljo s svojimi stojnicami, jo popestrili s kulturno ponudbo, ki jo zmoremo in starše povabili, da nas gledajo in kupujejo.

Uspelo nam je. KUD-ovci,

seveda najbolj odprti za kaj novega, zanimivega, so ugotovili, da je ideja dobra in bi jo veljalo razširiti na odrasle.

Prvi kmečki praznik je bil torej pod vodstvom KUD-a z obilico idej, energije, dela, z veliko obiska in nič dohodka. Kulturnikom pač ni lasten smisel za "biznis".

Spoznali smo, da je KUD preozek organizacijski okvir in prireditev je za svojo sprejela

In naše, pet jih je bilo doslej, so si častno funkcijo krepko zaslužile. Dobre gospodinje, vinogradnice in delovne kranje so.

Z vsakoletnim ocenjevanjem vin v okviru praznika je opazen velik napredek. Nič več se ne sramujemo poslati naša vina na najuglednejša tekmovanja in pobrati prenekatero bleščečo kolajno.

Pa še o soncu bo treba kate-

krajevna skupnost in z njo vsi krajan.

Od takrat Svečinčani merimo čas po Kmečkem prazniku: to se je zgodilo 1 mesec pred praznikom, to načrtujemo 14 dni po prazniku itd.

V prvih letih si na prireditvah lahko srečal predvsem vse nekdanje Svečinčane in prijatelje, sorodnike, vsi so bili ponosni, da se tudi o nas kdaj sliši. Zadnja leta se tu srečuje že velik krog Mariborčanov.

Stalni spremljevalci praznika so razstave v gradu, zadnjih pet let likovna paleta, padalci, kulturni programi in prikupne stojnice kmetov po vasi. Žal je v letih omagal otroški del sejma, na novo pa se je rodila ideja o kronanju Vinske kraljice. Naša kraljica res ni lik iz tradicije, ki jo skušamo ohraniti in negovati. A tradicijo vinogradništva pri nas smo morali nekako okronati. In zakaj naj ne bi simbola predstavljala ženska, s tremi vogali hiše na ramenih.

ro reči. To znamenito opojno štajersko sonce se nam ni izneverilo celih desetkrat in prispevalo k dobremu razpoloženju obiskovalcev in gostiteljev. Zakrilo je tudi marsikatero nerodnost in površnost nas organizatorjev.

Razmišljam, kaj privablja ljudi iz mesta na takšne prireditve. Kmečka veselica pač sodi v podeželsko okolje. Le tu se človek, obdan z zelenilom, lahko počuti domače, sproščeno. Navezanost na zemljo, naravo je tudi pri današnjih meščanih velika.

Zanimivo bi bilo pogledati v zakulisje takšnih družabnih srečanj. Gotovo se je tu rodila prenekatera ljubezen, razplamtel prenekateri zakonski prepir zaradi prevelike doze alkohola, pa vendar se naši gostje radi vračajo, saj prijetno preživeti dan nam daje novih impulzov za pust vsakdan.

Letos smo praznik razširili na tri dni. V petek, 23. septembra, bo letos že drugič grajski večer s kulturnim programom domačinov, svečano podelitvijo priznanj vinogradnikom in razgovor z gostom večera, predsednikom skupščine občine Pesnica, Bogom Mesnerjem. V soboto, 24., jutraj bodo odprli razstave v gradu in predstavila se bo likovna paleta, ves ostali dan pa bo v znamenju folklorne. Višek dneva bo od 12. uri, ko se bo prišel koncert območne revije folklornih skupin.

In nedelja, 25. 9. 1994?

Ob 11. uri bo svečano kro-

nanje nove kraljice vina. Ves ostali čas pa je namenjen zabavi, ki je bo na pretek vse do večernih ur. Vmes bodo nebo okrasili že tradicionalni padalci.

Kaj hočemo povedati s Kmečkim praznikom?

Želimo si, da se ljudje, ki prihajajo k nam, počutijo v našem kraju prav tako prijetno kot mi, da nas spoznajo po naši tradiciji: vrhunskem vinu in naklonjenosti kulturi.

Marija Radmilović

■ Piše: Barbara Vodopivec

DIVJA VRTNICA

Veliko jih je med vami, ki ljubite rože. Vrtne, sobne, bele, rdeče, rumene, cvetoče ali kar zelene. Cvetlice negujete in se z njimi celo pogovarjate, ker potem bolje rastejo. Z obrezovanjem, gnojenjem in celo z zalivanjem pa rože vzgajate. In to po svojih - človeških merilih. Zakaj?

Da bodo lepše in vam v ponos. Prav tako pa se razveselite šopka travniških rož. Te zrastejo same od sebe. Zaliva jih dež, greje jih sonce, ogovarja jih vsa narava.

To razmišljanje o rožah zdaj prenesite na ljudi. Ukročene, vzgojene, ubogljive in divje, neposredne, "svobodne". O takšni divji vrtnici govori film Marthe Coolidge. Dekle, ki je odraščalo osamljeno in neomejeno, je zdaj občudovano in zasovraženo od družbe. Njena naivnost in zaupljivost do sveta je poplačana z izkoriščanjem, pohotnostjo in zavistjo. Kot kakšna zgodba o Ameriki obljubljeni deželi. Njo družba vidi s svojimi očmi. Moti jo njena mladost, neposrednost, izvirnost in izzivalnost. Skratka, sebični moški jo zavračajo in hkrati občudujejo. Skrivoma seveda. Da jih le ne bi kdo videl. Potem bi bil doma joj. V svoji boječnosti gredo celo tako daleč, da jo hočejo poslati na operacijo in ji na ta način zmanjšati spolno slo. Zdravnik in moški gledata na to docela racionalno. Kot da govorita o kravi, ki jo bodo peljali v klavnico. Popolnoma brez občutka za sočloveka, ki je polnoletna oseba in ima vso pravico odločati o sebi, o svojem telesu in občutkih. In vse to samo zato, da bi jo ukrotili in podredili svojim merilom. Najraje bi jo stlačili v vrečo in jo poslali daleč stran. Tako bi zaščitili sami sebe pred poželjivostjo in pohotnostjo. Kako se sploh lahko imajo za civilizirana, podružbljena človeška bitja? Kajti njihovo ravnanje

je popolnoma egoistično, nečloveško, ravnodušno in povrh še brez sramu.

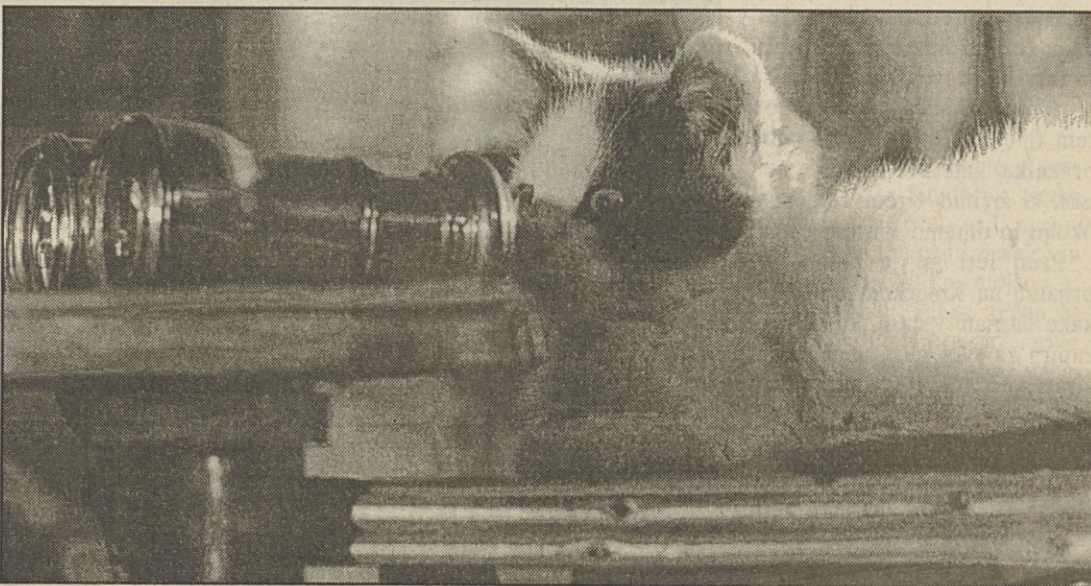
Kako lahko sploh kdo razmišlja v tej smeri? Smo res družba zavrteljev, ki ne prenese nekaj drugačnega, celo bolj izvirnega? Ne verjamemo več v nedolžnost in lepoto, v humano in moralno? Živimo pač v izprijenem svetu in se tako tudi obnašamo. A mislim, da to ni vzrok. Teža je na vesti posameznika, ko se odloči. Kam spadate vi?

Divja vrtica (Rambling rose)
Martha Coolidge (režija)
po knjigi Calder Willingham
Laura Dern
Robert Duvall
Diane Ladd
Lukas Haas

verjamete v resnico? Ljudje smo pač eni bolj in drugi manj iskreni. Ste lahko verni? Kaj bi dejali, če bi vam kdo rekel, da je po več letih ljubezenske zveze ugotovil, da je njegova najdražja moški? Ne? Pa če bi vam to zahteval s častnimi besedami ali se zaprisegel pri Bogu? Vsem ljudem res ni verjeti. Seveda pa je tudi resnica relativna. Če ne marate sosedove, si ustvarite svojo. Še prej pa si oglejte film na to temo.

Je zgodba - menda je resnična - o moškem, ki ne ve, kakšna je videti njegova ženska brez obleke. Se vam zdi to čudno? Zakaj? Ljudje imamo različne predstave o ljubezni, lepoti in nenazadnje tudi o spolnem življenju. "Vse lepo in

zato ji recimo kar M.Batterfly (Metulj) - takšen je namreč tudi naslov filma in opere. Zapleteno kaj? A to še ni vse. Ugotovili smo, da je moški ujet in slep, ženska pa zvita in nadzorovana. Ta ženska - ki to ni - je razcepjena osebnost, ki se razdaja svojemu moškemu na eni strani in svoji družbi na drugi strani. Pravi prikaz boja med zahodom in vzhodom (moški je namreč zahodnjak in zato naiven). Lahko rečem, da ženska tu obstaja le kot vizija, kot abstraktno, ki izniči sebe. Mi še sledite? Težko? Gre za to, da na koncu, ko se vse razkrije, ne vemo več, kdo je ženska in kdo moški. Videti je, kot da bi vsak hotel biti oboje. Moški spregleda in postane sam svoja Batterfly,

METULJ KAR TAKO

Kaj ste vi konkretno pripravljani žrtvovati za ljubezen? Ste se to že kdaj vprašali? Vprašanje je seveda enostavno, le odgovor je težje najti. Posebno še iskrenega. Pri tem seveda ni važno, koga ali kaj ljubite. Lahko je to sonce, morje, zrak, svoboda ali pa Bog, pes, oseba. Ločimo pa tudi obsedenost, zaljubljenost, ljubezen in seveda pretvarjanje. V tem se najbrž strinjate z mano. Koliko pa

prav, boste dejali "pa vendar..." Ne. Pustite pomisleke ob strani in se prepustite zgodbi.

Že kmalu po začetku boste opazili ujetega metulja, ki ugrabitelju uide. Pomislite na to, da vam ta dogodek metaforično prikazuje konec zgodbe. A ne dajte se zmešati. Začarala vas bo operna pevka, ki je v resnici pevec, živi pa kot ženska. Omreži moškega, ki ne ve ali pa noče vedeti, da moški pojejo ženske vloge v kitajski operi. Dogajanje poteka namreč na vzhodu. Osebe zdaj ne moremo imenovati niti gospod niti gospa,

ženska, ki postane moški, pa to v svojem srcu ni.

Dokaj zapleteno. Se vam mogoče zdi, da je veliko povedanega in nič pojasnjenega? Preberite še enkrat. Za vsak slučaj pa le preverite svoje prijatelje in si nato ustvarite svojo resnico. Pa nikar ne bodite prenapeti, saj zahteva film od vas nekaj več kot vrečko kolic in spremljevalca za vratom.

M.Batterfly
David Cronenberg (režija)
Jeremy Irons
John Lone
Barbara Sukowa

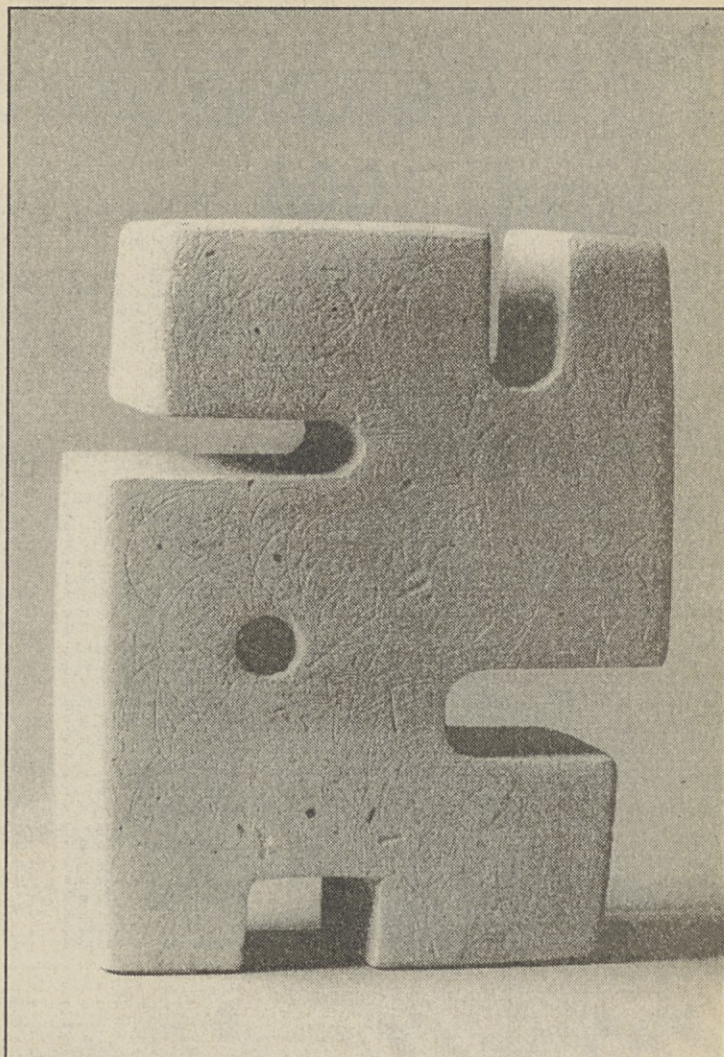
Razstava mlade evropske umetnosti v Muenchnu

Tudi slovenski avtorji

S posredovanjem Moderne galerije se v okviru projekta Evropa '94 s podnaslovom Razstava mlade evropske umetnosti v Muenchnu predstavljajo tudi trije umetniki iz Slovenije. Razstavo Evropa '94, ki so jo pred kratkim odprli v štirih razstaviščih in bo na ogled do 20. oktobra, predstavlja mlado umetnost zahodne in vzhodne Evrope. Selektor, galerist Walter Storms, si je ogledal 1. triennale sodobne slovenske umetnosti in za muenchenski projekt izbral Natašo Prosenc, VSSD in Zmaga Lenardiča.

Gre za prvo tovrstno razstavo, ki naj bi pokazala, da bodo v nasprotju z vrednotenjem umetnosti po načelih tržno usmerjene umetnostne industrije v prihodnje postajali čedalje zanimivejši elementi različnih nacionalnih kultur, kot estetska informacija in obenem kriterij za ocenjevanje kvalitete umetniških del.

Konceptu razstave mlade umetnosti, ki premerja in odslikuje družbene in intelektualne tokove v posameznih deželah, je botrovalo politično in geografsko prestrukturiranje Evrope, ki zahteva korekcijo prejšnjega načina percepcije. Razstava naj bi bila tudi nekakšen komunikacijski forum med sodelujočimi umetniki in galerijami.

Retrospektiva Jakoba Savinška

Po dolgih letih pričakovanja je v zgornjih prostorih Moderne galerije v Ljubljani končno na ogled retrospektiva razstava enega najimenitnejših slovenskih kiparjev Jakoba Savinška (1922 - 1961), ki jo je minister Republike Slovenije Sergij Pelhan odprl sredi tega meseca.

Visoko odlikovanje mag. Berteju Logarju

Pred kratkim je naš suški rojak mag. Bertej Logar prejel v Gmundnu v Zgornji Avstriji visoko odlikovanje za zasluge na področju raziskovanja narodne pesmi - Walter Deutsch Preis. Mag. Logar je bil edini nagrajenec in tudi prvi dobitnik tega odlikovanja. Visoko odlikovanje se imenuje po predsedniku avstrijskega združenja "Volksliedwerk.

Ogorčeni Arabci

Najnovejši film Arnolda Schwarzeneggerja so nekatere arabske skupine v Združenih državah Amerike označile za rasističnega. Akcijski film, v katerega so vložili kar 160 milijonov dolarjev, so sklenile nekatere proarabske ameriške grupacije bojkotirati, ker so jih razjezili filmski potreti arabskih teroristov. Tudi druge pozivajo, naj film, v katerem Arnie igra tajnega agenta z nalogo, da odkrije skupino arabsko - ameriških teroristov, ki grozijo ZDA z nuklearnim orožjem, bojkotirajo in onemogočijo.

Arabske skupine se čutijo užaljene, predsednik antidiskriminacijskega odbora ga je označil za kup laži. Režiser James Cameron, znan po filmih Terminator, se brani s trditvijo, da filmov ne gre vrednotiti po nekih političnih razsežnostih.

Slovenija Slovencem Canada 1994

V organizaciji podjetja MG PRO LINE d. o. o. Celje, turistične agencije Orel in v sodelovanju z ministrstvom za zunanje zadeve in kulturo Republike Slovenije je potekala od 6. do 20. septembra v Kanadi (Montrealu, Torontu, Hamiltonu, Niagara, Kingstonu in Ottawi) prireditev z naslovom Slovenija Slovencem - Canada 1994, na kateri so se predstavili številni slovenski ustvarjalci. Med njimi je bil tudi Plesni teater Igen Studia za ples Celje, ki je zaplesal svojo uspešnico Smeško med črkami ali Plesna abeceda.

Dr. Alojziju Šuštarju so predstavili poslovanje Krekovih družb

Nova delovna mesta

Predstavniki Krekovega poslovnega sistema, ki vključuje Krekovo banko, Krekovo družbo za upravljanje investicijskih skladov in Krekovo družbo za financiranje, so se srečali z ljubljanskim nadškofom in slovenskim metropolitom dr. Alojzijem Šuštarjem in mu predstavili svoje projekte, strategijo, poslovanje, potek zbiranja certifikatov. Seznanili so ga s svojim projektom revitalizacije gospodarstva in odpiranja novih delovnih mest. "Dobro sodelovanje z nadškofijskim ordinariatom in gospodom škofom osebno naši družbi ogromno pomeni, saj so njeni večinski ustanovitelji cerkvenopravne osebe, je dejal Milan Gerič, predsednik poslovanja Krekove družbe za upravljanje. Po njegovih besedah si bo Krekov poslovni sistem prizadeval, da bo v Krekovem duhu vplival na gospodarske odločitve ter se vključeval v socialno - ekonomsko preobrazbo, ki bo v korist slovenskemu narodu.

Obožuje seks

Ko so filmskega zvezdnika Cristianu Slaterja vprašali, kakšno je njegovo seksualno življenje, je odkrito priznal, da ga je spolnost obsedla že kot majhnega dečka.

V osnovni šoli je tako vztrajno nadlegoval neko dekletce, da so morali poseči vmes ne le njeni, pač pa tudi njegovi starši.

S šestnajstimi leti si je že pridobil vse izkušnje, ki jih potrebuje mlad človek, z eno besedo, priznava, da ima rad ženske, različne dogodivščine.

Po tistem, ko je izvedel, da ima njegov veliki ljubljenelec, košarkar Johnson aids, pa se je vendar prisilil k zmernosti in temeljito premislil, v katero posteljo bo zlezal.

Nora na risanke

Znana igralka Demi Moore bo posodila svoj glas Esmeraldi v novi Disneyevi risanki o Quisimodu. Enaintridesetletna zvezda in soproga igralka Bruca Willis, ki za posnet film v povprečju zasluži tri milijone dolarjev, je postavila čisto vsakdanjo dnevno ceno 500 dolarjev. Demi je mama treh deklic in pravi, da so njeni otroci nori na risanke, zato bi bila pripravljena svoj glas posoditi tudi brezplačno.

Nagrajena kakovost

Na celjskem sejmišču so podelili tradicionalna priznanja Mednarodnega obrtnega sejma. Komisija Obrtne zbornice Slovenije je izbrala razstavljalce, katerih izdelki so vredni najvišjih cehovskih priznanj, zlatih, srebrnih in bronastih cehov, skupaj sedemnajst slovenskih podjetij. Tako kot vsako leto so bila podeljena tudi Priznanja občine Celje, in sicer za kakovost, tržno zanimivost in izvirnost izdelkov. Celjsko občinsko priznanje so dobili Alba d. o. o. Celje, Tovarna elektronskih komponent iz Rogatca in firma KFM d. o. o. iz Velenja.

Komisija Obrtne zbornice Slovenije je bila letos zelo stroga in selektivna, odločila se je le za dva Zlata ceha, ki so ju vročili podjetju Rotoinov iz Nove Gorice za prešo za stiskanje sadja in firmi Grafometal d. o. o. Ormož za barvni tampontisk stroj.

Pikin dan

Bliža se teden otroka in z njim največja otroška prireditve v Sloveniji Pikin festival in Pikin dan. Letos bo že peti po vrsti. Organizatorji, Kulturni center Ivan Napotnik in Občinska zveza prijateljev mladine iz Velenja že pripravljata kup zanimivosti in presenečenj za otroke.

V festivalskem tednu, ki bo potekal od 3. do 8. oktobra, bo Velenje spet živelo s Piko Nogavično. Vsak dan se bodo vrstile najlepše predstave za otroke. Posebna komisija devetih Pik Nogavičk bo izbrala najbolj pikasto predstavo festivala. Napovedujejo razstave, vsakodnevne otroške nastope, znane goste, tam bo LEGO delavnica, kjer bodo otroci gradili veliko gusarsko ladjo Pike Nogavičke.

Vrhunec prireditve bo seveda 8. oktobra Pikin dan. Tega dne bodo otroci počeli tisoč in eno reč: ustvarjali v Pikinih delavnicah, nastopali na Pikinem odru, ki ga bosta vodila Meta in Robert, plesali skupaj s Čudežnimi polji, ustvarjali v Lego delavnicah, kupovali v Pikini trgovini, se vozili s Pikinimi vlaki, se igrali z živalmi, obiskali Pikin sejem, razveselila pa jih bo tudi slavnostna Pikina parada po ulicah Velenja...

Pokroviteljstvo nad Pikinim festivalom je prevzela Anita Gradin, švedska veleposlanica na Dunaju, ki je pristojna tudi za Slovenijo. Pikina ambasadorica bo Štefka Kučan, glavni sponzor prireditve je letos Zavarovalnica Triglav, PE Celje.

NAGRADNA KRIŽANKA ■ NAGRADNA KRIŽANKA

						SESTAVIL SIMON BIZJAK	ANTIČNO, S STEBRI OBDOJNO DVORIŠČE	VEČJA, PLUTVA POSODA ZA UMIVANJE	FR. PSIHO- LOG (ALFRED)	LOUZE GORJANC	RIMSKA BOGINJA JEZE	STEINBE- KOV LITE- RARNI JUNAK	TELUČEK	KRAJ, PRI- MEREN ZA ZIMSKI ODDIH	IZBRIG SEMEŃA	MEDENA ROSA
						PUBLICIS- TIČEN IZRAZ										
						IZSELJE- NIŠTVO										
						JAPONSKI DROBIZ				STAR GERMAN						
						SL. PEVEC BARANJA				SL. PESNI- CA (MAJDA)						
						OKVIR, V KATEREGA SE VSTAVI SATNIČA					IRHOVINA	SUROVINA ZA KOKAIN				
						TINE LOGAR			HERCEGOVEC					VILKO UKMAR		RADUSKI NOVINAR TREFALT
						LUKA V IZRAELU			NEDELJIVOST, ZDRUŽENOST					TV VE- SOLJČEK		
NOVA DOBA	NEMŠKI NA- CIONALSO- CIALIZEM	RISANKA	SL. IGRALEC MATOH	AM. ZVEZNA DRŽAVA	BG. NOGO- METNI KLUB					HARRY TRUMAN				RIM. HI- ŠNI BOG		
										GR. RIM. STARI VEK				DOLG LETAL- SKI NAPAD		
OTEKLINA											MAJHINA URA					
											NAVEDBA DATUMA					
BLOMDAHL- OVA OPERA Z ELEKTR. GLASBO							RUSKI DIRIGENT (KIRIL)									
FOTOMODEL CRAWFORD						BIVŠI IT. POLITIK FANFANI	BIVŠI AVTO- MOBILSKI DIRKAC, LAJDA	CELIČJE (STAR.)								
IME				INDUSTRIJS- KA RASTLINA				RIMSKI CESAR					BIVŠI MAŽE PO LIT. (FERENC)			
				TRJASTA ŽIVAL				AM. PISEC LONDON					LJUDSTVO NA CRI LANKO			
ZORMAN IVO			PLATINSKA KOVINA, Os						OCET					BARICA V MEŠCANSKEM OKOLJU	ZGODOVIN- SKI KRAJ PRI ZADRU	SKANDINAV- SKO MOŠKO IME
			PREBIVALEC ITALIJE													
SPRETNOST V RAZPRA- VLJANJU									AM. ZVEZNA DRŽAVA (PHOENIX)							
									S. TEČAJ							
ŽENSKI SPOLNI ORGAN, LITERUS										SLABO- KRVEN CLOVEK						
NOVA DOBA	NAVAL, NASKOK						KRANJ			DRŽAVA V J. AFRIKI						
	EKSPLOZI- VNO TELO						ŽLAHTNI PLIN (Ne)			ZADRUGA V CAR. RUSIJ						
STEBLO TRAV ALI ŽIT				DOLGO ČASOVNO OBDOBJE, VEČNOST				KAJENJE					PRIPRAVA ZA VEŽA- NJE	REZULTAT	NA VLAŽ- NIH TLEH RASTOČA CVETICA	LESEN PODPORNI ELEMENT
								KRATKE SPODNJE HILACE								
NOGOMETNI KLUB S KRETE				PRESTRE- LITEV									POUDAREK, NAGLAS			
				SL. GLASBE- NIK SOSS									RUSJANO- VO LETALO			
SRBSKI IGRALEC, ALEKSIČ					ORODJE IZ TERCIARA						RIMSKI DRAŽAVNIK (GAJ JULIJ)					
					OLAJ JOŽE											
RAZMOČENA ZEMLJA						GRŠKA BOGINJA ZMAGE					MIRNO ŽV- LJENJE, POVEZANO Z NARAVO					
PLODNIK, AMNION						NOVA DOBA	SISTEM BARVNE TELEVIZIJE				SL. POLITIK (SAŠO)	IN EVA				

Oven: Izogibajte se razgovorom in srečanjem z ljudmi, ki bi vam utegnili škoditi. Vaši nastopi v javnosti ne bodo najbolj uspešni, zato jih odložite. Občutite pa veliko notranjo energijo, ki jo uporabite v pravi smeri. Čas je, da se posvetite partnerju. Srečne številke: 1, 6, 9, 10, 17.

Bik: Naj vas še tako prizadenejo reakcije okolice, ne smete se predati strahovom, kajti uredili boste odnose z ljudmi, ki jih potrebujete. Prisluhnite partnerjevim besedam, tudi on ima včasih prav. Po 20. septembru prijetno presenečenje. Srečne številke: 2, 3, 4, 7, 22.

Dvojčka: V tem tednu se morate varovati morebitnih neprijetnih presenečenj, bodite na preži in ne verjemite lepim besedam. Bodite strpni v ljubezenskem razmerju in tudi v službi takt ne bo odveč. Zdravstveno stanje se bo izboljšalo. Srečne številke: 2, 3, 5, 8, 16.

Rak: Zaradi Marsa v vašem znaku so pred vami napete situacije, polni ste emocionalne napetosti, ki lahko povzroči nerazumne reakcije. Zvezde vam niso naklonjene, zato pazite na vaše čustvene vezi in tudi na zdravje. Kmalu bo vse minilo. Srečne številke: 3, 4, 7, 12, 19.

Lev: Zvezde postavljajo manj prijazne tako za nova ljubezenska razmerja kot za kakšne večje investicije. Potrebujete stalno zvezo, ki vam bo vlila zaupanje vase. Ne bodite slabe volje, raje se nasmejite in morebitne neprijetnosti bodo bistveno manjše. Srečne številke: 2, 5, 6, 10, 20.

Devica: Ta teden bi lahko bil precej neprijeten, zato s kakšnimi večjimi odločitvami raje počakajte do konca meseca, precej boste nervozni in raztreseni. V ljubezni ne hitite, posvetite se prijateljem, izletom, potovanjem in družinskim obveznostim. Srečne številke: 1, 3, 8, 11, 23.

Tehtnica: Ne boste čisto zadovoljni, čeprav bo šlo vse kot po maslu, vam utegnejo manjši nesporazumi zagreniti dneve. Ne dopustite tega. Če boste razčistili s sodelavci, boste videli, da so pred vami uspehi, posebno še v finančnem smislu. Srečne številke: 5, 8, 13, 17, 24.

Škorpion: Pred vami je sijajen teden, polno družabnosti in zabave, morebiti tudi romantičnih doživetij. Razprite krila in ne pustite neodločnosti, da vam krni veselje. Planeti so na vaši strani in le kakšne nepredvidljive stvari vam lahko škodijo. Srečne številke: 2, 3, 5, 16, 23.

Strelec: V teh neprijetnih dneh morate biti previdni, še zlasti so možni zapleti z zdravjem. V službi ne pretiravajte in se bolj posvetite sebi in svojemu zasebnemu življenju, ki gre v presenetljivi smeri. Polni boste močnih čustev, celo strasti. Srečne številke: 1, 7, 8, 19, 22.

Kozorog: Čaka vas razburljiv teden, ko včasih ne boste več vedeli, kjer se vas glava drži in kaj vas je doletelo. Vendar se boste dobro zabavali in ne boste dopustili, da vam kdo zmeša račune. Imeli boste priložnost, da spoznate sebe v novi luči.

Srečne številke: 2, 3, 5, 9, 11. **Vodnar:** Prihodnji teden se boste ukvarjali prvenstveno s finančnimi vprašanji, morebiti boste v stikih s tujino, potovali boste, se učili, kljub obremenitvam boste zelo srečni. V službi in ljubezni so vam zvezde naklonjene, pričakujete lahko dobiček. Srečne številke: 3, 5, 7, 14, 25.

Ribi: V ljubezni bi lahko naleteli na manjše težave, vendar naj ne vplivajo na vaše odločitve. Prisluhnite svojim srčnim željam. Razmere se bodo obrnile v vaš prid bolj, kot ste pričakovali. V tem tednu bo treba paziti le na zdravje, možne so kakšne poškodbe. Srečne številke: 2, 3, 4, 9, 17.

Pri žrebanju rešitev nagradne križanke bomo upoštevali pravilne rešitve, ki jih bomo v uredništvu prejeli najkasneje do četrтка, 29. septembra 1994 do 12.00 ure. S križanko nam pošljite še čitljivo izpolnjen nagradni kupon št. 19.

Izmed pravilnih rešitev bomo izžrebali naslednje nagrade:

1. nagrada: **Družinska pizza** - Gostilna Ojstrica Celje
2. nagrada: **Knjiga Nade Klaić "Zadnji knezi Celjski v deželah sv. krone"**
3. nagrada: **četrtna naročnina** na časopis Nova doba

Tokrat je žreb razdelil nagrade takole:

1. nagrada: Družinska pizza, darilo gostišča Ojstrica Celje - **Ana Rupnik**, Šeškova 30, 61330 Kočevje
2. nagrada: Knjiga Nade Klaić "Grofje Celjski v ..." - **Franc Sever**, Cesta na grad 64, 63000 Celje
3. nagrada: četrtna naročnina na časopis Nova doba - **Mojca Miklavčič**, Kajuhova 19, 64000 Kranj

Iskreno čestitamo!

Nagrajenci naj se javijo v uredništvu zaradi dogovora o prevzemu nagrad!

Rešitev nagradne križanke št. 19 iz številke 36

Vodoravno: prinašalec, revolucija, Ezav, moker, Dunaj, sak, NL, ratluk, Otis, Paola, Pasadena, ar, starostnica, Peca, Marolt, Tar, pasiv, orator, amenoreja, dar, Noe, Italijan, Esa, Annenski, Jong, elokeja, Kartum, Romanov, anarhija, vnetina, raja, Jarni, LO, AM, Gea, Mac, Itaka, kinik, anestetik, Atika, Edo, Nikola, ličar, las, Salan.

NAGRADNI KUPON ŠT.19

PRIIMEK IN IME: _____

ULICA: _____

POŠTA, KRAJ: _____

Tudi sodnik se je (ko ni ravno sodil) pred dežjem skril v šotor.

Veterani Ljubljane in Zagreba so se zagrizeno borili za vsako točko. Mogoče pa so fantje dobili kakšne ideje za strokovne prijeme.

Rugby je boljši kot seks -no, včasih!

Bizelanska sedmica

“Na igrišču se zbijemo, po tekmi smo pa frendi, pa gremo skup’ na pijačo, pa tak’,” pravi Jure Mahkota, eden med organizatorji 1. Corona rugby vikenda na Bizeljskem. Z bratom Miho in Miho Isteničem (Istenič je znano vinarsko ime) ter Stop Teamom so ob pomoči sponzorjev in zanesenjakov pripravili čudovito športno prireditev.

Kljub deževni soboti v začetku septembra se je ob igrišču na Bizeljskem zbralo okoli tristo gledalcev. Organizatorji so namreč za sodelovanje pridobili dvanajst moštev iz vse Evrope. Tako so nastopile ekipe iz Madžarske, Avstrije, Italije, Ukrajine, Hrvaške in Slovenije, kot posebnost pa ekipa New Zealand Kiwis, ki so na koncu tudi zaslužno zmagali. N. Z. Kiwis je ekipa, sestavljena iz Novozelandcev, ki živijo in delajo v Londonu. Med igralci je tudi vnuk kralja Salomonskih otokov. Pred vsako tekmo so ritualno odplesali hako, maorski bojni ples.

Tekme so trajale ves dan, neke na polovici dneva pa so se pomerili stari znanci, rivali na igrišču in prijatelji izven njega, veterani Ljubljane in Zagreba. Pomerili so se v rugby 15, klasični igri, zmagali pa so Ljubljančani.

Miha Istenič, med glavnimi pobudniki in organizatorji Rugby vikenda, je na vprašanje, zakaj takšen turnir ravno na

Bizeljskem, povedal: "Za organizacijo in sponzoriranje rugby vikenda na Bizeljskem sem se odločil, ker ima Bizeljsko velik potencial, tu raste in se izdeluje plemenita kapljica, zato si zasluži tudi prireditev v plemenitem športu. Rugby je gentlemenški šport, se pravi plemenit, viteški. Tudi sam se dolgo ukvarjal z njim. Podobno prireditev načrtujemo tudi za prihodnje leto, letos smo pridobili dosti izkušenj, naslednjič bo še boljše."

Mitja Ocvirk

Kaj rugby 7 sploh je?

Rugby 7 je enostavnejša in atraktivnejša različica rugbyja, primerna za turnirje z večjim številom ekip. Pravila so enaka, kot pri rugbyju 15, klasičnem rugbyju, razlikujeta pa se taktika in način igre. Tekma traja dvakrat po sedem minut, v polčasu pa moštvi samo zamenjata strani igrišča in takoj nadaljujeta z igro. Ekipa šteje sedem igralcev, medtem ko jih pri rugbyju 15 igra 15, tudi igra traja dalj časa.

V Sloveniji obstajajo trije klubi, vsi v Ljubljani, funkcionarji Rugby zveze Slovenije pa želijo to igro razširiti po vsej Sloveniji. Za pomoč in informacije se lahko obrnete na Rugby zvezo, Celovška 85, 6100 Ljubljana, Miha in Jure Mahkota. Kot zanimivost naj povemo, da bo v začetku novembra letos v Ljubljani zanimiva tekma v B 2 Evropski ligi, kjer se bosta pomerili reprezentanci Slovenije in Švice. Poleg navedenih v ligi nastopajo še Andora, Luksemburg in Hrvaška.

Jure in Miha Mahkota (v belih majicah), rugby zanesenjaka iz Ljubljane, sta bila med glavnimi organizatorji turnirja.

Kdo bo žvižgal nogometašem?

Nova doba objavlja seznam sodnikov, ki bodo sodili slovenskim prvoligašem v 7. krogu slovenskega nogometnega prvenstva, ki bo v soboto, 24. in nedeljo, 25. septembra.

TEKMA

Hit Gorica : Vevče Donit filter
Beltinci : Živila Naklo
Jadran Dekani : Železničar AM Cosmos
Izola : Biostart Publikum
Maribor Branik : Istrabenz Koper
Rudar Velenje : Korotan Suvel
SCT Olimpija : Mura (23.9.)
Gaj Kočevje : Primorje

GLAVNI

Tivold,
Vidali,
Beton,
Žohar,
Salkič,
Žerak,
Borošak,
Krajnc,

STRANSKA

Globočnik, Mohar,
Turščak, Volaš,
Žunič, Hostar,
Turk, Krenker,
Horvat D., Lazarevič,
Hvalič, Fon,
Jakopiček, Novarlič,
Špiler, Babič,

DELEGAT

Berčnik E.
Tomšič J.
Fridauer R.
Tauzes V.
Torkar J.
Botjak J.
Tomšič R.
Rupret F.

POSREDOVANJE INFORMACIJ PREKO TELEFAKSA

Informacijski center AS

Je nov slovenski informacijski center ponudbe in povpraševanja po izdelkih in storitvah. Do informacij v centru je mogoče dostopati enostavno in sicer prek telefaksa; zato je dostopen najširšemu krogu podjetij in obrti. V svetu so podobni sistemi že uveljavljeni, imenujejo jih tudi oglaševalci nove dobe; med drugim jih uporabljajo IBM, Minolta, DHL, Pioneer, Toshiba, Washington Post, Xerox.

Kako deluje

Osnova tega sistema je sprejemanje in oddajanje informacij prek telefaksa. S telefaksom pokličemo telefonsko številko **Informacijskega centra AS**; oglasi se odzivnik. Uporabnik komunicira s sistemom prek tipkovnice na telefaksu, odzivnik pa mu daje navodila in ponuja menije, na koncu mu pošlje telefaks z želenimi informacijami.

Kaj vsebuje

AS ponuja uporabnikom oglase; tako jih seznani s ponudbo različnih izdelkov in storitev ter povpraševanjem po njih. Oglasi so urejeni po klasifikacijskih številkah in abecedni. Klasifikacija zajema več kot 4500 izdelkov in storitev, zato lahko prav vsakdo najde tisto, kar ga zanima.

Komu je namenjen

AS je namenjen tako tistim, ki oglašujejo - to so podjetja in obrtniki - kot tudi tistim uporabnikom, ki iščejo informacije. Oglaševalci za svoj oglas v sistemu plačajo najem prostora, za uporabnike pa so informacije brezplačne oziroma plačajo le poštno stroške ključa po telefaksu.

Katere so njegove glavne prednosti

Cena oglasa je zelo nizka. Za ceno oglasa v velikosti A4 v reviji ali časopisu lahko v Informacijski center uvrstite oglas s 100 stranmi za ves mesec. Oglaševalci lahko prav tako prek telefaksa kadar koli spremenijo katero koli informacijo v svojem oglasu. To sistemu zagotavlja točnost in sveže informacije. **Informacijski center AS** je dostopen 24 ur na dan in 7 dni v tednu.

Kako ga uporabljamo

Najprej v biltenu poiščete klasifikacijsko številko izdelka ali storitve, npr. 70 11 03, številko posode iz nerjavečega jekla. Nato po telefaksu pokličete **Informacijski center AS**. Glas na drugi strani pove, kdaj morate vtiskati klasifikacijsko številko. Ko to storite, pritisnete tipko "START", nato pa sistem pošlje seznam ponudnikov posod za kuhanje iz nerjavečega jekla. Če nimate biltena, lahko klasifikacijo izpišete kar s telefaksom.

Ponuja še veliko več

Sistem za posredovanje informacij prek telefaksa na zahtevo ponuja poleg osnovnega oglaševanja še nekaj dodatnih možnosti, ki pomenijo veliko prednost pred drugimi načini oglaševanja.

AS omogoča objavo reklamnega oglasa v izbrani klasifikacijski skupini. Uporabniki, ki polzvedujejo v tej skupini, ob vsaki polzvedbi prejmejo tudi vaš reklamni oglas.

Vsak oglaševalec lahko naroči svoj lastni predal telefaksa, v njem bo uporabnikom posredoval informacije o cenah, ugodnih nakupih, novih izdelkih ipd.; lahko ima tudi posnet zvočni nagovor ali glasbo. Prvi imenik z internimi številkami posameznih predalov bo izšel skupaj z drugo številko biltena.

AS ponuja svojim naročnikom tudi serijsko pošiljanje telefaksov izbrani ciljni skupini; za naročnike pomeni to prihranek stroškov in časa, ki ga porabijo za tiskanje in razpošiljanje informacij.

Informacije:
Abraxas d.o.o.
podjetje za računalniški inženiring
in consulting
Dunajska 7, Ljubljana
telefon 061/301-495

BRALCEM NOVE DOBE DODATEN 10% POPUST

Želimo, da nam ponudbo Informacijskega centra AS podrobneje predstavi vaš zastopnik. Če se bomo odločili za enoletni najem oglasnega prostora, bomo poleg 30% popusta v prednaročilu izkoristili še dodaten 10% popust in prejeli praktično nagrado.

PODJETJE:
KONTAKTNA OSEBA:
NASLOV:
TELEFON:

Kupon pošljite na zgornji naslov.

REKLAMA

CELJE

d.o.o.

Ulica XIV. divizije 6, 63000 CELJE, Tel.: 063/ 26-236, 29-375, Fax.: 063/ 29-375

KOVINSKA GALANTERIJA

■ IZDELAVA ZNAČK

■ KOLAJN

■ PLAKET

■ POKALOV

■ TERMIČNA OBDELAVA KOVIN

Anton Čizman, 61211 Ljubljana - Šmartno, Kajakaška 13
Tel., Fax: 061/ 59 889, Slovenija

**METAL
PROFIL** d.o.o.

Domžale
Jarška cesta 30

IZDELAVA IN MONTAŽA
DVORIŠČNIH IN GARAŽNIH VRAT
Z DALJINSKIM UPRAVLJANJEM

Telefon: 061/ 714-105 Telefax: 061/ 712-283

*Računalniška šola
Zvezdana Martiča*

Začetniški in nadaljevalni
računalniški tečaji, sveto-
vanje, računalniška literatu-
ra in video kasete.

Tudi na MOS! Hala B /18
Novol Računalništvo za otroke!

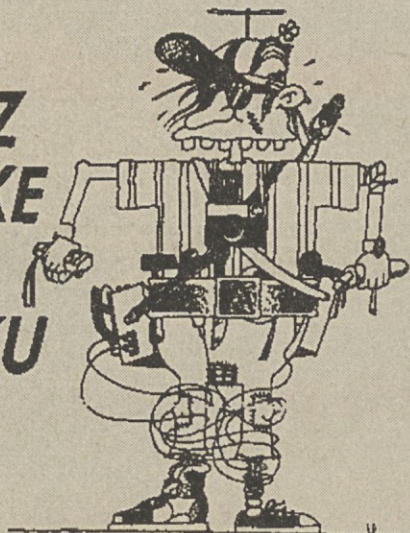
**DISPLAY
MIMI**

Prešernova 7,
Celje, tel./fax:

26-812

MANIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

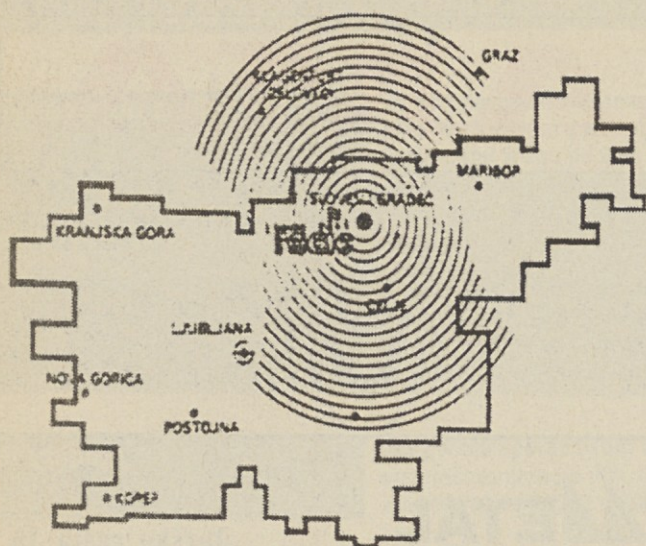

MANIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

ZDRAVILIŠČE DOBRNA

KUPON NOVE DOBE
ZA 10% POPUST

PRI VEČERJI V HOTELU TRIGLAV
OD PONEDELJKA DO PETKA

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

 FOTO
Rizmal Express

Mariborska 1 (stavba zavarovalnice, elektra)

-fotografije iz vaših filmov že v 1/2 ure. Izdelava kontrolirana na barvnem monitorju, možni izrezi, izbira papirjev...

- povečave A5 in A4 v ENI MINUTI iz katerekoli fotografije, dokumentov ter iz vseh velikosti DIA filmov.

-expres izdelava fotografij za osebne dokumente

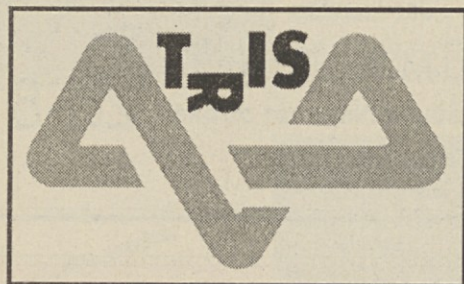
--dobro založena trgovina s foto potrebščinami

-foto vizitke, povečave do 1mx1m, folije za grafoskope, in še kaj

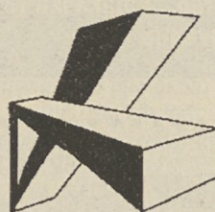
Obiščite nas

FOTORizmal

PODJETJE ZA TRŽENJE,
RAČUNALNIŠTVO IN
IZOBRAŽEVALNE STORITVE
MURSKA SOBOTA D.O.O.

69000 MURSKA SOBOTA, LENDAVSKA 15,
TEL.: (069) 31-255, FAX: 21-116

107,8 Mhz

Prva zasebna komercialna
radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.-14. in 19.-24. ure

GRAFIKA GRACER d.o.o.

Okrogarjeva 2, 63000 Celje
tel./fax: +386 (0)63 34-164

Ukradeni in obkradeni.

Po 52 letih so se na istem šolskem dvorišču v Celju, kjer so jih Nemci odtrgali od mater in prepeljali v razna taborišča Tretjega Reicha, zbrali preostali, še živeči "Ukradeni otroci". Edinstvena kategorija žrtev fašizma in edinstvena kategorija žrtev, ki za svoje trpljenje ni dobila ne od Jugoslavije in ne od Slovenije niti počenega groša odškodnin. Nemci so svoj dolg poravnali.

(Foto: I. Strmole)

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Iz mednarodnega poslovnega informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območjih zbornicah GZS).

SL105-00084 NUDIMO STORITVE NA PODROČJU: - PROJEKTIRANJA IN NAČRTOVANJA ORODIJ PREDVSEM ZA PODROČJE BRIZGANE PLASTIKE, - IZDELAVE IN POPRAVILA ORODIJ IN PRIPRAV ZA POTREBE BRIZGANE PLASTIKE, - VZDRŽEVANJA IN OBNOVE STROJEV ZA BRIZGANJE PLASTIKE, - PREVOZOV DOMA IN V TUJINI (6,3 M3 PROSTORINE).

Naziv: PLASTMETAL SERVIS D.O.O.
Kraj: RUŠE
Pošta: 62342
Naslov: SMOLNIK 17
Telefon: 062/661-062
Telefaks: 062/661-062
Kontakt: FRANC SKARLOVNIK

SL106-00002 UGODNO PRODRAM RAVNE NERJAVEČE VENTILE PROIZVODNJE "PRVA ISKRA BARIČ" NO 100, MATERIAL Č.4581, 9 KOSOV.

Naziv: GZS - OBMOČNA ZBORNICA ZA POMURJE
Kraj: MURSKA SOBOTA
Pošta: 69000
Naslov: KOCLJEVA 10
Telefon: 069/32-728
Telefaks: 069/32-664
Kontakt: JANC ANDREJ

SL106-00004 PONUJAMO RABLJENE ŠIVALNE STROJE, STROJE ZA TANJŠANJE ROBOV,

ZA UPOGIBAN JE ROBOV, ZA ZABIJANJE RINČIC, SEKALNE STROJE, ZA LIKANJE, ZA POLEPLJENJE - VSE ZA ČEVLAJSKO INDUSTRIJO - ITALIJANSKE IN NEMŠKE IZDELAVE OZ. KOMPLETNI LINIJI ZA ŠIVANJE ZGORNJIH DELOV ČEVLEJ.

Naziv: FENIKS D.O.O.
Kraj: MURSKA SOBOTA
Pošta: 69000
Naslov: ŠTEFANA KOVAČA 12
Telefon: 069/32-740
Telefaks: 069/32-150
Kontakt: ŽUNIČ BOJAN

SL106-00030 PONUJAMO VISOKOTLAČNE ZOBNIŠKE ČRPALKE OD 3 cm³/o do 63 cm³/o UVOŽENO OD NEMŠKE FIRME KRACHT S SEDEŽEM V BUDIMPEŠTI.

Naziv: BALING d.o.o.
Kraj: LENDAVA
Pošta: 69220
Naslov: DOLINA 15
Telefon: 069/75-941
Telefaks: 069/75-941
Kontakt: BALASKO JOZSEF PARTIZANSKA 14, LENDAVA 069/75-941

SL106-00031 PROIZVODNJA IN PRODAJA (ZELO UGODNO) RAZLIČNIH IZDELKOV IZ PVC FOLIJ IN PAPIRJA (PREOBLIKOVANJE): ROKOVNIK, POSLOVNIK, PLANER, MAPE, ETUI, ALBUMI, IPD. MOŽNA TUDI KOOPERACIJA

Naziv: IZDELOVANJE PREDMETOV IZ PAPIRJA IN PVC - ŠANDOR ALEKSANDRA
Kraj: MURSKA SOBOTA
Pošta: 69000
Naslov: N.TESLE 7
Telefon: 069/31-406, 65-037 popoldan
Kontakt: ALEKSANDRA ŠANDOR

SL109-00047 PONUJAMO BOMBAŽNE HMELJNE BLAZINE,

NAPOLNJENE S POSUŠENIMI HMELJNIMI STORŽKI, KI VSEBUJEJO PREKO 1,2 % ETHERIČNIH OLJ IN IMAJO POMIRJEVALNI UČINEK IN POMAGAJO PRI NESPEČNOSTI. IZDELEK JE PREGLEDAL ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO MARIBOR.

Naziv: DEMETRA D.O.O.
Kraj: DRAVOGRAD
Pošta: 62370
Naslov: VIČ 30
Telefon: 0602/80-119
Kontakt: ANDREJ KANDUČ

SL109-00048 MAJA 1994 SE BO V DRAVOGRADU NA RELACIJI TRG - MEJNI PREHOD VIČ PRIČELA GRADNJA POSLOVNEGA OBJEKTA "TRABERK". V SKLOPU OBJEKTA SO PREDVIDENE NASLEDNJE DEJAVNOSTI: HOTEL, BANKA, BUTIKI, FRIZERSKI IN KOZMETIČNI SALON, FITNES, AVTOSALON, PRODAJA POHIŠTVA, PEKARSTVO, PREDSTAVNIŠTVA PODJETIJ IN ZAVAROVALNIC, NOČNI KLUB, IPD.. CELOTEN OBJEKT BO IMEL CCA. 4.000 M² POSLOVNIH POVRŠIN, 150 PARKIRNIH PROSTOROV, OB OBJEKTU PA SE BO ISTOČASNO PRIČELA IZGRADNJA NAJSODOBNEJŠEGA BENCINSKEGA SERVISA. PODROBNEJŠE INFORMACIJE IN PRODAJA PROSTOROV NA SEDEŽU PODJETJA.

Naziv: MERX, TURISTIČNO GOSTINSKO PODJETJE KOŠENJAK
Kraj: DRAVOGRAD
Pošta: 62370
Naslov: MEŽA 3
Telefon: 0602/83-446
Telefaks: 0602/80-033
Kontakt: ANTON VRTIČ

SL109-00049 IŠČEMO POSLOVNEGA PARTNERJA ZA PREOBLIKOVANJE ASTROLOŠKIH KOLEDARJEV ZA LETO 1995. SODELOVANJU SO VABLJENI TUDI PARTNERJI ZALOŽNIKI, KI SO ZAINTERESIRANI ZA

TRŽENJE ASTROLOŠKIH KOLEDARJEV ZA LETO 1995 NA DOMAČEM IN TUJEM TRŽIŠČU.

Naziv: BABY, D.O.O., SLOVENJ GRADEC
Kraj: SLOVENJ GRADEC
Pošta: 62380
Naslov: OZKA ULICA 4
Telefon: 0602/41-466
Telefaks: 0602/41-466
Kontakt: MATJAŽ GOSTENČNIK

SL109-00051 IZDELUJEMO VENTIL PLASTIČNE VREČKE RAZNIH DIMENZIJ TER ENOSTRANSKO ZAPRTE VREČKE. NAMENJENE SO ZA INDUSTRIJO TER ZA OBRATNIKE IN SO PRIMERNE ZA PAKIRANJE RAZŠIPNEGA MATERIALA. VREČKE IZDELAMO NA ŽELJO KUPCA PO NAROČILU.

Naziv: TRGOVSKO PODJETJE HOMLAD, D.O.O.
Kraj: MEŽICA
Pošta: 62392
Naslov: POLENA 21
Telefon: 0602/35-001
Kontakt: LADISLAV HOMER KNAPOVŠKA ULICA 12, MEŽICA
Telefon: 0602/35-295

PONUDBA TUJIH
PODJETIJ

SL003-03175 NIZOZEMSKO PODJETJE NUDI RABLJENA OBLAČILA.

Naziv: TEXTRADE LIJUDEN B.V.
Država: 528 NIZOZEMSKA
Kraj: ABBENES 65 B
Pošta: 2157 LH
Naslov: KAAGWEG 65 B
Telefon: 0031/2524-4794
Telefaks: 0031/2524-4481
Kontakt: THEO DE WAAL JEZIK SPORAZUMEVANJA: ANG., NEMŠČINA, FRANCOŠČINA

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

SL003-03176 NEMŠKO PODJETJE
NUDI ŽIVILA, GNOJILA, ZAŠ-
ČITNA SREDSTVA ZA POLJE-
DELSTVO.

Naziv: JENS KAEMENA
HANDELS GmbH
Država: 280NEMČIJA ZR
Kraj: BREMEN
Pošta: D-28209
Naslov: BENQUESTR.1
Telefon: 0049/421/34-77-644
Telefaks: 0049/421/34-77-846
Kontakt: JENS KAEMENA

SL003-03178 ROMUNSKA FIRMA
NUDI DVA MODERNA SKLA-
DIŠČA VELIKOSTI 5.000 M2 IN
3.000 M2 ZA MEŠANO POD-
JETJE, PROIZVODNJO ALI KO-
OPERACIJO.

Naziv: SOCIETATEA
COMERCIALA, VALMETEX S.A.
Država: 642 ROMUNIJA
Telefon: 00 40 94/710201-2
Telefaks: 00 40 94/710204
Kontakt: ECJON IFFE

SL003-03179 ROMUNSKO - MA-
DŽARSKO PODJETJE, KI TR-
GUJE Z RAZLIČNIMI INDU-
STRIJSKIMI PRODUKTI, NUDI
KEMIKALIJE, KONCENTRIRA-
NI JABOLČNI SOK, STEKLENE
PLOŠČE, ŽVEPLOVO KISLINO,
SOL...

Naziv: PARTIROM
Država: 642 ROMUNIJA
Kraj: ARAD
Pošta: 2900
Naslov: STR. I.C.BRATIANU 19
Telefon: 0040/966-20880/32737
Telefaks: 0040/96-190525

SL003-03181 IZRAELSKI STRO-
KOVNJAK ZA POLJEDESTVO /
KORUZA/ NUDI SVOJE SVE-
TOVALSKE USLUGE.

Naziv: FRANK K. SEAMAN
Država: 376 IZRAEL
Kraj: ASHKELON
Pošta: 78325
Naslov: 310/1 SIMTAT HASNRH
Telefon: /972/7-723-606

Telefaks: /972/7-723-606
Kontakt: FRANK SREAMAN

SL003-03182 INDIJSKO POD-
JETJE NUDI STIKALA ZA UP-
RAVLJANJE /ELEKTRO SERVO
OPREMA/ PROSPEKT JE NA
VOLJO V INFORMACIJSKI PI-
SARNI CIS GZS.

Naziv: THE CONTROL
GROUP

Država: 356 INDIJA
Kraj: NEW DELHI
Pošta: 110-020
Naslov: 222 OKHLA INDUS-
TRIAL ESTATE
Telefon: 0091/11/6836-020
Telefaks: 0091/11/6847-154

SL003-03183 ČEŠKO PODJETJE
NUDI ČESANO VOLNENO TER
MEŠANO PREJO.

Naziv: PAMELA A.S.
Država: 200 ČEŠKOSLOVAŠKA
Kraj: NOVY JIČIN
Pošta: 741 11
Naslov: SUVOROVOVA 108
Telefon: 00/42-656-213-41
Telefaks: 00/42-656-213-76
Kontakt: PAVEL ROJAN

SL003-03194 INDIJSKO POD-
JETJE CMC NUDI RAZLIČNE
USLUGE IN STORITVE; VZDR-
ŽEVANJE STROJNE OPREME,
UPRAVLJANJE TOVAREN, SVE-
TOVANJE PRI USPOSABLJA-
NJU, DOBAVA OPREME, RA-
ČUNALNIŠKO PODPRTO ANA-
LIZO PRSTNIH ODTISOV.

Naziv: CORPORATE MAN-
AGER /GOVERNMENT/
Država: 356 INDIJA
Kraj: NEW DELHI
Pošta: 110 014
Naslov: 1 RING ROAD
Telefon: 91-11-683-0087
Telefaks: 91-11-684-4652

SL003-03203 MEDNARODNI MA-
RKETING - MARKETINŠKE RA-
ZISKAVE NUDIMO PODJET-
JEM ZA PRODAJO NJIHOVIH

PROIZVODOV, PREVZAMEMO
PRODAJO, DOGOVORJENO PRO-
VIZIJO ZARAČUNAVAMO PO
ZAKLJUČENEM POSLU.

Naziv: INTERMARKETING
Država: 752 ŠVEDSKA
Kraj: TRANEMO
Pošta: S-51435
Naslov: RADJURSSTIGEN 10
Kontakt: TOMAŽ ŠEGA

SL003-03205 VODILNI PROIZ-
VAJALEC RJAVEGA PREMOGA
ZA GOSPODINJSTVA IN POD-
JETJA V SLOVAŠKI REPUBLIKI
NUDI PREMOG.

Naziv: BANA CIGEL O.Z.
Država: 200 ČEŠKOSLOVAŠKA
Kraj: PRIVIEVIDZA
Pošta: 971 65
Telefon: 0042-862-615-2522
Telefaks: 0042-862-22-355
Kontakt: EUGEN HANTABAL

SL003-03209 ITALIJANSKO POD-
JETJE NUDI IZDELKE IZ KE-
RAMIKE IN NARAVNEGA KA-
MNA.

Naziv: GRANITI FIANDRE SPA
Država: 380 ITALIJA
Kraj: CASTELLARANO /RE/
Pošta: 42014
Naslov: VIA RADICI NORD 112
Telefon: 0039/536-819-611
Telefaks: 0039/536-850-088
Kontakt: MASSIMILIANO
IACOBONE
LANGUAGE SPOKEN: EN-
GLISH, FRANCH

SL003-03212 SLOVAŠKA FIRMA
LUNA NUDI MOŠKE, ŽENSKÉ
IN OTROŠKE PLETENINE TER
DAMSKE KOSTIME LASTNE
PROIZVODNJE.

Naziv: LUNA ŠTATNY
PODNIK
Država: 200 ČEŠKOSLOVAŠKA
Kraj: NITRA
Pošta: 950 35
Naslov: ŠTUROVA 51
Telefon: 0042/87-287-63
Telefaks: 0042/87-264-33
Kontakt: GA. ŠEBOVA

SL003-03223 POLJSKO PODJET-
JE "HYDROMETAL" NUDI ŠI-
ROK ASORTIMAN REZERVNIH
DELOV ZA TEŽKA VLEČNA
VOZILA TIPOV URSUS - ZE-
TOR - CRYSTAL /C-285, U-912
IN IZVEDENK/.

Naziv: PRZEDSIEBIORSTWO
Država: 616 POLJSKA
Kraj: ZDUNSKA WOLA
Pošta: 90-220
Naslov: UL. TYMIENICKA 4B
Telefon: 0048 43/236-102
Telefaks: 0048 43/236-102

SL003-03224 AVSTRIJSKO POD-
JETJE NUDI IZDELKE ZA GRA-
DBENIŠTVO IN SICER IZ ILO-
VICE, BETONA IN MALTE.

Naziv: OESTERR. LECA - GesmbH
Država: 40 AVSTRIJA
Kraj: FEHRING
Pošta: 8350
Naslov: FABRIKSTRASSE 11
Telefon: 0061/3155-2368-0
Telefaks: 0061/3155-2368-20
Kontakt: OTHMAR OETTL
SPRACHE: DEUTSCH

SL003-03225 NEMŠKO PODJETJE
NUDI RAZLIČNE IZDELKE IZ
NARAVNEGA KAMNA ZA STE-
NSKO IN TALNO OBLAGANJE.

Naziv: WIELAND NATURSTEIN
Država: 280 NEMČIJA ZR
Kraj: HESS, LICHTENAU
Pošta: 3436
Naslov: DAIMLERSTR. 8
Telefon: 0049/5602/ 80-90
Telefaks: 0049/5602/ 80-930
Kontakt: E. SCHROEDER

DODATNE INFORMACIJE O DELO-
VANJU BORZE LAHKO DOBITE VSAK
DAN V INFORMACIJSKI PISARNI CIS
GZS, Slovenska 41, LJUBLJANA, Tel.:
061/1250-122, Fax.: 061/219-536 IN NA
OBMOČNIH ZBORNICAH GZS.

NOVA
DOBA

Naročilnica

Ime: priimek:

naslov:

naročam časopis Nova doba na naslov

Na gornji naslov mi pošiljajteizvodov.
številu

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

.....
podpis naročnikaMALI
OGLASI

● **HIŠO** pri Slovenski Bistrici v 5. gradbeni fazi, 230 m² uporabne površine, prodam. V račun vzamem stanovanjski kredit. Tel.: 062/ 814-316

● **POLAGAM KERAMIKO**, marmor, umetni kamen, izdelava umetnega kamna. Tel.: 061/ 812-721

● **ŽELITE TUDI VI Z VZREJO KRZNARICE JUŽNOAMERIŠKE ČINČILE DODATNO ZASLUŽITI?** Ugodna cena kvalitetnih razplodnih živali, možnost kredita... Pohitite, količina je omejena. Tel.: 062/ 514-277, Lojze

● **LEMEŽE IN NOŽE** za vse vrste plugov in frez prodajamo in kupujemo. Popravljamo kotle za žganjekuho in peči ter izdelujemo okenske mreže. Kovaštvo Černigoj, Lokavec 45, Ajdov-

ščina, tel.: 065/ 62-645

● **VSE VRSTE STAREGA POHIŠTVA**, ure, umetnine, nakit, kovance, razglednice... odkupujemo. Nudimo tudi kvalitetne restavratorske usluge.

ANTIKA KIRKA, Tavčarjeva 7, Kranj, tel.: 064/ 221-037 ali 48-545

● **TAKOJ IN KVALITETNO MONTIRAM** lesne obloge, karnise, pohištvo ter drugo in opravi vse hišna popravila - zidarska, keramična, električna in vodoinštalaterska, soboslikarska in drugo. Tel.: 067/ 73-108, po 20. uri

● **OPLEMENITITE SVOJ DENAR!** Sedaj tudi v Pomurju. Kratkoročna premostitvena posojila, garancija hipoteka, realizacija v dveh dneh! ZDENEX d. o. o., PE Maribor, Svetožarevska 10, tel. in fax: 062/ 20-391, ZDENEX d. o. o., PE Murska Sobota, Arhitekta Novaka 4, 69000 Murska Sobota, tel. in fax: 069/32-848

● **VSE VRSTE STARIN**, starejših od sto let, stalno odkupujem. Mejak, Staje 1 c, 61292

Ig pri Ljubljani, tel.: 061/ 662-243

● **HLAJENJE, GRETJE IN PREZRAČEVANJE**. Sodobne klima naprave "Electra". Brezplačen ogled in svetovanje, montaža in servis. ČIP, d. o. o., Stegne 25, 61000 Ljubljana, tel.: 061/ 1597-308, fax: 061/ 1591-367

● **BETONSKI ZIDAKI** 25, 20 in 12, talne plošče, travne plošče, škarpniki, robniki, nosilni stebri, zračniki in vrtno ograje. Cementninarstvo Šurbek, Poljčane, tel.: 062/ 825-303

● **DIANA** 6, letnik 1978, nevozna, neregistrirana, poceni. Tel.: 063/ 441-606, med 8. in 9. uro

● **ZASTAVLJALNICA MIKE** NI nudi zelo ugodna posojila na osnovi zastave zlatnine, audio-video tehnike in avtomobilov. Delovni čas od 9. do 17. ure, od ponedeljka do petka. Tel.: 062/ 227-745

● **ZASTAVO 101**, letnik 86, neregistrirano, ugodno prodam. Tel.: 063/ 28-390, med 16. in 21. uro

MALI OGLAS
BREZPLAČNO

KUPON

Moj naslov:

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom "Za male oglase" in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

Kako bi s certifikatom ravnal preudaren gospodar?

Vemo, da ste se kot imetnik lastniškega certifikata znašli pred težko odločitvijo. Ponudb je veliko, vendar vse niso enako gotove. Kaj je torej treba vedeti, preden se odločite?

PODJETJE ALI POOBLAŠČENA INVESTICIJSKA DRUŽBA?

Naložba certifikata v določeno podjetje se zdi na prvi pogled vabljiva, vendar ima tudi svoje slabe strani. Z naložbo celotnega certifikata v eno samo podjetje je tveganje precejšnje, če pa boste svoj certifikat vložili v več podjetij, boste morali njihov položaj nenehno spremljati. Najbolje je, če zahtevno delo namesto vas opravijo strokovnjaki pooblaščenih investicijskih družb.

POREKLO INVESTICIJSKE DRUŽBE.

Bodite pozorni na ustanovitelje in vodstva posameznih investicijskih družb. Pooblaščen investicijske družbe Triglav je posredno ustanovila Zavarovalnica Triglav, ki je izjemno močno in trdno podjetje z dolgotrajnimi izkušnjami na denarnem področju, kar je najboljšje jamstvo za odgovorno in uspešno upravljanje z vašim premoženjem.

VARNOST IN DONOS.

Triglav - Pooblaščen investicijska družba Ob Muri bo kupovala delnice vrste dobrih in ogetavnih slovenskih podjetij, predvsem pa tistih s Prekmurja in Prlekije. Zato bo naložba certifikata v našo investicijsko družbo za vas varna in donosna, hkrati pa bo zagotavljala, da bo bogastvo vašega kraja ostalo v vaših rokah.

VREDNOST.

Delnice naše investicijske družbe bodo v najkrajšem možnem času vključene v trgovanje na Ljubljanski borzi, kar pomeni, da jih boste lahko dobro in brez težav prodali ter tako zanje dobili gotovino. Prepričani smo, da bodo delnice naše investicijske družbe iskan vrednostni papir z dobro ceno.

ENOSTAVNOST.

Svoje certifikate boste lahko vpisovali v našo družbo na okencih vseh poslovnih mest Zavarovalnice Triglav ter na vseh enotah PTT in SDK. Na vašo željo pa bomo pripravili dodatna vpisna mesta na vašem delovnem mestu.

Naša družba ima vso oporo v Zavarovalnici Triglav, ki je trdno in močno podjetje z več kot milijonom zavarovancev in bogatimi izkušnjami na denarnem področju. Doslej smo varovali vaše premoženje, zdaj vam ponujamo roko pri ustvarjanju in varovanju vašega prihodnjega bogastva.

Vse informacije so vam na voljo na vseh poslovnih mestih Zavarovalnice Triglav ali pri vašem zavarovalnem zastopniku. Pokličite nas po telefonu: 069/31-650.

Pooblaščen investicijska družba
ob Muri d.d.

Triglav

NALOŽBA PREUDARNEGA GOSPODARJA

Slovenski in ameriški poslovneži

V organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije in U. S. Business Council for Slovenia so v ponedeljek in torek v Portorožu pripravili tretjo slovensko - ameriško poslovno konferenco, na kateri so se udeleženci seznanili z možnostmi poslovanja med obema državama. Konference se je udeležilo okrog 150 slovenskih in ameriških predstavnikov gospodarstva in bankirstva, med njimi tudi ljudje iz Evropske banke za obnovo in razvoj in Svetovne banke.

Na obrtnem sejmu v Celju je predsednik republike Milan Kučan priznal, da mu je soproga Štefka napisala, kaj mora povedati.

To lahko pomeni samo eno: predsednik se je končno odločil, da bo nagnal svoje svetovalce, ki prosto po Pavlovu reagirajo tako, da se zaslinijo vsakomur, ki jim pokaže denar.

Strmoglavilo nigerijsko letalo

Po prvih podatkih je v nesreči nigerijskega letala v južni Alžiriji izgubilo življenje trinajst ljudi, prav toliko pa se jih je hudo poškodovalo. Linjsko letalo nigerijske družbe Air Nigeria, ki je letelo iz Tunisa v Lagos, je strmoglavilo med pristajanjem na letališču v Tamanrasetu. V njem je bilo sedem članov posadke in 32 potnikov, med njimi tudi nogometaši enega najpomembnejših nigerijskih nogometnih klubov, Iwuanwanyu, ki so se vračali s tekme za afriški pokal v Tunisu. Letalo je skušalo pristati, da bi se oskrbelo z gorivom, vendar je moralo zaradi silovitega peščenega viharja najprej dve uri krožiti, nato pa je pri poskusu pristanka strmoglavilo.

PANORAMA

MARTIN STREL, slovenski plavalni ultramaratonec: "Slišal sem govorice, da je toliko kilometrov, kot sem jih preplaval na progi Portorož - Ravenna, nemogoče preplavati. Jaz jih lahko preplavam tristo in več, če je le voda čista in če ob pravem času dobim pitno vodo, da si sperem sol iz ust in grla. Žal pa je čistih voda vedno manj. Morja so postala umazana kot politika in politiki."

Irak naj prizna Kuvajt

Zunanji ministri šestih držav ob Arabskem zalivu so Iraku predlagali, naj vendarle prizna suverenost Kuvajta. Obsodili so iraško izogibanje mednarodnim obveznostim in predlagali Bagdadu, da prizna kuvajtske meje, kot so jih določili Združeni narodi. Po njihovem bi morali izpustiti tudi vse zapornike, ki jih imajo v ječah še iz obdobja zalivske vojne.

Jožef Školč iz CK LDS je novi predsednik Državnega zbora. To je tisti poslanec, ki je nekoč nasprotoval izvolitvi Franceta Bučarja za predsednika parlamenta s pripombo, da je predsedniško mesto v demokraciji vselej rezervirano za poslanca opozicije. Zdaj ima polna usta zarečenega kruha.

Kolera kosi po Albaniji

Epidemija kolere v Albaniji se nevarno širi. Po zadnjih podatkih je zanjo že umrlo osem ljudi. Ministrstvo za zdravstvo je sporočilo, da je za kolero doslej zbolelo 310 ljudi, vendar se v posameznih delih države še pojavljajo novi primeri. Zdravstveno stanje registriranih bolnikov pa naj bi se vendarle nekoliko izboljšalo in nekateri so že zapustili bolnišnico.

Slovenski pendolino

Minuli teden so po izbranih tirih slovenskih železnic sem ter tja prevažali italijanski vlak pendolino, v njem izbrane novinarje in še skrbneje izbrane politike. Na koncu, med Framom in Teznm, je na stometrskem ravnem delu proge pendolino dosegel magično hitrost: 207,6 km/h. Pri zaviranju sta bila v vlaku Drnovšek in Peterle.